

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN MİLLİ KİMLİK BİLİNCİNE
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

CAFER KARAAYTU

**EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI DALINDA
YÜKSEK LİSANS DERECEİ İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMALAR
YERİNE GETİRİLMİŞTİR**

AĞUSTOS 2014

Eğitim Bilimleri Entitüsü'nün Onayı

Yrd.Doç. Dr.Sinem VATANARTIRAN
Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak gerekli çalışmaları yerine getirildiğini onaylarım.

Yrd.Doç.Dr.Burçak ağla GARİPAĞAOĞLU
Koordinatör

Okuduğunuz bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak onaylanması, düşünçemize göre, amaç ve kalite olarak tamamen uygundur.

Yrd. Doç. Dr.S.Fusun AKDAĞ
Tez Danışmanı

Komite Üyeleri

Doç. Dr. şirin KARADENİZ (Jüri Başkanı) _____

Yrd.Doç. Dr. S.Fusun AKDAĞ (Tez Danışmanı) _____

Yrd. Doç. Dr. Çağla Burçak GARİPAĞAOĞLU (Üye) _____

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmalardan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.

Adı-soyadı: Cafer KARAAYTU

İmza :.....

ÖZ

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN MİLLİ KİMLİK BİLİNCİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Karaaytu, Cafer

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Tez Yöneticisi : Yrd.Doç.Dr. S.Fusun AKDAĞ

Ağustos 2014, 92 sayfa

Bu araştırmamızda, Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincine olan görüşlerini belirlemek için yapılmıştır. Bu amaçla milli kültür ve milli bilinç gibi anahtar kelimeler tanımlanmıştır. Bununla birlikte Türk Milli Eğitim Sisteminde milli kimlik ve bilinç kazandırmaya yönelik amaçlar belirtilmiş bu kavramlara etki eden eğitim ve aile gibi temel konular ele alınmıştır.

Bu tez Atatürk ilke ve inkılaplarının gösterdiği hedeflerde Türk Milli Eğitiminin ortaya koyduğu hedefler doğrultusunda lise öğrencileri üzerindeki milli kimlik ve milli bilinçleri üzerindeki etkileri ve görüşleri ortaya koymakta ve incelemektedir.

Anahtar Kelimeler : Milli Kimlik , Milli Bilinç

ABSTRACT

HIGH SCHOOL STUDENTS ' AWARENESS OF NATIONAL IDENTITY FOR FEEDBACK

KARAAYTU, Cafer

M.Sc.Institute Of Education Sciences

Thesis Advisor: Asst.Assoc.Dr. S. Füsün AKDAĞ

August 2014 93 Pages

This research, the high school students were made to determine the views of national identity-conscious. For this purpose, the national culture and national consciousness has been described as keywords. However, the Turkish National Education System aims to make national identity and consciousness has been specified as education and family these concepts affecting the underlying issues have been addressed.

This thesis shows of Atatürk's principles and revolution history of the Turkish National Education targets in line with the targets that put high school students on the national identity and its effects on the national consciousness and examines the opinions of and.

Keywords; National Identity, National Consciousness

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın planlamasında, araőtırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen sayın hocalarım Yrd.Doç.Dr. Burçak ağla GARİPAğAOğLU ve Yrd.Doç.Dr. S.Fusun AKDAğ'a sonsuz teşekkürlerimi teşekkürlerimi sunarım. Sevgili ailem ve çalıőmalarım sırasında dünya ya gelen kızım Zehra'ma

ÖNSÖZ

Milli kimlik ve gelmiş geçmiş devlet geleneği oluşturmuş bütün topluluklar için olmazsa olmaz bir kavram ve değer olmuştur. İçinde yaşadığı toplumu bilmeyen onun geçmişten gelen ve birimli olarak ilerleyen kültürüne değer yargılarını bir arada tutan unsurları bilmeden ve öğrenmeden sağlam toplumlar ve nesillerin oluşmadığını bilmek gerekmektedir.

Vatanın sağlam temeller üzerinde devam etmesi içinde genç nesillerin bir takım kavramları ve kültürel özellikleri gerektiği şekilde sistemli olarak öğrenmeleri gerekmektedir. Bu işlev ancak eğitim kurumlarında gerçekleştirilebilmektedir.

Sonraki kuşaklara bilgi aktarımın düzenli yolu eğitim kurumlarından geçmektedir. Davranışlarımızın bilgi birikimlerimizin tarihimizin öğretilmesi basite alınacak veya ihmal edilecek bir konu değildir.

Bu amacın gerçekleştirilmesi yollarından biriside Türk Milli Eğitim Sistemi içinde Ortaöğretim kurumları yani özellikle de lise düzeyi eğitim seviyesinde öğrenim gören gençlerdir.

Sistemin ortaya koyacağı kaliteli bir program ve seviyeli bir eğitim gelecek kuşaklarımızın ülkelerine nasıl sahip çıkacakları ve milli bağlarla bağlanacağı temelini oluşturacaktır. Bu amacın ne kadar etkili olduğunu ve hedefine ulaştığını belirlemek için de lise öğrencilerinin millik kimlik bilinci ile ilgili görüşlerinin ortaya konması önem ifade etmektedir.

Çalışmamızın fikrini veren ve yönlendiren Yrd.Doç.Dr. Çağla Burçak GARİPAĞAOĞLU'na çalışmamın danışmanlığını yapan sayın Yrd.Doç.Dr.S.Fusun AKDAĞ' a teşekkür ederim.

Anket Soruları kullanmama izin veren Miyase Okur'a Araştırmamızın uygulanmasında ve okullara ulaştırılmasında toplanmasında gayret uygulamaya katılan tüm öğrencilerimize ve yardımlarını esirgemeyen okul idareci ve öğretmen arkadaşlarıma minnetle teşekkürlerimi sunuyorum

Cafer KARAAYTU

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii-x
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİL VE GRAFİKLER	xii
SEMBOLLER/KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
1.Bölüm: Giriş	1
1.1 Problem Durumu	1-2
1.2 Problem Cümlesi	2
1.3 Alt Problemler	3
1.4 Araştırmanın Amacı	3
1.5 Araştırmanın Önemi	3-4
1.6 Sayıtlar	4
1.7 Sınırlılıklar	4
1.8 Tanımlar	4-5
2.Bölüm: Alan Yazın Taraması	6
2.1 Kavramsal Çerçeve	6-8
2.2 Millî Eğitim Bakanlığı'nın Tarihsel Gelişimi ve Örgüt Yapısı	8-10
2.2.1 Millî Eğitim Bakanlığının Görevleri	10-11
2.2.2 Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat Yapısı	12
2.2.3 Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı	12-13
2.2.4 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı	13-14
2.2.5 Taşra Teşkilatı	14
2.2.6 Yurt Dışı Teşkilatı ve Çalışma Grupları	14-15

2.2.7 Sürekli Kurullar	15-16
2.3 Türk Milli Eğitiminin Amaçları	16
2.3.1 Genel Amaçlar	16
2.3.2 Özel Amaçlar	16
2.4 Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri	17-19
2.5 Ortaöğretimin Amaçları	20-21
2.6 Milli Kimlik Kavramı	21-25
2.7 Milli Kimlik ve Küreselleşme	25-26
2.8 Türk Kültüründe Eğitimin Yeri	26-27
2.8.1 Osmanlı Döneminde Eğitim	28
2.8.2 Cumhuriyet Devri	28-29
2.9 Milli Kimlik Oluşumunda Aile	29-30
2.10 Türklerde Milli Kimlik ve Kültür	30-31
2.11 Atatürkçülük ve Atatürkçülüğün Önemi	
Milli Kültürümüzdeki Yeri ve Milli Kültür	31-33
2.11.1 Cumhuriyetçilik İlkesi	33-34
2.11.2 Milliyetçilik İlkesi	34-35
2.11.3 Halkçılık İlkesi	35-37
2.11.4 Laiklik ilkesi	37-38
2.11.5 Devletçilik İlkesi	38-40
2.11.6 İnkılapçılık İlkesi	40-42
2.12 Milli Kültür ve Meydana Getiren Unsurlar	42-44
2.12.1 Soy Birliği	44
2.12.2 Dil	45-46
2.12.3 Tarihi Miras	46
2.12.4 Vatan	47
2.12.5 Din	47-49
2.12.6 Gelenek –Görenekler (Örf ve Adetler)	49
2.12.7 Edebiyat	49-50
2.12.8 Ahlak	50

2.12.9 Güzel Sanatlar	50
2.12.10 Mimari ve Sanat Eserleri	50-51
2.13 Kültürün Kişilikle Bütünleşmesi ve Toplumsallaşma	51-52
3.Bölüm: Araştırma Yöntemi	53
3.1 Araştırmanın Modeli	53
3.2 Evren ve Örneklem	53-54
3.3 Veri Toplama ve Araçları	54-55
3.4 Verilerin Analizi	55
3.4.1 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı	56
3.4.2 Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılımı	56-57
3.4.3 Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	57
3.4.4 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanlara Göre Dağılımı	57
3.5 Lise Öğrencilerinin Milli Kimlik Bilinci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi Güvenilirlik Analizi	58
4. Bölüm : Bulgular ve Yorumlar	59
4.1 Birinci Alt Problemlerle İlgili Bulgu ve Yorumlar	59-61
4.2 İkinci Alt Problemlerle İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
4.3 Üçüncü Alt Problem İle İlgili Bulgu ve Yorumlar	62-63
4.4 Dördüncü Alt Problemlerle İle İlgili Bulgu ve Yorumlar	63-64
5. Bölüm : Sonuçlar ve Öneriler	65
5.1 Tartışma	64-68
5.2 Sonuç	68-69
5.3 Öneriler	69-70
KAYNAKÇA	71-76
EKLER	
EK A Anket Sorular	77-79
EK B Özgeçmiş	80
EK C Onay	81
EK D İngilizce Özet	82-92

TABLÖLÄR LİSTESİ

TABLÖLÄR

Tablo 1 Örneklemedeki liselerin Buldukları İlçe,Lise Türleri ve Örnekleme alınan Öğrenci Sayıları	58
Tablo 2 Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Göre Dağılım Tablosu	60
Tablo 3 Okul Türlerine Göre Dağılımı	60
Tablo 4 Cinsiyetlere Göre Dağılımı	61
Tablo 5 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanlara Göre Dağılımı	61
Tablo 6 Öğrencilerin Milli Kimlik Bilinci İle ilgili Görüşleri Tablosu	63
Tablo 7 Öğrencilerin Milli Kimlik Bilinci Toplu Puanları Ortalaması Tablosu	65
Tablo 8 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Bağımsız İki Örneklem t testi Tablosu	66
Tablo 9 Okul Türüne Göre Milli Kimlik Bilincinin Ortalamalarının Karşılaştırma Testi Tablosu	66
Tablo 10 Okul Türlerine Göre Anova Testi Tablosu	67
Tablo 11 Alanlara Göre Milli Kimlik Bilinci Ortalamaları Karşılaştırma Testi Tablosu	67
Tablo 12 Alanlara Göre Anova Testi Tablosu	67

GRAFİK VE ŞEKİLLER

ŞEKİL

Şekil 1 Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması

12

KISALTMALAR LİSTESİ

f : Frekans

% : Yüzde

N : Denek Sayısı

P : Anlamlılık Düzeyi

Sd : Serbestlik Derecesi

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

X² : Chi-Square (Ki Kare) Değeri

U : Mann-Whitney U Değeri

Z : Z Değeri

M.E.B : Milli Eğitim Bakanlığı

1.Bölüm: Giriş

Giriş bölümünde çalışmamızın problemine, problem cümlesine, alt problemlerine, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sayılıtlara, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Eğitim, belli bir toplumun idealine yönelik değerler sistemini bireylere iletmede önemli rol oynamaktadır. Okul, sosyalleşmede, diğer bir anlatımla değer kazandırmada etkili bir aracı kurumdur.

Bunların yanında eğer eğitiminin iki önemli amacı daha vardır: Birincisi insanların daha karakterli bir hayat sürmesini ve hayatlarından memnun kalmalarını sağlamaktır. İkincisi ise toplumun iyiliğine katkı sağlamaktır. Değer eğitimi gençlerin değer geliştirmelerine yardımcı olmaya çalışır. Bireyin tatmin edici bir hayat kurmasına yardım eder. Geniş anlamda değer ve ahlak doğrunun yanlısın, ahlaki olgunlaşmanın, istek, arzu ve tercihin ne olduğunu açıklar (Akbaş, 2004).

Sosyalleşme sürecine bağlı olarak özellikle 6–7 yaşlarında eğitim hayatına başlayan ve 18-20’li yaşlara kadar devam eden ilk ve ortaöğretim kademeleriyle okullar bireylere, içinde doğdukları ve yaşadıkları toplumun değerlerini, inançlarını, normlarını, tutum ve davranışlarını edindikleri, bir kültürel ve toplumsal aktarım süreci olarak ele alınabilir. Okul hayatı, bireylerin “toplumsal ve siyasal düzen içerisinde kendisinin ve toplumun rolünün ne olduğu”, “ekonomik ya dasyasal sistemde nasıl bir işlev yüklenmesi gerektiği” gibi sorularla kendini bulmasını hedeflemektedir (Gutek, 2001).

Milli kimliğin oluşması milliyetçilikle yakın bir ilişkisi vardır. Milliyetçilik bir toplum da milli kültürü hakim kılmak veya başka bir toplumun baskısından kurtulmak bağımsızlığı kazanmak kadar bağımsızlığını sürdürebilmek için gerekli olan kültür ve siyaset eğilimleridir diyebiliriz. Milliyetçilik milletlerin iç ve dış engellemelere rağmen, ekonomi dış politika, ve kültürel alanda sistemli ve şuurlu bir şekilde kendi değerlerine, kendi menfaatlerine ve kendi kimliklerine sahip çıkmalarıdır. Bu düşünce ve davranış seklinden uzaklaşma milletleri dünyada belirli merkezlerin ve tesirli ülkelerin siyasi, ekonomik ve kültürel bakımından açık pazarı

haline getirebilir. Ancak ne dışa kapanmaya ne de diğer milletlere duygusal düşmanlıklara ihtiyaç yoktur (Gökalp,1997).

“Aynı şekilde Batılı sivil modeldeki hukukun yerini etnik modelde yerli kültür, genellikle de dil ve adet almıştır. Lugatçilerin, dilbilimcilerin ve halkbilimcilerin Doğu Avrupa ile Asya milliyetçilerinin ilk evrelerinde merkezi bir rol oynamalarının nedeni budur. Bu insanların halkın geçmiş ve şimdiki kültürüyle ilgili yapmış oldukları linguistik ve etnografik araştırmalar, dildeki canlanmaların hüsrarla sonuçlandığı yerlerde bile, “millet olmak” planına malzeme oluşturdular. Topluluğun mit, tarih, ve dilsel geleneklerine dair yaygın bir uyanıklık yaratmak suretiyle, İrlanda ve Norveç’de olduğu gibi eski dillerin tavsadığı zamanlarda bile, mensuplarının çoğunluğunun kafasında etnik bir millet fikri yaratmayı ve bu fikri billurlaştırmayı başardılar” (Smith, 1999, s. 29-30)

“Bugün batıda küreselleşme adı altında tek sınır, ortak kültür şarkıları söylene dursun, millilik yükselen değer olma özelliğini korumaktadır. Milli şuur sahibi bireyler olduğu sürece de koruyacaktır. Tek farklılık bu kavram geçen yüzyılda batıda milliyetçilik adı altında tartışılıp gelişirken, günümüzde kimlik/milli kimlik adı altında ele alınmaya başlanmıştır. Bireylere verilecek sağlam ve nitelikli bir coğrafya eğitimi, vatan sevgisinin dolayısıyla milli kimliğin kazanılmasında, gelişip kökleşmesinde dün olduğu gibi gelecekte de önemini koruyacaktır” (Aksoy, 2003, s. 59).

Milli eğitim, modern milli-devletlerin temel bir mekanizmasıdır. Milli eğitim, devletin politik bir kurum olarak varlığını milli kültürle eşitleyerek, milli-devletlerin üzerine kurulduğu ilkeleri meşrulaştırmaktadır (Alkan, 1979).

Bu durumdan dolayı milli kimlik bilincinin oluşmasında eğitim ve öğrenciler önemli yer tutmakta bu nesillere gerekli milli kimliği kazandırmak gerekmektedir.

1.2 Problem Cümlesi

Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincine yönelik görüşleri nelerdir? İfadesi problem cümlesi olarak yer almaktadır.

Öğrenciler lise düzeyinde öğrenim görürken milli kimlik bilinci kavramının ne düzeyde olduğu çeşitli değişkenlere göre belirlenmesidir.

Bu değişkenler: Öğrencilerin cinsiyet, okul türü, alan türü gibi kişisel özellikleri ile Milli Kimlik Bilincine olan etkileri ve öğrenci görüşlerinin ortaya konmasıdır.

1.3 Alt Problemler

1. Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincine oluşumuna yönelik bilgi ve düşünceleri nelerdir?
2. Lise öğrencilerinin kimlik bilinçlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık var mıdır?
3. Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincinin oluşumunda okul türlerine göre farklılık var mıdır?
4. Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincinin oluşumunda gördükleri alanlara göre farklılık var mıdır?

1.4 Araştırmanın Amacı

Liselerde öğrenimleri boyunca görülen derslerin genel anlamda milli kimlik bilinci oluşturmasında öğrencilerimizde oluşturduğu görüşlerin ortaya konmasıdır.

Alt amaçlarda milli kimlik bilincinin oluşmasında cinsiyet, okul türü, öğrenim görülen alanlarına göre farklılıkları belirlemektir.

1.5 Araştırmanın Önemi

Bütün toplumlar geleceklerini oluşturmak için ideal toplumlarını gerçekleştirebilmek için genç nesillerini ülkelerinin menfaatleri ve yararlılığı yönünde yetiştirmek isterler. Bu anlamda kendilerini tanıma ve sevmeye içinde yaşadıkları toplumda yer edinme faydalı bireyler olmak durumundadırlar. Ülkeler nesillerine bu duyguları kazandırmak çabasıdadırlar. Elbette bunu gerçekleştirirken en çok yararlanacakları hem orta vade de hem de uzun süreçte eğitim kurumları olmak durumundadır.

Türk Milli Eğitim sisteminde birçok ders ve konularda bu anlayışla hazırlanmış ve ders müfredatları buna göre yapılmaktadır.

Türk kavramının, bir vatana ait olma duygusunun, Türk törelerinin milli ve uluslararası alanda bilinen temel özelliklerin gösterilebilmesi ve her şeyden önemlisi Atatürk Milliyetçiliği ve ilkeleri esaslarında yetiştirilmeleri için çaba gösterilmektedir. İşte gelecek kuşaklara toplumumuzu ve milli kimliğimizi temsil edecek öğrencilerimizden olan lise düzeyindeki gençlerimizin bu duygulara yönelik görüşlerinin neler olduğunun ve amaca uygun algılarının olup olmadığının ortaya konulmaya çalışılması bakımından bu araştırma önem arz etmektedir.

1.6 Sayıtlar

- 1- Bu çalışmaya katılan ankete cevap veren öğrencilerin cevaplarında samimi olduğu gerçekçi kabul edilmiştir.
- 2- Uygulanan anket çalışmasının ölçme amacına uygun olduğu kabul edilmiştir.

1.7 Sınırlılıklar

- 1- Bu çalışma 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında İstanbul İli Beşiktaş, Bahçelievler, Kağıthane, Sarıyer ilçelerinde ki lise düzeyinde çeşitli okullardan rastgele seçilen 250 öğrenci ile yapılan çalışmayla sınırlıdır. Uygulama Anadolulisesi, Sosyal Bilimler Lisesi ve Meslek liselerinden oluşan 8 farklı okulda yapılmıştır.
 - 2- Çalışmaya katılan öğrencilerin ankete verdikleri cevapların analiziyle sınırlandırılmıştır.
 - 3- Eğitim Esasları veri olarak kabul edilmiştir.
 - 4- Elde edilen sonuçlar evreni temsil etmektedir.

1.8 Tanımlar

Kimlik: Kişinin kim olduğunu belli eden nitelikler bütünü (TDK Türkçe Sözlük,2005)

“Kimlik insan neslinin doğumu ile ortaya çıkmıştır.Kişi, aşiret kabile gibi temellere dayanan kimlikleri tayin eden terimlerin yanısırakollektif kimlikleri ifade eden ve bir fikir çabası neticesinde oluşan çeşitli kimlikler vardır”(Karpat, 2009, s. 1).

Milli Kimlik: Milli kimlik kavram olarak çok eskiye dayanıyor olsa da özellikle Fransız ihtilali ile birlikte netleşmeye ve bugün ki anlamını almaya başlamıştır.”Milli kimlik oluşumu modern çağın ürünüdür. Modernleşme sürecinde devletin kimliği ile devleti oluşturan vatandaşların varsayımsalkimliği örtüşmüştür (Güvenç.1994).

Milli Kimlik:Bir milletin kendine özgü düşünüş ve yaşayış biçimi dil, töre ve gelenekleri, toplumsal değer yargıları ve kuralları ile oluşan özellikler bütünü, milli hüviyet (TDK Türkçe Sözlük 2005).

Kültür: “Kültür, ferdin mensup olduğu (millet denilen) büyük grubun benimsediği, din, ahlak, tarih, töre, an’ane ve sanat anlayışı gibi manevi unsurlarla (hem bu manevi değerlere, hem de ihtiyaçlara göre şekillenen) maddi mahiyetteki sosyal yapı unsurlarının bütününden meydana gelir” (Bilgiseven, 1977, s. 6).

Milliyetçilik:Maddi ve aıllardan millet ve ülkesinin çıkarlarını her şeyin üstünde tutma anlayışı (TDK Türkçe Sözlük.2005).

Millet:Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında,dil, din, tarih,duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliğı olan insan topluluğı, ulus (TDK Türkçe sözlük, 2005)

Milli Kimlik Bilinci: Toplumu diğler toplumlardan ayıran farklılıkların farkında olmaktır (Köseoğlu,2003).

2. Bölüm: Alan Yazın Taraması

2.1 Kavramsal Çerçeve

Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincine oluşumuna yönelik bilgi ve düşüncelerinin belirlenmesine yönelik çalışmaya benzer yapılmış araştırmalar vardır. Yapılan çalışmalar M. Okur "Liselerde Coğrafya eğitiminin milli kimlik bilinci üzerindeki etkisi" konulu yüksek lisans çalışmasında milli kimlik, milli bilinç ve coğrafya dersi müfredatını içeren coğrafya dersinin milli kimlik ve bilince olan etkisini araştıran dört bölümden oluşan bir çalışma yapmıştır (Okur, 2013). *Liselerde coğrafya eğitiminin milli kimlik bilincine etkisinin öğrenci görüşlerine Göre değerlendirilmesi* yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara

A.Şenses "İlköğretim sosyal bilgiler dersinin milli bilincin oluşmasındaki önemi" adlı Yüksek lisans tezinde ilköğretim okulları sosyal bilgiler dersi öğrencilerde 'milli Bilinci' ne düzeyde gerçekleştirmektedir sorusunu araştırmıştır. Elde edilen bulgularda öğrencilerde milli bilinç, erkek öğrencilerin kız öğrencilere, 5. sınıf öğrencilerininde 4. sınıf öğrencilerine göre daha iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır (Şenses, 2009). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinin milli bilincin oluşmasındaki önemi Erzurum İli Oltu İçesi Orcuk köyü ilköğretim okulu örnek çalışması* yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi. Erzurum.

M. Turan "1950 ile 1960 yılları arası ortaokul tarih dersleri kitaplarında yer alan milli kimlik kavramının içerik analizi" yüksek lisans çalışmasında belirtilen yıllarda devletin milli kimlik temellerini nasıl kurgulandığı bu doğrultuda milli kültürün Türk kimliğinin dilsel, tarihsel ve kültürel bağlarda nasıl bir yapıda olmasını istediği ve bunu eğitim sürecinde öğrencilere tarih ders kitaplarındaki konular aracılığı ile nasıl aktardığını araştırmak çalışmanın temel amacını oluşturmuştur (Turan, 2009). *1950 ile 1960 yılları arasında ortaokul tarih dersi kitaplarında yer alan milli kimlik kavramlarının içerik analizi* yüksek lisans tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Gazi Üniversitesi. Ankara

Lise eğitiminde yer alan öğrencilerde milli kimlik bilincinin oluşmasında milli kültür, milli kimlik, milliyetçilik, gibi çeşitli kavramları bilmek gerekir.

Gökalp'e göre, milli kültür esasında hakim kültür olmaktadır (Türkdoğan, 1983). Kafesoğlu'na göre ise kültürün kendisi millidir. Zaman ve çevre şartlarına bağlı

olarak bazı unsurları değişebilir, fakat esas özelliklerin ortaya koyan temel karakterleri yüzyıllar boyu varlığını sürdürür (Kafesoğlu, 1993).

Kültürel kimlik ise daha dar kapsamda ve belli bir unsurun ön plana çıkarılmasıyla yansıtılabilir. Bir azınlık grubun kendilerine ait bir sosyal adeti yaşatmaları (mesela dans veya başka herhangi bir gelenek) onların onların kültürel kimliklerini yansıtır. Kültürel kimlik, milli kimlik anlamında da kullanılabilir. Bu konudaki esas ayırım, yansıtılan unsurun hangi kültüre ait olduğunu belirlemekle yapılır. Milli kültür kavramında hareket eden bir yaklaşım da E. Göngör tarafından ortaya konulmaktadır. Milli kültür, tarihin herhangi bir anında toplumun büyük bir çoğunluğunun benimsemiş olduğu kültür unsurlarının ve komplekslerinin oluşturduğu bütündür (Güngör,1982). Bu durumda yaygın kültür aynı zamanda milli kültür, yaygın kimlikte milli kültür olmaktadır.

“Milliyetçiliğin akademik bir konu olarak ele alınması ve daha nesnel bir bakış açısıyla incelenmesi 1920’li yılları buldu. Gerçi bu ilk dönemde üretilenler de milletler ve milliyetçiliğin doğallığını pek sorgulamadılar ama milliyetçiliğin anlaşılması yolunda önceki dönemlere oranla ilerleme kaydettiler ve kendilerinden sonraki kuşağa küçümsenemeyecek bir miras bıraktılar. İkinci dünya savaşı sonrasında, sömürge imparatorluklarının çözülmesiyle ortaya çıkan ‘yeni’ milliyetçilik akımları kuramsal anlamda da en yoğun ve verimli döneminin habercisi oldu. 1960’lardan itibaren büyük bir ivme kazanan milliyetçilik tartışması, bugün de aynı hızla devam ediyor “(Özkırımlı, 2008, s. 30).

“Milletin “modernist” imgesine göre, milli kimliği yaratan milliyetçiliktir. Gellner, “milliyetçilik milletlerin öz benlikleri konusunda uyarmış olmaları değildir; milliyetçilik olmadık yerde milletler icat eder ama daha öncede dendiği gibi tamamen olumsuz bile olsalar kendisinin işleyebileceği, o milleti farklı kılan bazı önceden mevcut emarelere ihtiyaç vardır...” Aynı biçimde Kedourie de bizzat milliyetçiliğin icat edilmiş bir doktrin olduğunu ileri sürer”(Smith, 2009, s.117).

Kültürel ulus anlayışı, kişiye bağlı bulunduğu seçme konusunda çok az alan bırakır. Bu yüzden, 19. yüzyılda ortaya çıkmaya başlayan ulusal birlik hareketleri, ulusu, devleti önceleyen ve ortak tarihi ya da kültürel değerlere ve sosyal bağlara dayalı bir varlık olarak görmüştür (Yıldız, 2007).

“Modern Türk kimliği ile her tartışma, onun geçmişte ya hiç var olmamış olan ya da farklı şekiller altında karşımıza çıkan kültürel, siyasal ve tarihsel kökleriyle mukayese içinde ele alınmak zorundadır. Bu bağlantı, milli kimliğin iyi tarif edilmiş

bir bir ve onunla özdeşleşen bir millet fikri üzerine bina edildiği varsayımıyla başlar. Çoğu zaman toprak o an üzerinde yaşanan yerdir, ancak geçmişte var olmuş veya gelecekte var olacak olan bir toprağın, milletin ülkesi olarak tahayyül edilmesi de mümkündür. Nihayet dil, milleti toprağa bağlar ve kavmin tarif edilmesini sağlayacak çoğu zaman milli devletin ayırt edici özelliği olur. Hiç şüphe yok ki Türkiye'deki ülkesel kimliğin oluşum süreci ideolojik bir modele; yani Avrupa tipi ulus devlete göre ve nispeten yakın bir tarihte gerçekleşmiştir”(Karpat, 2009, s. 17).

“Milliyetçilik söylemi gerek devlet oluşumunda, gerek bağımsızlık hareketlerinde, ulusla devlet arasında tatminkar bir uyuşma sağlama çabasını zorlar. Vatandaşlık üzerinde duran siyasi ideolojiler buna daha da önem verir, çünkü vatandaşların katılımı, diğerlerine bir tür tali bağlantıyla; devlete de imparatorluklarda ve daha eski yönetim şekillerinde istenmeyen bir tür münhasır sadakatle bağlanmayı gerektirir. Bağımsızlık hareketlerinin dilinden düşürmediği ulusun “kendi kaderini tayin hakkı” siyasi meşruiyetin halktan kaynaklandığı bu söylemle yakından ilişkilidir”(Calhoun, 2007, ss. 172-173).

Milliyetin milletle olan ilişkisi aynı zamanda milletin kimlik ile olan ilişkisidir. Milli kimlik, bireylerin arzularına tahsisli kimlik değildir. Çünkü milli kimliğe sonradan dahil olunmaz içinde doğulur. O, yaşamın başından sonuna kadar giyilmek zorunda kalınan bir kıyafettir (Yeniçeri, 2005).

“Milliyetçiliği biz kısaca şöyle anlıyoruz, Milletini sevmek ve onun örnek millet haline yükselmesini istemek bu yolda elinden gelen bütün hizmetleri esirgememek.

Bu basit tarifin içinde iki bölümün bulunduğu görülmektedir;

- 1- Milletini sevmek,
- 2- Milletini yükseltmek” (Arık, 1981, s. 32).

2.2 Millî Eğitim Bakanlığı'nın Tarihsel Gelişimi ve Örgüt Yapısı

Millî Eğitim Bakanlığı, Osmanlı İmparatorluğu döneminde 17 Mart 1857 yılında Maarif-i Umumiye Nezareti adıyla kuruldu ve Meclis-i Vükelâya (Bakanlar Kurulu) dahil bir Nazır (bakan) tarafından yönetilmekteydi. Bu, bakanlık düzeyinde ilk eğitim örgütüdür. İlk Maarif Nazırı (Eğitim Bakanı) Abdurrahman Sami Paşa (1857-1861) ve ilk müsteşar da bilim adamı Hayrullah Efendidir(Albayrak, 2011,s.7).

1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (genel eğitim tüzüğü) ile merkez örgütünde Maarif Nazırının başkanlığında, ilmî ve idarî iki daireden oluşan

bir Meclis-i Kebir-i Maarif (büyük eğitim meclisi) ve il düzeyinde bu meclisin şubesi ve icra organı olarak, bir maarif müdürünün başkanlığında maarif meclisi kurulmuştur. (Albayrak, 2011, s. 7). Türk Milli Eğitim Sisteminin Yapısı ve Özellikleri

Kurtuluş Savaşı yıllarında iki eğitim bakanlığı vardı. Ankara’da TBMM Hükümetinin Maarif Vekâleti, İstanbul’da Osmanlı Hükümetinin Maarif Nezareti. 23 Nisan 1920’de TBMM açıldıktan sonra Hükümetin 2 Mayıs 1920 tarih ve 3 Sayılı Yasası ile İcra Vekilleri Heyetinin (Bakanlar Kurulu) on bir vekaletinden biri olarak “Maarif Vekâleti” örgütlenmiştir (Albayrak, 2011, s. 8).

1920 yılında Maarif Vekâleti; 1) Program Heyeti, 2) İlk Tedrisat Dairesi, 3) Orta Tedrisat Müdürlüğü, 4) Türk Asârı Atıkası Müdürlüğü, 5) Sicil İstatistik Müdürlüğü olmak üzere beş birimden oluşmuştur.

1923 yılında İstanbul’da bulunan Maarif Nezareti kapanmış, Ankara’da kurulan Maarif Vekâleti örgütü genişletilmiş, on bir birim olarak yeniden düzenlenmiştir. Taşra örgütü de maarif müdürlükleri ve maarif memurlukları olarak düzenlenmiştir (Albayrak, 2011, s. 8).

Cumhuriyet döneminde MEB örgütü giderek gelişmiş 1933 yılında çıkarılan 2287 sayılı Yasayla yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra 1935 yılında 2773 sayılı, 1937 yılında 3225 sayılı ve 1941 yılında 4113 sayılı Yasalarla yeni birimler eklenerek daha da genişletilmiş ve iki müsteşarlık haline getirilmiştir. 1965 yılında Kültür Müsteşarlığı kurulunca Bakanlık üç müsteşar tarafından yönetilmeye başlanmış ve örgüt buna göre düzenlenmiştir. 1980 yılında yapılan gelişmeler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. 1983 yılında, eğitim hizmetlerinin gençlik ve spor hizmetleriyle bir bütün olarak ele alınmasıyla “Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı” olarak düzenlenmiştir. Ancak, 2 Mart 1989’da 356 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile gençlik ve spor hizmetleri, millî eğitim hizmetlerinden çıkarılmış, 3797 sayılı ve 4359 sayılı Yasalar ile yeniden düzenlenmiştir (Albayrak, 2011, s. 8).

Son olarak Bakanlar Kurulu’nun hazırlamış olduğu 25/8/2011 tarih ve KHK/652 sayılı kararname ile Millî Eğitim Bakanlığının teşkilat yapısı ve görevlerini yeniden düzenlemiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı;

17 Mart 1857 yılından 1869'a kadar Maarif-i Umumiye Nezareti,

1869 yılından 1923E kadar Meclis-i Kebir-i Maarif,

1923'ten 27 Aralık 1935 tarihine kadar "Maarif Vekâleti",

28 Aralık 1935'den 21 Eylül 1941 tarihine kadar "Kültür Bakanlığı",

22 Eylül 1941'den 9 Ekim 1946 tarihine kadar "Maarif Vekilliği",

10 Ekim 1946'dan sonra "Millî Eğitim Bakanlığı",

1950'den sonra "Maarif Vekâleti",

27 Mayıs 1960'tan sonra "Millî Eğitim Bakanlığı",

1983'ten sonra "Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı",

1989'dan sonra "Millî Eğitim Bakanlığı" adıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

(Albayrak, s.8).

2.2.1 Millî eğitim bakanlığının görevleri.14/9/2011 tarihinde resmi gazetede yayımlanan 28054 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye göre Milli Eğitim Bakanlığı'nın Görevleri şu şekilde düzenlenmiştir(Albayrak, ss. 18).

- a) Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek.
- b) Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek.
- c) Eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek.
- d) ç) Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek.
- e) Kız öğrencilerin, özürülülerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler

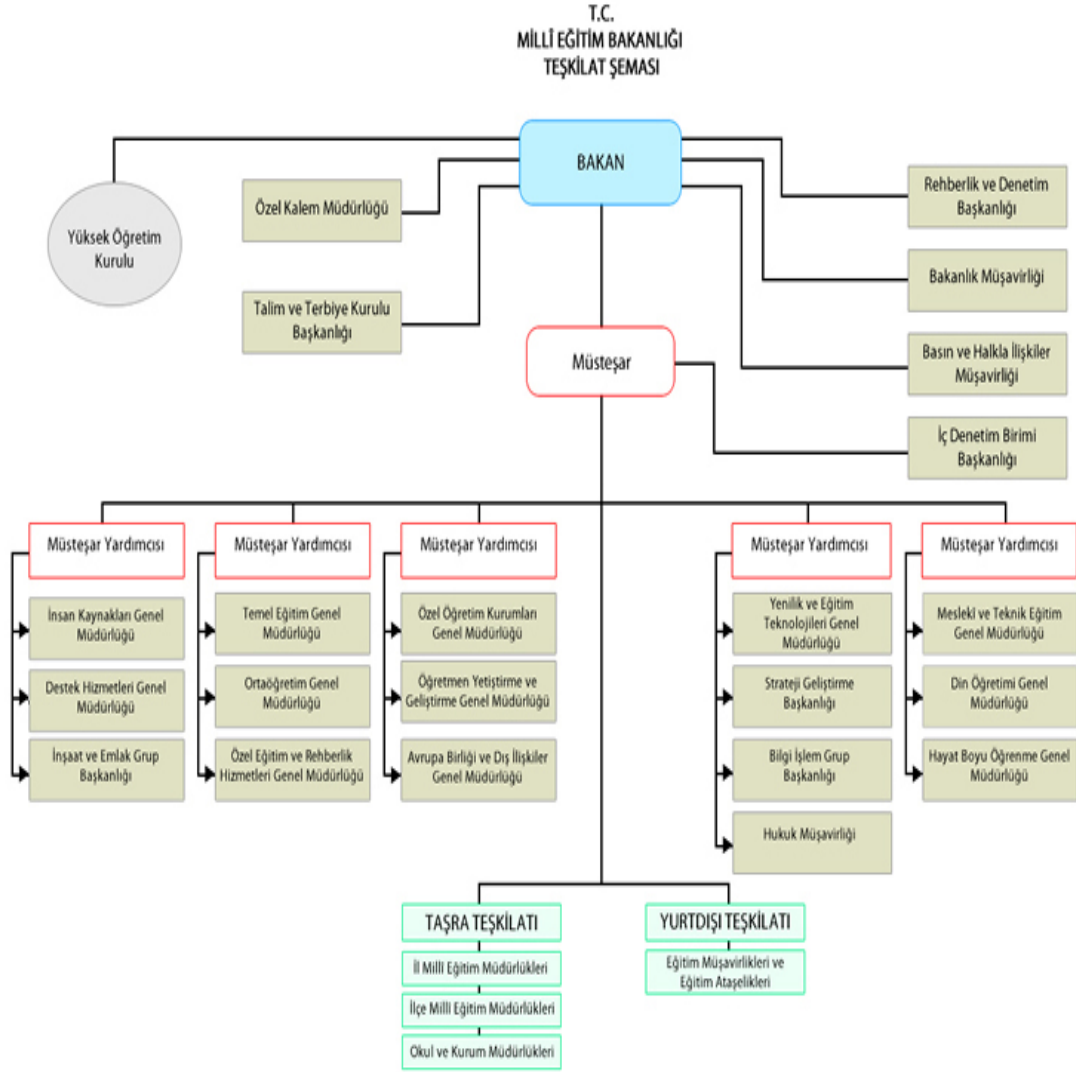
geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek(Albayrak, 2011. ss. 8-9).

- f) Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.
- g) Yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim ve öğretim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek.
- h) Yurtdışında çalışan veya ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmalarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yürütmek.
- i) Yükseköğretim dışında kalan ve diğer kurum ve kuruluşlarca açılan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak.
- j) Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı ortaöğretim kurumlarının program ve denklik derecelerinin belirlenmesi ile yönetmeliklerinin hazırlanmasında işbirliğinde bulunmak.
- k) Yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek.
- l) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

Milli Eğitim Bakanlığı Örgütlenme yönünden dört boyuttan oluşmaktadır; Bunlar;

- Merkez teşkilatı
- Taşra teşkilatı
- Yurt dışı teşkilatı
- Bağlı kuruluşlar (Albayrak, 2011, ss. 9).

2.2.2 Milli Eğitim Bakanlığı teşkilat yapısı.

Şekil 1 Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması (www.meb.gov.tr.)

2.2.3 Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı.

Bakanlık; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur. Bakanlık merkez teşkilatı;

Bakan; Madde 4 – (1) Bakanlık teşkilatının en üst amiri olan bakan, bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakan'a karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir (Albayrak, 2011, s. 10).

a) Bakanlık, Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren konularda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ölçütleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanunî ve idarî düzenleme

çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.

c) Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak(Albayrak, 2011, s. 10).

ç) Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak(Albayrak, s. 23).

Müsteşar ve müsteşar yardımcıları: Madde 5 – (1) Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikaları ile stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık birimlerine gereken emirleri verir, bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur. (2) Müsteşara yardımcı olmak üzere beş Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir(Albayrak, 2011, s. 10).

2.2.4 Talim ve terbiye kurulu başkanlığı. Madde 28 - (1) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Bakanlığın bilimsel danışma ve karar organıdır.

(2) Kurul, eğitim sisteminin tüm kademelerini temsil edecek nitelikte bir Başkan ile on üyeden oluşur. Kurul Başkan ve üyeleri dört yıllık süreyle atanır. Bu süre her defasında bir yıl olmak üzere en fazla üç defa uzatılabilir. Kurul Başkanı ve üyeleri, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş, eğitim alanında yaptığı çalışma ve yayınlarla temayüz etmiş; a) Eğitim ile ilgili alanlarda öğretim üyeleri, b) En az on yıl süreyle öğretmenlik veya okul yöneticiliği yapmış olanlar, c) Kamugörevliler arasından seçilir. (3) Hizmet birimlerinin amirleri oy kullanmamak şartıyla, kendi birimlerini ilgilendiren konuların görüşülmesi sırasında kurula katılır (Albayrak, 2011, s. 11).(4)kurul kararları bakan onayı ile yürürlüğe girer. 5)Talim ve terbiye kurulu başkanlığının çalışma usûl ve esasları, başkan ve üyelerin diğer nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir. (6) Talim ve Terbiye Kurulu, evrensel değer ve standartları gözönünde bulundurarak, kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve toplumsal değerlere dayalı bir eğitim sistemi oluşturmak amacıyla aşağıdaki görevleri yerine getirir: a) Eğitim sistemini, eğitim ve öğretim plan ve programlarını, ders kitaplarını hazırlamak, hazırlananları incelemek veya inceletmek, araştırmak, geliştirmek ve uygulama kararlarını bakaonayın sunmak. b) Bakanlık birimlerinde hazırlanan eğitim

ve öğretim programları, ders kitapları, yardımcı kitaplar ile öğretmen kılavuz kitaplarını incelemek, incelemek ve nihaî şeklini vererek bakanın onayına sunmak (Albayrak, 2011, s. 11). c) Yurtdışı eğitim ve öğretim kurumlarından alınmış, ilköğretim ve ortaöğretim diploma ve öğrenim belgelerinin derece ve denkliklerine ilişkin ilke kararlarını bakanın onayına sunmak. ç) Eğitim ve öğretimle ilgili konularda Bakanlığın diğer birimleri tarafından oluşturulacak politika ve stratejilerin belirlenmesinde işbirliği yapmak. d) Millî Eğitim Şûrasının sekreteryaya hizmetlerini yürütmek. Madde 29 – (1) Millî Eğitim Şûrası, Bakanlığın en yüksek danışma kuruludur. Eğitim ve öğretim ile ilgili gerekli görülen konuları tetkik etmek ve tavsiye niteliğinde kararlar almakla görevlidir. (2) Şûranın oluşumu ile çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir (Albayrak, s. 12).

Eğitim Şûraları, Türk Eğitim Tarihi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Şûralar, Millî Eğitim Bakanlığı'nın ve Türk Millî Eğitim Sistemi'nin en yüksek danışma organıdır. Şûralara, Millî Eğitimle ilgili politikaların çizilmesinde, yol gösterici rolü verilmiştir. İlki 1939'da düzenlemek kaydıyla 2010 yılına kadar 18 kez toplanan ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından planlanan bu şûralarda bağlayıcı olmayan sadece tavsiye niteliğinde çok önemli kararlara imza atılmıştır. (Albayrak, s. 12).

2.2.5 Taşra teşkilatı. Madde 30 – (1) Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir. (2) Her ilde ve ilçede bir millî eğitim müdürlüğü kurulur. İlçe millî eğitim müdürlükleri, görev ve hizmetleri yürütürken il millî eğitim müdürlüklerine karşı da sorumludur. İl ve ilçelerin sosyal ve ekonomik gelişme durumları, nüfusları ve öğrenci sayıları göz önünde bulundurularak, bu müdürlükler farklı tip ve statülerde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir. İş durumuna ve ihtiyaca göre millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir. (3) İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde, millî eğitim müdürüne bağlı olarak eğitim denetmenleri başkanlığı oluşturulur (Albayrak, 2011, s. 12).

2.2.6 Yurt dışı teşkilatı ve çalışma grupları. Madde 31 – (1) Bakanlık, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatı hakkında kanun hükmünde kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir. Çalışma grupları madde 32 – (1) Bakanlık görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum

ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımıyla geçici çalışma grupları oluşturabilir (Albayrak, 2011, s. 12).

2.2.7 Sürekli kurullar. Sürekli Kurullar, bakana doğrudan bağlı olan ve danışmanlık görevi yapan kurullardır. Bunlardan Talim ve Terbiye Kurulu, yıl boyunca sürekli, diğerleri yasa, tüzük ve yönetmeliklere göre aralıklarla toplanıp çalışan kurullardır. Kurulların temel fonksiyonu bakana öneriler sunmaktır. Sürekli kurullar şunlardır (www.meb.gov.tr.)

Talim ve Terbiye Kurulu, Milli Eğitim Şûrası, Müdürler Kurulu, Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kurulu, Öğrenci Disiplin Kurulları, Özel İhtisas Komisyonları

Talim ve Terbiye Kurulu: Bu kurul Milli Eğitim Bakanlığı'nın daimi statüdeki en üst danışma organıdır. Okulların yönetim, öğretim ve eğitimine giren alanlarda programlar, yönetmelikler, tüzükler, kararlar hazırlar; ders araçlarını inceler; kendisine sunulan kanun tasarıları üzerinde yargılarda bulunur. Şûra gündeminde yer alan konular üzerinde gerekli dokümanları hazırlar. Kısaca eğitim sistemimizin geliştirilmesi için gerekli her konuyu inceler ve sonucu bakana rapor eder.

Doğrudan bakana bağlı olan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı:Eğitim sistemini, eğitim plan ve programlarını, bütün ders araç-gereçlerini araştırır, geliştirir ve uygulama kararlarını onaylatmak üzere bakanlık makamına gönderir.

Bakanlık birimlerince hazırlanan öğretim programları ile ders kitapları, yardımcı kaynaklar, öğretmen kılavuz kitapları, bilgi işlem yapılarını inceler, geliştirir ve uygun görülenleri karara bağlar.Eğitim ve öğretimi geliştirme ve değerlendirme ile ilgili grev ve hizmetleri yürütür (www.meb.gov.tr.)

Yurtiçi ve yurtdışı eğitim hareketlerini izler ve değerlendirir.Programlara uygun yeni ders kitapları ve yardımcı kaynaklar hazırlar veya satın alır.Eğitim-öğretimle ilgili kanun tasarılarına, tüzük ve yönetmeliklere son şeklini verir.

Yurtdışı eğitim kurumlarından alınan diploma ve öğrenim belgelerinin derece ve denkliklerini saptar. Yabancı ülkelere gönderilen öğretmen ve öğrenciler için esas olacak öğretim planlarını inceler. Milli Eğitim Şûrasına sekreterlik görevini yürütür (www.meb.gov.tr.)

2.3 Türk Milli Eğitiminin Amaçları

Türk Milli Eğitiminin Amaçlarını ,Genel amaçlar ve özel amaçlar şeklinde ikiye ayırdığı görülmektedir.

2.3.1 Genel amaçlar. Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek (www.meb.gov.tr.).

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (www.meb.gov.tr).

2.3.2 Özel amaçlar. Madde 3 - Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

2.4 Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri

I - Genellik ve eşitlik:

Madde 4 - Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

II - Ferdin ve toplumun ihtiyaçları:

Madde 5 - Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir. (www.meb.gov.tr.)

III - Yönelme:

Madde 6 - Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. (Değişik: 16/8/1997-4306/3 md.) Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yönelmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, orta öğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

Yönelmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır.

IV - Eğitim hakkı:

Madde 7- İlköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır. İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar (www.meb.gov.tr)

V - Fırsat ve imkan eşitliği:

Madde 8 - Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacı ile parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

VI - Süreklilik:

Madde 9 - Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır. Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir (www.meb.gov.tr).

VII - Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği:

Madde 10 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/2 md.) Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Mili Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır (www.meb.gov.tr).

VIII - Demokrasi eğitimi:

Madde 11 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/3 md.) Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

IX - Laiklik:

Madde 12 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/4 md.) Türk milli eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır (www.meb.gov.tr).

X - Bilimsellik:

Madde 13 - Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotları ile ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir.

Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.

Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımından teşvik edilir ve desteklenir(www.meb.gov.tr).

XI - Planlılık:

Madde 14 - Milli eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim insan gücü istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın mesleki eğitim kurumlarının kuruluş ve programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır (www.meb.gov.tr)

XII - Karma eğitim:

Madde 15 - Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkan ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

XIII - Okul ile ailenin işbirliği:

Madde 16 - (Değişik: 16/6/1983 - 2842/5 md.) Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında işbirliği sağlanır.

Bu maksatla okullarda okul aile birlikleri kurulur. Okul aile birliklerinin kuruluş ve işleyişleri Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

XIV - Her yerde eğitim:

Madde 17 - Milli eğitimin amaçları yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır (www.meb.gov.tr).

2.5 Ortaöğretimin Amaçları

Ortaöğretim ; İlköğretime dayalı, en az dört yıllık genel, mesleki, ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgari ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandıracak öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, hem yükseköğretim hem mesleğe veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Ortaöğretim:

- Genel ortaöğretim
- Mesleki ve teknik ortaöğretim;

olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ortaöğretim çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir ve öğrenciler istek ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda bu programlardan birine yönelerek yetişme imkanı bulurlar.

Genel ortaöğretimin amacı; öğrencileri ortaöğretim seviyesinde askeri genel kültüre sahip, toplumun sorunlarını tanıyan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan insanlar olarak yetiştirmek ve yükseköğretime hazırlamaktır(www.meb.gov.tr).

Genel ortaöğretim; Genel liseler, Anadolu Liseleri, Fen liseleri, Sosyal bilimler liseleri Spor liseleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri ve Çok programlı liselerden oluşmaktadır.

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim; Meslek ve teknik ortaöğretim; iş ve meslek alanlarına iş gücü yetiştiren ve öğrencileri yükseköğretime hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Meslek ve Teknik Ortaöğretim Erkek teknik ortaöğretim okulları, Kız teknik öğretim okulları, Ticaret ve turizm öğretimi okulları ve Din öğretimi okullarından oluşmaktadır.(www.meb.gov.tr).

2.6 Milli Kimlik

Milli kimlik, tarihi tekamül içinde milli kültür unsurlarının şekillendirdiği kimlik tipidir. Milli kültür ise diğer toplumlardan farklılığı ortaya koyan –yani milli olan-karakterin meydana getirdiği kültürdür (Türkdoğan, 1983).

Kimlik bir özelliğin, bir niteliğin belirtisi olusuna ya da bir aidiyet duygusuna atıf yapar ve bu işlem, farklılıkları ortaya koyar (Doğan, 2000).

Kimlik toplumların yaşam biçiminin bir yansıması olduğuna göre farklı toplumların farklı bakış açıları, inançları gelenek ve görenekleri ve yaşam biçimleri sonucu oluşan başkalaşım, bir arada yaşam olgusunu güçleştirebilmektedir. Örneğin Türk ve Alman toplumlarındaki farklı kimlik anlayışları zaman zaman bu iki toplumun insanların bir arada sağlıklı bir şekilde yaşamasını zorlaştırabilmektedir.

Kimlik konusu ve sorunun örtük boyutu bu karşıtlıkta saklıdır. Kişinin kimliği birazda kimlere karşı olduğu ile bilinmektedir. Konuyu inceleyen insan bilimci Levi-Strauss, bu evrensel gerçeği “Ego versusautre” (ötekilere karşı ben) ilkesiyle dile getiriyor (Güvenç, 1994).

Çağımızın yaygın hastalığı olarak kabul edilen kimlik bunalımının, ulusal tarih ile evrensel tarih arasındaki uyumsuzluktan kaynaklandığını düşünen araştırmacılar çelişkinin ortadan kaldırılmasıyla kimlik sorununun çözümlenebileceğini önermişlerdir. Ayrıca kimlik, sahip olduğu boyutlar ve kapsamı ile ilgili pek çok araştırma yapılmış ve sonuçları tartışılmıştır.Bu boyutlar:

- 1) öznellik- nesnellik,
- 2) bireysellik- toplumsallık ve
- 3) aynılık- değişme ikilemleri ile izah edilebilmektedir (Güleç 1992).

Konuyu doğru algılayabilmek için uluslaşma sürecine eğilmek gerekir. Her ulus kuşkusuz toplumdur; ama her toplum henüz ulus olmayabilir. Başka deyişle, ulus varlığı ile toplum varlığı arasındaki ilişki, bire-bir karşılıklı ya da simetrik olmayabilir. Bunun ötesinde, uluslararası siyaset açısından modern çağın toplumsal örgütlenişi, bütün toplulukların bir “ulus” formu içinde örgütlenmesini dayatmıştır. Buna bağlı olarak ister doğal bir süreç sonucu olsun isterse belirli zorlamalar ve etkilerle olsun, bütün cemaatler kendilerini belirli bir “ulus” tasavvurunca

belirlenmiş bir alanın içinde bu alanı dolduracak şekilde ya genişletmişler ya da kendileri bu alana sıkışmaya itilmişlerdir. Hangi şekilde olursa olsun, bu süreç bir takım kimliklerin, bazı toplumsal nüansların yitimi demektir. Böyle bir genişleme yahut erime, tanımlanmış bir ulus” imgesi içindedir ve bu imge kendisini tarihsel ya da sentetik bir etnikliğe bağlar. Dolayısıyla bu etnikliğin çerçevesi, niteliği, daha doğrusu kimliği, bütün ideolojik seçimlerin buluşma noktasıdır. Kendisini ne denli dışarıda tanımlarsa tanımlasın, bütün ideolojik seçimler bu “ulus” tasavvurundan hareket ederler. Bu tasavvurun çerçevesi ise neredeyse evrenseldir. Anthony D. Smith’in “ulusal kimlik” dediği bu çerçevenin temel özellikleri;

- (1) ortak bir tarihsel toprak yahut yurt kavrayışı,
- (2) ortak mitler ve tarihsel bellek,
- (3) ortak bir kitlesel kamu kültürü,
- (4) bütün fertler için bağlayıcı bir hakve ödevler sistemi ve
- (5) ortak bir ekonomidir (Smith, 1999).

Ulusal kimlik, kökeni itibariyle, milliyetçilerin tanımladığı bir kimlik özdeşimini ve bilincini içerir. Genellikle bu kimliğin bileşenleri, kozmopolit olmayan köylülükte/halkta saf halde bulunduğu inanan ve tarihin derinliklerinde bulunacağı varsayılan “ulusal” formlara, değişmeyen ya da çok az değişen bu kitle aracılığıyla varılabileceği düşünülen kurgusal unsurlardır (Aydın, 1998).

Ayrıca konunun dini boyutuna girdiğimizde de görüyoruz ki; çok dinli hayat anlayışı ve politikası ile ilgili kurumlar, tanıma ve kabul etme gibi iki pozitif anlamdaki bakış açısıyla sorumlu görülmeleri itibariyle, gerçek hayatta başa çıkması zor bazı sorunlarında yaşanmasına tanıklık etmektedirler (Tosun, 2006).

Buna bağlı olarak ulus olgusu ve milliyetçilik duygusu tarihin içinde daima mevcut olmuştur; öyleyse “ulus” dediğimiz toplumsal birimler ile ona ait duygu ve idealleri anlatan milliyetçilik tarihin bütün dönemlerinde bulunabilecektir. Bu yaklaşımı paylaşan ikinci bir görüşe (perenyalistlere) göre, kolektif kültür bağları ve duyguları sadece “doğal” değil aynı zamanda evrenseldir; dahası bu türden kolektif birimler ve duyular antik ya da orta çağdaki biçimleriyle modern ulusların ve milliyetçiliğin ilkel biçimleri, onların küçük ölçekli ilk örnekleridir (Smith, 1988).

“Kimlik kavramının bireyden başlayan ve toplumsal alana kadar uzanan bir süreci kapsadığı, kavramla ilgili yapılan tanımlamalarda görülmektedir. Birey, psikolojik özellikleri itibariyle kimlik inşasında önemlidir. Kimlik adını verdiğimiz bireysel ve toplumsal olgunun kökeninde elbette ki bireyin kendisi yer alacaktır. Ancak birey,

toplumsal dünyadan ayrı olarak düşünölemeyeceği için, onun toplumsal bağlamı ele alınmaksızın yapılacak bir tanımlamanın da hatalı olacağı burada vurgulanması gerekir. Toplumsal ve tarihsel bağlamı içerisinde değerlendirilecek olan bireyin, topluluk veya grup normlarına dayalı olarak geliştirdiği kolektif kimlik algısı, etnisite ve etnik kimlik yaratımı sürecinde etkilidir” (Yanık, Araştırma Makalesi,2013 s. 230) Kimlik kavramı, özünde költür, sosyal yaşam, gelenek ve görenekler, tutum, algı, inanç sistemi ve kişilerin tanıma yapıları gibi önemli anlamları içeren, temeli sağlam, kalıcı ve sembolik yargılara dayanan bir içerik taşıyan ve gerek bireysel gerekse toplumsal niteliği ile tekil veya çoğul kavram içerebilen tanımlı bir olgudur. Kimlik, sahip olduğu içeriğin sağlamlığına, güçlölüğüne ve belirginliğine göre kişilerin toplum içinde bireysel olarak veya farklı toplumlarla olan ilişkilerinde yönlendirici veya kısıtlayıcı bir içerik kazanabilmekte ve bu boyutu ile toplumsal entegrasyon süreçlerinde dominant bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dominant kavram, kişilerin uyum süreci ile ilgili yaşadığı sorunlarında da temel noktayı oluşturmaktadır (Yıldız, 2007)

Ulus-devletleşme sürecinin aracı olan “ulusal kimlik” oluşumu, modern çağın ürünüdür. Daha doğru bir ifadeyle, bu süreçte devletin kimliği ile devleti oluşturan yurttaşların varsayımsal kimliği örtüşmüştür. Modern-ölkesel devlet olarak tanımlayabileceğimiz bu yeni devlet formuna gelene kadar devletlerin uyruklarının kimliğini, kendisini tanımlama biçimine benzetme gibi bir problemi ya da uyruklarında olduğunu varsaydığı bir “ortak” kimlikle kendisini tanımlama ihtiyacı olmamıştır. Kimlik kendiliğinden ve cemaatsel bir olgudur. Burada kollektivitenin öznesi genellikle toplumdur. Modern öncesi dönemin devletleri, meşruiyetlerini uyruklarıyla paylaştıkları “ortak kimlikte” bulmazlar. Meşruiyetin temeli, Weberci kavramlarla söylenecek olursa, geleneksel bir zemine oturmaktadır (Weber 1954). Burada örfün çerçevesini zor kullanımını meşru kılan genel bir hukuk yerine, soy çizgileri ve dini otoriteyle uyuşma- ondan icazet alma gibi olgular belirlemektedir (Aydın, 1998).

Modern dönemde ise siyasal sistemler olabildiğince yaygın bir kitlesel sadakatle beslenmeye muhtaç hale gelmiştir. Kimlik bunalımının temelinde anlayış ve inanç farklılıkları, költürel başkalaşımlar ve yaşam biçimleri yatmaktadır. Almanya’da şu anda egemen olan 3. kuşak, bir önceki kuşağa göre bu kimlik bunalımını önemli ölçüde alt etmiş ve üstesinden gelmiş olarak algılanabilmektedir. Bunun sebebi Türk kimliğini taşıyor olmalarına rağmen orada doğmuş ve büyümüş olmalarından

kaynaklanan Alman kimliğine uyum sağlamış olmaları ve aidiyet duygularının bu yönde güçlendiği şeklinde olabilmektedir. Kuşkusuz bu sorunun temelinde yatan çok dinli, dini çoğulcu ve dinde çoğulcu hayatın temel felsefesi var olan her dinin oluşumu, kemiyetine bakmadan ve keyfiyetini sorgulamadan olduğu gibi tanımayı ve kabul etmeyi öngörür (Tosun, 2005).

Ulusal kimlik, kökeni itibariyle, milliyetçilerin tanımladığı bir kimlik özdeşimini ve bilincini içerir. Genellikle bu kimliğin bileşenleri, kozmopolit olmayan köylülükte/ halkta saf halde bulunduğu inanan ve tarihin derinliklerinde bulunacağı varsayılan “ulusal” formlara, değişmeyen ya da çok az değişen bu kitle aracılığıyla varılabileceği düşünülen kurgusal unsurlardır (Aydın, 1998).

“Türk” kavramı, uluslaşma süreci içinde, anlamı hem eşzamanlı hem de artzamanlı olarak genişletilmiş bir çerçevedir, tıpkı uluslaşan diğer toplumsal kuruluşlarda olduğu gibi. Burada zamanın derinliklerine uzatılan ve ulus-devletin sınırlarına dayanan bu genişletme incelenecektir. Hiç kuşkusuz “Türk” kavramının etnik bir temeli vardır ama bir ulusa ad olarak seçilmesinden bu yana, özellikle resmi söylemler içinde, bu ulus atfının sınırları kısmen tanımsız ve belirsiz olmuştur. Tabii sorun, “Türk” adı ile anılan ulusun, bir “ulus” olarak ne zaman ortaya çıktığı ile yakından ilişkilidir. Bu çerçevede kimlik taleplerinin yükselmesi, egemen unsurların milliyetçiliğini besleyecek önemli bir kaynaktır. Bu anlamda yükselen ve ulus-devletler tarafından kolaylıkla yönlendirilebilecek milliyetçilik, varlığı uluslararası sermayenin çıkarları için hayati bir parça haline gelen ulus- devletin devamı için bulunmaz bir fırsattır. Bu nedenle önümüzdeki dönem büyük ölçüde yükselen kimlik taleplerine ve bunların karşısında yükselen milliyetçiliklerin çatışmasına sahne olacak gibidir. Böyle bir ortamda ya çok kültürcü hatta çok hukuklu yapılar gündeme gelecek ya da ulus- devlet içi çatışmalar görülecektir. Bu gelecek manzarasını bütünleyecek parçalar Balkanlarda, Kafkasya’da ve Ortadoğu’da oluşmaya başlamıştır. Milliyetçilik ve kimlik siyaseti açısından küreselleşmenin getirdikleri bunlardır. Bu koşullarda kendisini yeniden inşa eden ulus- devletin savunusu ile küreselleşme (=kapitalizm) eleştirisi yan yana duramaz. Bu nedenle “ulusalcı” bakış açıları ve “ulusal çıkar” temelinde yapılan siyaset, bu “küresel oyun” görülmedikçe açık bir sağa kayış anlamına gelmektedir (Aydın, 1998).

2.7 Milli Kimlik ve Küreselleşme

“Kültürleşme sürecinin, Türk kültürünü yoğun olarak etkilediği ikinci dönem özellikle görsel iletişimde ‘televizyon’ kullanımının yaygınlaştığı 1970’li yıllarda başlamıştır. Daha sonraki yıllarda kendi dışındaki dünya insanının yaşayış tarzını, şehirlerini, sokaklarını, tutkularını kısaca kültürünü sadece ‘beyaz perde’den izleme fırsatı bulan insanımız, 1970’li yıllarda dış dünyayı televizyonuyla evinde daha yakından, daha teferruatlı tanıma imkanı bulmuştur. Günümüzde küreselleşmenin, kültürel bağlamda özellikle milli kültürü oluşturan adet/alışkanlıklar ve dil üzerinde etkili olduğu gözlenmektedir”(Mahiroğulları, 2013, s. 1283)

Türk kimliğinin bir anlamda değişmesine neden olarak gösterebileceğimiz iki unsur; küreselleşme ve diğer toplumlarla olan iç içe geçişlerdir. Küreselleşme aslında iki boyutu olan ve bilinçli yaklaşılması gereken bir kavramdır. Bu iki yön birbirine göre farklı anlamları taşımaktadır. Birinci boyutu küreselleşmenin getirdiği kültürel dışa açılabilme olanağıdır. Küreselleşme ile birlikte toplumda sosyo-kültürel bazda alt düzeyde bulunan bireyler diğer dış kaynaklı gelişmelere ulaşabilme ve kendilerini geliştirebilme özelliğine sahip olabilmektedir. Ancak diğer yönden bakıldığında yerleşmiş ve kalıplaşmış olan değer yarguları, kültürel sistemler, gelenek ve görenekler, sembolik kavramlar vb toplumu tanıtan ve tanımlayan önemli kavramlar diğer benzer örneklerden etkilenmekte ve bu anlamda kimliğini ve zenginliğini kaybedebilmektedir (Yıldız, 2007).

Küreselleşmenin ulus devletlerdeki toplumsal bağları zayıflatması, bir yandan ulus üstü bir kimliğin oluşumuna katkıda bulunurken, diğer yandan paradoksal olarak yerel kimliklerin canlılık kazanmasına neden olmaktadır (Özyurt, 2005).

Küreselleşme, bir biçimde yerelliği yerel kimliklere sarılmayı ve dışlayıcı bir psikolojinin kitlelere hakim olmasına neden olmuştur. Küreselleşme söylemine paralel olarak hem bölgeselleşme hem yerelleşme, ulusal egemenlik anlayışına karşı bir tehdit olarak sezilmektedir. Bu bağlamda kapitalizmin aldığı asıl eleştiri, insanı yalnız tüketen bir varlık olarak görmesidir. Çünkü küresel ticaret etiğinin – ki bu etiğin varlığı ayrıca tartışılmalıdır- öznesi yurttaş değil, herhangi bir tüketicidir.

“Şüphesiz, küreselleşme olarak adlandırdığımız olgu, ulus-devletle ilgili olan kimlik politikalarını etkileyen ve ona meydan okuyan karmaşık bir değişimler serisidir.”Bu bağlamdan hareketle, değişimin ulus-devlet ve ulusal kimliği yok ettiğini söylemek zordur. Yani, “milliyetçiliğin ve ulus- devletin ölümüne şahit oluyoruz” gibi görüşler erken ve büyük ölçüde eksik görüşlerdir. Gerçekte, çağdaş dünyanın haritasına

bakıldığında, milliyetçiliğin gücü ve bizim politik bilincimizi halen elinde tuttuğu güçlü bir şekilde görülür. Küreselleşmenin, uluslar-üstü ya da uluslar-altı kimlik yaratarak ya da yaratmaya çalışarak, ulusal kimliği tehdit ettiği çok belirgindir. Ancak yaratılmak istenen kimliğin, topluma ve bireye, çağdaş dünyanın getirdiği belirsizlikler içerisinde sığınacak bir liman sağlama konusunda yeterli olduğunu iddia etmek güçtür. Küreselleşmenin tüm kültürleri içinde barındıracak bir dünya kültürü kimliği) oluşturacağı ya da tam aksine sadece belli kültürlerin dayatılarak diğerlerinin yok olacağı tartışması devam edecekmiş gibi görünüyor.(Şimşek ve Ilgaz, 2000).

2.8 Türk Kültüründe Eğitimin Yeri

“Kültür, tarih bakımından mevcudiyeti kesin olarak bilinen bir toplumun, sosyal etkileşme yoluyla nesilden nesile aktardığı manevi maddi yaşayış tarzlarının temsil ve tecelli bakımından yüksek bir seviyedeki bir bileşiği olan, sebebi ve sonucu açısından ise, ferde ve topluma mensubiyet şuuru, özel bir kimlik kazandırma, bütünleşmiş kılma, yaşanan çevreyi ve şartları kendi hedefleri istikametinde değiştirme arzu ve iradesi veren, değer, norm ve sosyal kontrol unsurlarının belirlediği bir sistemdir” (Tural, 1988, s. 52).

“Eğitim, insanın içinde yaşadığı topluma uyum göstermesi için bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi anlamını taşır. Eğitimin öğretime göre kapsamı daha geniştir. Eğitim genellikle insanların içinde yaşadığı topluma uymaları için o toplumda geçerli değerlerin, kuralların, bilgilerin, davranış kalıplarının bireye iletilmesi anlamını taşır. Öğretim ise toplumda var olan bilgilerin bireylere aktarılması anlamına gelir”(Sayın, 1985, ss. 169-170).

“Her nesil bir önceki neslin açık ve örtülü kontrolündedir; bu sosyal kontrol aileden başlar. Kontrol, yaşatılması istenen, mutabakat ve davranışların bir sonra ki nesilde de devam etme arzusuna bağlı, sistemli ve sistemsiz tavırlar şeklinde ortaya çıkıyor”(Tural, 1988, s. 55).

Eğitim yolu ile yeni nesillere aşılamanız gereken iki unsur vardır;”bilgi ve birlik şuuru”. Bunlardan bilgi nakli bir manada dar manada eğitim sayılabilir. Fakat birlik şuurunun nakli ve kültür değerlerinin öğretilmesi geniş manada eğitimidir. Bu ikincisi okul içinde ve dışında ferde aşılabilir” (Bilgiseven, 1987, s. 158).

“Cumhuriyet Türkiye’si hükümetleri, daha önce değindiğim gibi, kendi siyasal görüşlerinden esinlenerek yapmışlardır. Bundan dolayı kültür programları da değişik

olmuştur. Hatta bazı hükümetler çok sık değiştiğinden yaptıkları programları bile uygulama imkanı bulamadan bozulmuştur. Hatta Milli Eğitim’de bazı denemeler bile deneme safhasında kalmıştır. Ankara da bir örneğini göstereyim: Bir hükümet ortaöğretimde yeni bir yöntem uygulamak istemiş, onun için Ankara da bir deneme lisesi açmıştır. Fakat, kendi uygulamasında öngördüğü biçimde denemeyi izleyememiştir., yahut izlemek istememiştir. İzlese sonuç olsa o sonuca göre liselere onu uygulayacaktı. Bu bakımdan cumhuriyet hükümetlerinin, genellikle Milli Eğitim’deki yaptıkları politikalar çok değişken olmuştur. Kanımızca, Anayasa’nın öngördüğü ilkeler doğrultusunda, hükümetlerüstü diyebileceğimiz biçimde bir program uygulanmaktadı”(Arslan, 1986, ss. 62-63).

“Sosyolojik açıdan bakıldığında eğitim, sosyalleşmenin özel bir görünümü özel bir şekli olarak anlaşılıyor. Çünkü eğitim belli amaçlar doğrultusunda kişide belli bir davranış yatkınlıkları geliştirmek veya istenmeyen bazı davranış ve alışkanlıkları değiştirmek olarak görülmektedir.(Ergün, 1987, s. 57). Birlik şuuruna sahip olmayan fertlerin bilgilerinden ne kendilerine ve ne de mensup olduğu topluluğa gerektiği kadar fayda sağlanmasına iktisaden imkan yoktur”(Bilgiseven, 1987, s. 158).

“Aileden sonra okul, bireyin toplumsallaşmasında ve içinde yaşadığı toplumun kültür değerlerini edinmesinde etkili olmaktadır. Eğitim ve öğretim sonucu, birey kendini geliştirir, kültürün davranış kalıplarını öğrenir ve onlara katkıda bulunur” (Yamanlar, 2001, s. 96).

“O halde bütün diğer müesseselerin olduğu gibi eğitiminde kavranabilmesi kültürün bütünleşme tipini ve geniş ve dar manada eğitimin bu bakımdan oynayabileceği rolü ele almakla mümkündür. Türk eğitim tarihinin İmparatorluk ve Cumhuriyet devreleri olmak üzere iki devrede ele alınması muvafık olur”(Bilgiseven, 1985, s. 160).

2.8.1 Osmanlı döneminde eğitim.”Türk eğitim sisteminin gelişmesinin genel olarak üç ana bölümde ele alıp incelediğimizde aşağıdaki hususları müşahade etmek mümkündür. Üç ana bölüm: Tanzimat öncesi (Medrese devri), Tanzimat sonrası (Mektep devri) ve Cumhuriyet devri(Okul devri)Cumhuriyet devri (Okul devri)” (Kodaman, 1980, s. 10).

“Osmanlı imparatorluğunda XVI. Asrın ortalarından itibaren belirtileri görülmeye başlayan ve bu asrın sonlarında ise mevcudiyetlerini açıkça hissettiren bir kültürel çözüme vardır “(Bilgiseven, 1985, s. 169).

“Medrese Devri : Osmanlı Müslüman toplumunun genel eğitiyle uğraşan ve ilk seviyelerinde olan müesseseler ise “sıbyan mektepleri “idi. Her köy ve mahallede

bulunan sıbyan mekteplerinde eğitimin ve öğretimin esası dinin ve ahlakın öğretilmesinden ibaretti(Kodaman, 1980, s.10). Medrese ve sıbyan mektebi dışında eğitim ve öğretim yapan devletin resmi mektebi, “Enderun Mektebi” vardı. .Enderun disiplinli öğretim seviyesi yüksek imtiyazlı bir mektepti.Nitekim, 1773 ‘te Mühendihane-i Bahr-i Hümayun, 1796’da Mühendishane-i Berri-i Hümayun açılarak batı tarzında ilk modern mekteplerin temeli atılmış oldu“(Kodaman, 1980, ss. 12-13).

“Tanzimat(mektep) devri: (1839-1918) Bu dönemde Osmanlı imparatorluğunda mevcut eğitim müesseselerinin genel durumunu şu şekilde özetlemek mümkündür.

- a) Müslümanlara ait mektepler (sıbyanmektepleri,medreseler, çeşitli askeri mektepler, Enderun vs.)
- b) Gayri Müslümlere ait mektepler (Bulgar, Rum, Ermeni, Yahudi, Sırp gibi çeşitli cemaatlerin mektepleri)

Kısaca eğitim sisteminde ve müesseselerinde herhangi bir bütünlük söz konusu değildi. Bu haliyle bile, Osmanlı maarifi modern olmaktan çok uzak idi. Ayrıca bu mekteplerin hemen hemen hepsinde de dini eğitim az veya çok ağır basmakta idi”(Kodaman, 1985, ss.13- 16).

2.8.2 Cumhuriyet devri.”Cumhuriyet dönemlerinde eğitimde yenileşme ve modernleşme devam etmiş ve 1924’de kabul edilen “Tevhidi Tedrisat” kanunuyla yeni bir döneme girilmiş. Cumhuriyet eğitiminin sembolü medrese ve mekteplere karşılık “okul” olmuştur. Hakikaten son elli yılda Türkiye’de hızlı bir okullaşma olmuş ve okuma-yazma oranı hızla yükselmiştir” (Kodaman, 1980, s.17).

“Kısaca eğitim kurumları, bireyleri topluma hazırlama biçimlerini toplumun gereksinme duyduğu nitelikli işgücünü hazırlama biçimlerini, toplumda var olan bilgi birikimlerini, kültürü, deneyimleri toplumun üyelerine aktarma biçimlerini vb. saptayan normlar sistemleridirler”(Sayın, 1985, s. 173).

2.9 Milli Kimlik Oluşumunda Aile

“Aile toplumsal yaşamla ilgili en küçük bir sosyal birimdir “(Sayın, 1985, s. 156).

“Aile bir temel kurumdur. Bunun nedeni: kuşakların sürekliliğini sağlaması, cinsel yaşamı düzenlemesi, bireyler arasında iş birliği sağlaması, birincil grup doyumları kazandırmasıdır”(Yamanlar, 2001, s. 104).

“Aile okulsal düzeyin, özellikle çocuğun toplumsal beklentilerinin belirlenmesinde katkıda bulunduğu ölçüde ayıklayıcı ajan rolünü kaybetmez”(Sayın, 1985, s. 172).

“Aile bütün toplumlarda ortak bazı özelliklere sahiptir. Bu özellikler, şunlardır:

Toplumun devamı için çoğalmayı sağlayacak ilişkiler, birlikteliğin devamını sağlayacak düzenlemeler ve evlenme biçimi, grup üyelerinin ekonomik gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik kurallar, aynı yerde birlikte oturma ve böylece aile üyeleri arasında dayanışmayı sağlamak”(Yamanlar, 2001, s. 105).

“Aile toplumun tüm özdeksel ve tinsel zenginliklerinin kuşaktan kuşağa geçmesine rol oynayan temel toplumsal birimlerden biridir. Aile bu işlevlerini çok eski çağlardan günümüze dek sürdürmektedir. Ailenin yapı ve işlevleri toplumsal değişmeye paralel olarak değişmektedir”(Sayın, 2001, ss. 156-157).

Bireylerin kimlik kazanmalarında “ Aile kendi biyolojik çekirdeğini aşmış geniş bir sosyal anlam kazanmış sosyal statüde vazgeçilmez rol almış temel kurum olmuştur (Çiftçi, 2007).

“Aile içinde “Çocuğun duygusallığı, düşünce biçimi, dili, ahlakı, dünya görüşü ve davranışları içinde yaşadığı kültür, daha doğrusu ailenin kültürel düzeyi tarafından damgalanır. Çocuk ailenin etkilemelerine tamamen açık dışarıya karşı kapalıdır. Ödüllendirme ve cezalandırma yoluyla çocukların motivasyonları da etkilenir”(Ergün, 1987, s. 41).

“Toplum (ki burada devleti kastediyoruz) çocukluk devresini korumalı bunun içinde kanunlarla tedbirler almalı ve bu işi üstlenecek özel bürolar kurmalıdır. Bu koruma sonucu çocuk sosyal hayattan soyutlanmamalıdır”(Cemile, 1990, s. 37).

Aile gibi bir kurum olmadığı veya aksadığı takdirde insanın düzenli ve kimlikli olarak neslini devam ettirmesi problem olacağı gibi psikolojik ve sosyal birçok sıkıntı ortaya çıkar. Türkler evlenince eve bayrak asar. Çünkü aile milleti, bayrak da devleti temsil eder (Çiftçi, 2007).

2.10 Türkler’de Milli Kimlik ve Kültür

“Türkler dünyanın en eski ve köklü milletlerinden olup, sosyal, siyasî ve kültürel alanlarda dünyaya yön veren, dünyanın gidişatını değiştiren önemli etkilere mâlik olmuşlardır. Bugün var olan kültürel yapının oluşmasında etken olan üç ana kültürel yapı; geleneksel ve kökleri Orta Asya’ya kadar uzanan Türk Kültürü, Türklerin İslâm’ı kabulü ile kurdukları büyük devletlerde izlerini taşıyan İslâm kültürü ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kurulması ve Atatürk inkılâpları sonrasında gerçek anlamıyla topluma etkiden Batı kültürüdür”(Yüksel, 2005, s. 260).

Türk kültürü, maddi ve manevi unsurları bakımından 2500 yılı aşan Türk tarihinin ve yerleşme mekanlarının getirdiği tercih ve temessülün ortaya koyduğu zengin bir

sentezdir. Bu zengin sentezin, Allah insan ve devlet kavramlarına yüklediği manaları; bu kavramlara yöneltilen bakış açılarının diğer kavramları nasıl yoğurduğunu; değer, norm ve sosyal denetimdeki yerinin ne olduğunu ortaya koymak Türk kültürünün büyüklüğünü belirtmek olacaktır (Tural, 1988, s. 87-88).

Türk bozkır kültürü, göçebe kültürü ile karıştırılmamalıdır. Türklerde, ekonomide sistemli bir besicilik, inançta tek tanrı inancı, hukukta evrensellik, ailede adalet, mâzide tarihilik, ahlâkta alplık vb. var iken, göçebelere daha çok “asalak” ekonomi, çok tanrıcılık (veya totemcilik), aile çevresini aşmayan hâkimiyet anlayışı, görülmektedir. Türk maddî kültüründe temel teşkil eden AT ve DEMİR, göçebelikte yoktur (Kafesoğlu, 2014).

Türkler, Garp milletlerine nazaran toprağa yerleşmekte gecikmişleridir. Bu gecikmenin nedeni, Türklerin, Asya’da asırlarca, hayvancılığa ve akıncılığa dayanan, kendilerine has bozkır medeniyeti içinde yaşamış olmalarıdır. Hayvancılık muayyen bir coğrafyaya bağlı kalmalarını engellemiştir. İlmî araştırmalarla da ispatlandığı gibi atı ilk ehilleştiren Türkler olmuş ve bu sayede geniş coğrafi sahalarda büyük imparatorluklar kurmuşlardır. Göçebelik ve akıncılık, Türklerin hem kuvvetini hem de zaafını teşkiletmiştir (Kaplan, 2012)

Türklerde sosyal hayatı ailenin birbirine bağlılığı teşkil ediyordu. Manas destanının yansıttığı aile, geleneksel geniş aile tipidir. Türk ailesinde birlik, beraberlik ve biz duygusu egemendir(Tezcan, 1985).

Türkler, Türk tarihinden gelen değerleri ve özellikleri, İslâmiyetin getirdiği yeni dünya görüşü ve hayat nizamı ile birleştirmişler ve bu sosyal yapı Selçuklu Devleti, Anadolu Selçuklu Devleti, Osmanlı Devleti ve son olarak Türkiye Cumhuriyeti’nin temelini oluşturmuştur. Bu sosyal yapının temelinde milletin ruhu vardır, bu ruh tevhid inancıdır. Bu inanç ve ruh Türk milletini birleştirmiş, son ikiyüzelli yıldan beri gelen sarsıntılar bu birliği bozamamıştır (Özakpınar, 2000).

Türk milleti uzun tarihi boyunca kazandığı bütün gücünü ve tecrübesini birleştirerek Osmanlı İmparatorluğunu kurdu. Bizim tarihimizin bütün evvelki safhaları büyük eserlerin meydana getirilmesi için yapılmış birer prova gibidir. Teşkilâtçılık, idarecilik, hâkimiyet duygusu, adalet ve şefkat, vakar, yiğitlik, fedakârlık, mânevî derinlik gibi mânevî kültürümüzün bütün mükemmel vasıfları hiçbir zaman bu devirdeki kadar işlenmiş ve geliştirilmiş değildir. Dünyada yazılmış bütün seyahatnamelerde Osmanlı Türk’ü kadar övülmüş bir millet yoktur (Güngör, 2007).

Cumhuriyet Türkiye'si'nin, yeni devletin kuruluş felsefesi, Atatürk'ün kafasında önceden şekillenmiş, Batı ülkelerinin yaşam biçimi olarak seçtikleri ve uyguladıkları ilkelerden esinlenmekle birlikte, ülkenin şartlarına uygun en iyi sistemi gerçekleştirecek bir senteze, millî bir yapıya ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu yeni anlayış; kayıtsız-şartsız millet egemenliğine, genel anlamda eşitliğe dayanan, parlamenter demokratik siyasî yapısı, lâik inanç tarzı ve millî kimliği, özgürlükçü ve eşitlikçi ilkeler yanında, devletçi, toplumcu, inkılâpçı kimliği ile milletin çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine yükselmesine yönelik sosyal öğelerden oluşmaktadır (Erüreten, 1998).

2.11 Atatürkçülük ve Atatürkçülüğün Önemi Milli Kültürümüzdeki Yeri

Atatürkçülük, Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti halkının çağdaş uygarlık düzeyine yükseltilmesi amacıyla geliştirdiği, gerçekleştirdiği devrimler bütünüdür. Atatürkçülük, aklın ve bilimin değer kazandığı bir toplum düzeni kurmayı amaçlar. Türk milletine, milli kimliğini kaybetmeden dünya milletleri arasında hak ettiği yeri kazandırmayı hedef alır. Atatürkçülük, Türk milletinin güven ve huzur içinde yaşamasını hedef alan bir dünya görüşüdür. Atatürkçülüğün özünde, Türk kültürü ve insanlığın binlerce yıllık yüksek değerleri olan bağımsızlık, özgürlük, insan ve vatan sevgisi vardır. “Atatürkçülük, Türk milletinin ihtiyaçlarından doğan, toplum hayatına yön veren gerçekçi ve milli bir sistemdir”. “Milletimizi benliğine ve egemenliğine kavuşturarak demokratik bir düzen içinde çağdaşlaşmasını sağlayan Atatürkçü Düşünce Sistemi; çeşitli olayların akıl yoluyla değerlendirilmesi ve tarih bilinciyle yorumlanmasıyla oluşmuştur”. Reşat Kaynar'a göre; “Atatürkçü düşünce sisteminin prensipleri milliyetçilik ve medeniyetçiliğe dayanır”. Atatürkçülüğün özünde Atatürk ilkeleri yatmaktadır. Bu ilkeler bir ışık altında hep birlikte yorumlandığında, Atatürkçü düşüncenin dinamik ideali olan “muasır medeniyet seviyesine ulaşmak” (Şenses, 2002). Ülküsüyle bütünleştikleri görülür.

“Atatürk, 1936'da ise, fikir üreticilerine, politika geliştiricilere ve uygulayıcılar ile halk kültürüne bakış açısını şöyle duyurmuştu: “Biz milli varlığın temelini, milli, şuurda ve milli birlikte görmekteyiz.”(Tural, 1988, s. 114).

Atatürk ilkeleri en özlü tanımı ile Türkiye Cumhuriyeti adıyla kurulan yeni Türk devletinin dayandığı temel ilkelerdir. Bu ilkeler, bir bütündür; birbirinden ayrı

düşünülemez. Başta Atatürk'ün ve devletin kuruluşunu sağlayanların ortak kararı, davranış ve çabalarıdır (Karaaslan, 2009).

Egemenliğin millete ait olması Atatürk ilke ve inkılâpları millet egemenliğine dayanır. Türkiye CumhuriyetiDevleti, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir ilkesi ile kurulmuştur. Millî kültür, millî benliğin gelişmesinde, güçlenmesinde önemli rol oynar. Bundan dolayı Türk milleti için millî kültür hayatı önem taşır. Millî kültür dinamik ve gelişmeye açık olmalıdır.Aksi takdirde çağdaş kültürlerin gerisinde kalır. Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılması Atatürk'ün en büyük amacı, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmaktır. Atatürk Türk milletinin çağdaşlaşmasını her şeyden önce bir hayat davası ve var olma mücadelesi olarak kabul etmiştir.Atatürkçülük, dinamik bir düşünce sistemidir. Çünkü daima geleceğe yöneliktir. Dinamik ideal, üç bölümden oluşmaktadır (Sunat, 2006).

“Atatürkçü düşüncüyü oluşturan temel değişkenler, kuşkusuz ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin yapıtaşlarıolan Atatürk ilke ve devrimleridir. Bunlar tarihi bir gelişim süreci içinde oluşmuştur. KurtuluşSavaşıöncesinden oluşmaya başlamış, Cumhuriyetle yerleşmeye başlamış, zamanla biçimlenmiş, daha sonra da, Anayasalarda da son durumunu kazanmıştır” (Özgen,1997, s. 29).

“Günümüzde Atatürkçülüğün ilkelerinin sayısıkonusunda değişik görüşler ileri sürülmektedir. Kimileri Atatürkçü düşüncenin omurgasınıaltıtemel ilkenin oluşturduğunusöylerken kimileri de toplam on sekiz ilkeden söz etmektedir” (Özgen, 1997, s. 29).

2.11.1Cumhuriyetçilik ilkesi. “Atatürkçülük siyasal yönetim biçimi olarak ‘cumhuriyet’i benimsemiştir. Türkiye için yasal olarak tanıdığı tek yönetim biçimi Cumhuriyettir.” (Kili, 2000, s. 225).“ Cumhuriyet millet hakimiyetini, millet saltanatını en iyi temsil edebilen, en yüksek, binaneley Türk milletine en layık ve onun asil ruhuna en uygun devlet şeklidir.” (Palazoğlu, 1999, s. 14).

“Cumhuriyet kelimesi dilimize Arapça “Cumhur” kelimesinden gelmiştir. Arapça ‘cumhur’ kelimesi, halk, ahali, büyük kalabalık anlamına gelir. Cumhur, toplu bir halde bulunan kavmi yahut millet demektir. Cumhuriyet iktidarın millet topluluğuna, umuma ait olduğunu öngören devlet şeklidir” (Eroğlu, 1990: 371).

“Bir bütün olarak ele alındığında, cumhuriyet ilkesinin, Atatürk devriminin tüm ürünlerini simgeleyen bir devlet ve hükümet biçimi olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Bu süreç, devlet yaşamında, yönetiminde ve bu yönetimin işleyişinde, Türk ulusunun istencinin egemen kılınmasını dayatmaktadır” (Özgen, 1997: 47).

Cumhuriyet ulusal egemenliği, ulusun irade ve egemenliği ile vatandaşların devlete ve devletin vatandaşlara karşı hak ve ödevlerini en iyi düzenleyen bir yönetim biçimidir. Atatürk bu durumu çeşitli vesilelerle aynen şöyle ifade eder: “Türk milletinin karakter ve âdetlerine en uygun olan idare; Cumhuriyet idaresidir. Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemiyle devlet şekli demektir. Cumhuriyet, yüksek ahlaki değer ve niteliklere dayanan bir idaredir. Cumhuriyet, fazilet (erdem) dir. Cumhuriyet idaresi, erdemli ve namuslu insanlar yetiştirir (Doğan, 2005).

“ Cumhuriyet, yeni ve sağlam esaslarıyla Türk milletini emin ve metin bir istikbal yoluna koyduğu kadar asıl, fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarıyla, büsbütün yeni bir hayatın müjdecisi olmuştur.” (Palazoğlu, 1999, s. 18).

“Cumhuriyet yönetiminde, tüm yurttaşlar, stada ve sevinçte ortaktır. Toplumun kimi kesimleri yoksulluk ve acı içinde kıvranıp ezilirken kimilerinin sevinç içinde yaşamaları cumhuriyetle bağdaşmaz. Acılar birilikte göğüslenir; sevinçler birilikte yaşanır, Atatürk’ün belirttiği gibi “ulus ayrıcalıksız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitle” olur. Cumhuriyetin temel amacı, böyle dengeli mutlu bir toplum yaratmaktır.” (Köklügiller, 1988. S. 52).

Atatürk, Gençliğe Hitabesinde cumhuriyetin korumalığını Türk gençliğine vermiştir. Cumhuriyet günümüzde en benimsenen yönetim şeklidir. Bunun temel nedeni diğer yönetim şekillerinden üstün özelliklere sahip olmasıdır. Öncelikle cumhuriyet diğer yönetim şekillerinden egemenliğin tesisi yönüyle farklılık gösterir (Sunat, 2006).

2.11.2 Milliyetçilik ilkesi. Atatürk’ün Milliyetçilik İlkesi ve Özellikleri: Milliyetçilik, kişilerin mensup olduğu milletin fertlerini sevme, değerlerini benimseme, bağımsızlığını koruma ve her bakımdan milletini yüceltme fikridir. Atatürk’ün milliyetçilik ilkesi, Türk milletini içtenlikle sevmek, çağdaş bir toplum

olarak yüceltmek ve onun uğruna her türlü fedakarlığı yapmak anlayışıdır. Bu ilkeye göre vatanın bütünlüğü, milletin egemenliği ve bölünmezliği esastır. Atatürkçü düşüncenin ışığında “Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür.” Görüşü anayasamızda yer almıştır. Atatürk milliyetçiliği ırkçılığa karşıdır (Sunat, 2006).

“Ulusculukanlayışı geleneksel Türk toplumunun ‘ümme’ olarak yaşama inancını reddeder ve çağdaşlaşmanın en önemli öğeleri olan ‘ulus’ ve ‘yurttaş’ olarak yaşama gereğini ve gerçeğini benimser.” (Palazoğlu, 1999, ss. 229-230).

“Atatürk, Milliyet meselesini ferdi ve müşterek hürriyet meselesi olarak görmektedir. Atatürk, milletin yapıcısını olarak Türk diline önem ve değer vermekte, Türk dilinin Türk Milleti için mukaddes bir hazine saymaktadır. Atatürk, Türk Milletinin oturduğu, yaşadığı toprak parçasını, derin ve şanlı geçmişin; büyük kudretli atalarının mukaddes miraslarının saklandığı, sınırları tarihte çizilmiş yer olarak belirtilmektedir. Atatürk’e göre, “ vatan diye adlandırılan bu toprak parçası hiçbir kayıt ve şart altında ayrılık kabul etmez bir küldür” (İnan, 1988. S. 19).

Osmanlı Devleti’nin çok uluslu yapısı içinde milliyetçilik fikri gelişme imkanı bulamamıştır. Türk milliyetçiliği ülküsü, milli birlik ve beraberliğimizi korumanın en büyük ilkesi olmalıdır. Birlik ve beraberlik içinde ekonomik ve sosyal kalkınmamızı sağlayarak devletimizi dünyanın en büyük devletlerinden birisi haline getirmeliyiz. Birlik ve beraberliğimizi koruduğumuz sürece vatanımızı bölmek ve parçalamak isteyen iç ve dış düşmanlarımıza karşı büyük bir güç halinde Türkiye cumhuriyetini sonsuza kadar yaşatma gücünü elimizde tutabiliriz. Dayanışma toplum halinde yaşamının temel gereklerinden birisidir.(Sunat, 2006).

“Milliyetçilik, bir sosyal politika prensibi veya fikir akımı olarak, millet realitesinden hareket eder ve milli menfaati temin gayesi ile bir ülkü etrafında toplanmayı ifade eder (Eroğlu, 1990. s. 392). Ulusçuluk, ulusal bir devlet kurup, ulusal bir siyasa güderek; geleneksel toplumdan, çağdaş topluma geçme istenci ve ilkesidir (Özgen, 1997. s. 53).

Millî kültürümüzü çağdaş kültürlerin üzerine çıkartmak için Türk milliyetçiliği itici güç olmalıdır. Atatürk’ün milliyetçilik anlayışı, eşitlikçidir. Fertler arasında bir ayırım gözetmez. Bu anlayış halkçılık ile paralellik gösterir. ırkçılığa, sınıf ve

mezhep ayrımcılığına karşıdır. Milliyetçilik milli birlik ve beraberliği güçlendirmeyi amaç edinir. Milli birlik ve beraberliği güçlendiren başlıca unsurlar: Milli eğitim, Milli kültür, Dil, tarih, kültür ve ülkü birliği Misak-ı Millî Türklük şuuru Manevî değerlerdir(Sunat, 2006).

“Atatürkçü ulusçuluk, kaynağınıbağımsızlık için verilen KurtuluşSavaşından almaktadır. Dolayısıyla, yurt gerekçelerine ve bağımsızlık ilkesine dayanmaktadır. Atatürk’ün başlattığıKurtuluşSavaşıaynızamanda bir ulus olma savaşıdır. Osmanlıİmparatorluğu, çeşitli topluluklardan oluşmuştu. Devlet, din temellerine dayanmaktaydı. Bu nedenle, Osmanlıİmparatorluğunun çatısıaltında toplanan bu karmaşık topluluğa ‘ulus’ denemezdi (Özgen, 1997. s. 55).

2.11.3 Halkçılık ilkesi. “Atatürk ilkeleri bakımından ‘Türk halkı’ denilince Türk ulusunun bugün yaşamakta olan bölümünü anlarız. Yani bugün Türkiye’de yaşayan, Türkiye’yi yurt edinmiş herkes, soyu, dini, dili, siyasal ve felsefi inancı ne olursa olsun Türk halkını oluşturur ulus kavramı, geçmişten geleceğe doğru uzanan sürekli, geniş bir kavramdır. Halk ise, ulusun bugünkü uzantısıdır; canlı bölümüdür. Başka bir deyişle ulus, bir ağacın köklerine; halk da dallarına ve yapraklarına benzer” (Köklügiller, 1988, 60).

“Halkçılık, halkın egemenliğini, istencini temel alıp, yönetimde halka dayanıp, halktan güç alıp, halka hizmet etmektir. Halkı, yasalar gözünde eşit konuma getirerek, ülkeyi güçlendirmektir (Özgen, 1997. s. 60).

“Halkçılık, hangi gereksinmeyi ya da gereksinmeleri karşılamak için gündeme gelmiştir? Ulusçuluğun içerdiği ‘ulus egemenliği’ düşüncesi niçin yeterli sayılmamıştır?

Bu sorunun yanıtınıFransız Devriminde bulabiliriz. Fransız Devrimi başlangıçta kişi egemenliğinin yerine ulus egemenliğini geçirmiş, ama bu, ulusu oluşturan tüm bireylerin o egemenliğin kullanımına katılmasianlamına gelmemişti. O hak, sadece belirli düzeyde vergi verenlere, yani varlıklılara tanınmıştı. Başka bir deyişle, ulus egemenliği “*halkın egemenliği*” anlamına gelmemiş, ulusun içindeki “ayrıcılık” bir kesimin egemenliği olmuştu.

Oysa Mustafa Kemal’in önderliğinde gelişen ideoloji, sadece uluslar arasında değil, uluslarıoluşturan toplum kesimleri ve bireyler arasında da eşitliğe inanıyordu. Ayrıcalıklara karşıydı. “*Halkçılık*” ilkesi, işte bu gereksinmelerin ürünü olarak

Atatürkçülük içindeki yerini almıştır. Ve zaman zaman da “*demokrasi*” ile eşanlamlı kullanılmıştır”(Kışlalı, 1994, s. 40).

Demokratik sistemlerin temelini oluşturan egemenliğin, bütün halk tarafından eşit olarak kullanıldığı halkçılık anlayışı cumhuriyetin başlangıcından itibaren sağlanmaya çalışılmıştır. Atatürk döneminde çok partili siyasi yaşama geçilmeye çalışılmıştır. Bu noktada halkçılık ilkesi cumhuriyetçilik ilkesi ile bir bütün oluşturur.Halkçılık cumhuriyetçilik ve milliyetçilik ilkelerinin zorunlu bir sonucudur(Sunat, 2006).

“Atatürk ilkelerinden halkçılık ilkesine göre kişide var olması gereken kişilik özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Halka karşı saygılı ve kamuoyu duyarlılığına sahip çıkmama,
2. Halkın sorunlarını bilme ve kendi çapında çözme çabalarına katılma,
3. Halka karşı eşitçi dengeli gerekçi tutum gösterebilme,
4. Halkı sevme ve ona inanma,
5. Halkı kültürüyle etkileşim sağlayabilme ve onun kültürüne katkıda bulunma,
6. Halka karşı toplumsal sorumluluk duyma ve toplumsal bir kişilik geliştirme,
7. Kişisel, grupsal, sınıfsal, örgütsel vb. amaçlar için halkı araç gibi kullanıp onu zor duruma sokarak çıkar sağlama anlayışından uzak kalması,
8. Halkı bütün olarak görüp; çeşitli ırk, din, mezhep, meslek, sınıf vb. araçlardan bölme ayrıcalıklı tutum gösterme düşüncesi taşımamalı,
9. Halka karşı dürüst olma, yalan söyleyip sahteci davranışlarda bulunmama,
10. Birey, örgüt, kurum, yönetebilme ulus amaçları ile evrensel amaç ve davranışlar içinde belli kişilik özelliklerini taşıması” (Çiftçi, 2007, s. 17).

2.11.4 Laiklik ilkesi. “3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen "Tevhid-i Tedrisat Kanunu" ile eğitimdeki ikiliğe son verilerek, Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğu altında laik bir eğitim sistemi kurulmuştur. Laik eğitim yoluyla "fikri hür, vicdani hür, irfani hür" kişilerden oluşan bir toplum düzeninin kurulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, eğitim yoluyla, milli idealleri beslemek, hür ve milli bir devlet yaratmak,

yeni Türk liderlerini yetiştirmek, dinamik ve çağdaşbir toplum kurmak amaçlanmıştır” (Çelenk vd., 2000, s. 28).

Atatürk’ün Laiklik İlkesi ve Özellikleri: Lâiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, din ve vicdan hürriyetinin devlet tarafından güvence altına alınmasıdır. Lâiklik, devlet yönetiminde aklın ve bilimin esas alınmasını öngörür. Lâik devlette, kişiler ibadet hürriyetine sahiptirler. Bir din ve mezhep mensuplarının, başka din veya mezhep mensuplarına karşı baskısını önlemek, lâik devletin görevidir. Atatürk’e göre din bir vicdan meselesidir. Dine saygı, inanan insanların haklarına saygının bir sonucudur (Sunat, 2006).

“Atatürk’ün laiklik anlayışına göre din artık toplumsal, siyasal, ekonomik, eğitsel, sanatsal kurum ve kurallarıbelirleyici bir konumda olamaz; toplumlar bu alanları bilimsel verilerin yardımıyla demokratik süreç içinde varacakları, değişmeye de açık uzlaşmalar yoluyla çözümlene gereğine inanmaktadırlar. Herhangi bir dinin bu alanlarıdüzenleyen değişmez, kutsallık niteliği taşıyan hükümleri çerçevesinde ilerleme de,toplumsal uyuşma, toplumsal birlik ve dayanışma, toplumsal barışda sağlanamaz”(Ozankaya, 1981:140)

Bu nedenle de cumhuriyet yönetimi, din işlerini ve kurumlarını tamamen başıboş bırakmamış, teşkilatı ve işleyişiyle kontrol altında bulundurmak gereğini duymuştur. Ancak bu sayede dinsel ve bağnazlıklar temeline dayalı bir Ortaçağ devleti yerine, çağdaş bir devletin doğuşu, skolastik bir eğitim yerine, vicdan özgürlüğü kavramını getiren bir düşünüşün yasalarla perçinlenmesi mümkün olabilmiştir. Lâiklik, öncelikle aklın ve düşüncenin özgürlüğüdür. Lâik düşünce sayesinde kişilere vicdan özgürlüğü ve eşitliği getirilmiştir. Bu özgür düşünce, insanları, fanatik düşünüş ve peşin hükümlü, gereksiz telkinlerden kurtarmayı hedeflemiştir. Boş inanç ve söylentilerin aklın etrafında meydana getirdiği bilmezlik çemberini ancak, lâik düşünce etkisiz hale getirebilir (Sunat, 2006).

“Atatürk’ün, Kemalizmin altıilkesi içinde, niçin en çok “laiklik” konusunda duyarlıolduğunu anlamak zor değildir. Laiklik, “devletçilik ” dışındaki diğer ilkelerin hepsinin de ön koşullarıiçinde yer alır. Demokrasinin ön koşuludur; çünkü laiklik olmadan gerçek bir düşünce özgürlüğü de olamaz, gerçek bir özgür seçimde. Milliyetçiliğin ön koşuludur; çünkü laiklik olmayan yerde önem taşıyan öge ulus

değil, inananların oluşturduğu “*ümme*t” tir. Devrimciliğın ön koşuludur; çünkü laikliğı kabul etmemişbir toplumda, bilimin ve çağın gereklerinin gerisinde kalmışkurumları değıştirmenin tartışmasıbile genellikle yapılamaz. Halkçılığın ön koşuludur; çünkü bir din devletinde halkın istekleri değıl, dinsel “seçkin”lerin düşünceleri önemlidir” (Kışlalı,1994, s. 30).

“Yine Anayasa’da devlet dini ile ilgili hükümlerin ayıklanmasıve laiklik prensibinin açıklıkla kabul edilmesi bu gelişmenin normal sonuçlarıdır. Devletin varlığınıtehlikeye düşüren, akılcılık ve modernleşme hareketini köstekleyen gerici zihniyetin yuvalarıolan tekke ve zaviyelerin kapatılmasıve tarikatların yasaklanmasılaiklik yönünden bir diğeri önemli aşama olmuştur” (Giritli,1985, s. 56). Atatürkçü düşünüşün ve Türk İnkılâbının genel bir niteliğı olan Lâiklik, hâlen doğunun gelişmemiş İslâm ülkelerinin özlemine duyduğu, arayışı içinde olduğu bir düşünce olarak yerini korumaktadır. Bütün bunlardan dolayı lâiklik Türkiye’nin çağdaşlaşması temel hedefinden ayrılamaz ve onun zorunlu bir parçasını oluşturur. Yapılan birçok inkılâp ta bize göstermektedir ki lâiklik ilkesi kalkınma ve çağdaşlaşmanın da Atatürkçü düşüncede ki temel unsurlarıdır (Sunat, 2006).

2.11.5 Devletçilik ilkesi.“İnsan toplulukları kuruldu kurulalı, büyük yığınlar yönetilmede, küçük bir azınlık yönetmektedir” (Akay, 1977, s.79). Atatürk’ün Devletçilik İlkesi ve Özellikleri: Atatürk’ün devletçilik anlayışı, Türkiye’nin kısa zamanda kalkınması için özellikle ekonomik alanda fertlerin yapamayacağı büyük yatırımları, devletin yapmasını esas alır. Devletçilik ilkesi, demokrasi esasına dayalı Türkiye’ye özgü bir sistem olarak 1920’li yıllar Türkiye’sinin ekonomik şartlarından ve ihtiyaçlarından ortaya çıkmıştır. Devletçilik ilkesi ülkemizin kalkınmasında tarihî bir görev yapmıştır. Amacı, Türk toplumunun çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasını, millî kültürüne kavuşabilmesini ve demokratik düzen içinde ekonomik bağımsızlığını kazanmasını sağlamaktır (Sunat, 2006).

“Atatürkçülüğün diğeri ilkeleri gibi devletçilikte, 1920’lerin Anadolu’sundaki koşulların ürünüdür. Alt yapısi ve sanayisi neredeyse yok düzeyinde olan bir ülke konusudur. Buna karşın, 1923–1930 döneminde, kalkınma için gerekli yatırımların yapılmasıözel girişimlerden beklendi. Oysa bu işlevi yerine getirmeye özel kişilerin ne yeterli parası, ne yeterli deneyimi, ne de yeterli teknik bilgisi vardı. Dünyayıarsan 1929 ekonomik bunalımıise, liberal ekonomi politikalarının tam bir başarısızlığını

vurguluyordu. Devletçilik ilkesi bu sürecin sonunda benimsenmiştir. Böylece hem altyapısıve sanayi devlet eliyle kurulabilecek, hem de hakça bir paylaşım yapılacak ve ekonomik gücü kullanan bir sınıfın halkıezmesine olanak verilmemişolacaktı(Kışlalı, 1994, ss. 44-45).

“Atatürk’ün Devletçilik ilkesinde özel teşebbüs reddedilmez. Tüm üretim araçlarının devlet elinde toplanmasınıöngörmez. Mülkiyet hakkına saygılıdır. Atatürk ‘ün devletçilik anlayışışöyle özetlenebilir: Özel sektörün sermaye ve bilgi birikimin yönünden yetersiz olduğu ekonomik alanlara devletin girerek özel sektöre öncülük etmesi, daha sonra bu alanlardan çekilerek yerini yeterli duruma gelen özel sektöre devretmesidir (Alpargu, 2003, s. 265).

Devlet işletmelerinde yeni iş alanları açılıp sosyal kalkınma sağlandı. Devletçilik ilkesi, özel teşebbüs ağırlıklı çağdaş ekonomik görüşlere yer verir. Kişileri üretim, ticaret gibi alanlarda girişimlerde bulunmaları için teşvik eder. Bu ilke ile devlet, toplumsal ve kültürel alanlarda toplumun ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamıştır. Yurdumuzda, fertlerin yapamadığı şeyleri bir an evvel yapmak için devlet müdahalesi zorunlu olmuştur. Devletçiliğin ülkemizdeki uygulaması, ekonomik alanda millî geliri artırmış ve halkın refahını yükseltmiştir. Devletçilik sayesinde Türk milleti, ekonomik ve toplumsal kalkınmasını gerçekleştirip çağdaşlaşma yolunda önemli adımlar atmıştır. Devletçilik, Türk toplumuna millî güç ve sermaye birimi kazandırmıştır. Devletçiliğin sosyal ve kültürel bir boyutu da vardır. Bu nedenle devlet, Türk milletinin sosyal ve kültürel değerlerini korumak için gereken tedbirleri alır. Kültür mirasımızı oluşturan sosyo-kültürel çevreyi korur ve bu konudaki çalışmaları destekler (Sunat, 2006).

Atatürk’e göre devletçilik; “Bizim takibini uygun gördüğümüz devletçilik prensibi bütün üretim ve dağıtım araçlarını fertlerden alarak milleti büsbütün başka esaslar içinde düzenlemek amacını güden, özel ve kişisel ekonomik teşebbüse ve faaliyete meydan bırakmayan sosyalizm prensibine dayalı kolektivizm, komünizm gibi bir sistem değildir. Atatürk bu ilkenin amacını şu şekilde açıklık getirmektedir. "Bizim götüğümüz ‘devletçilik’ bireysel çalışma ve etkinliği esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde ulusu refaha, ülkeyi bayındırlığa erdirmek için, ulusun genel ve yüksek yararlarının gerektirdiği işlerde özellikle ekonomik alanlarda, devleti fiilen ilgilendirmektir." diyerek açıklamaktadır(Sunat, 2006).

“Atatürk ilkelerinden devletçilik ilkesine göre kişide var olması gereken kişilik özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Devletin toplum düzenin temeli olduğunu,
2. Devletin çıkarlarını koruma ve geliştirme,
3. Devletin toplumsal sorunluluğunu bilme,
4. Milli, demokratik, hukuk, sosyal, laik çağdaş devlet anlayışını tanımak,
5. Katı bürokrat davranışlardan uzak kalma,
6. Devlet ilişkilerinde ussal davranış anlayışında olma,
7. Dürüst, eşitçi, dengeli ve gerçekçi olma,
8. Devletin yanında ona uygun toplumsal sorumluluk duygusunu taşıma,
9. Toplumda devlete düşen başlıca görevler hakkında bilgili olma ve amaçlarını bilme,
10. Devletin topluma bireyleri, diğer konum ve örgütleri ile devletlerarası ilişkilerde derin kültür ve sağduyu sahibi olma” (Çiftçi, 2007).

2.11.6 İnkılapçılık ilkesi. Atatürk’ün İnkılapçılık İlkesi: Bir milletin sahip olduğu siyasi, sosyal ve askerî alanlardaki kurumlarının değiştirilmesine inkılâp denir. Türk inkılâbı, Türk milletinin dünyadaki müspet yeniliklere açık bir toplum olarak daima ileri gitmesini öngörür. İnkılâpçılık, Atatürk inkılâplarını sevmek, korumak, yaşamak ve yaşatmaktır. İnkılâpçılık, dünyadaki gelişmeyi takip ederek daima ileri gitmeyi gerekli kılar. Dünyadaki gelişmeleri görüp bunlara ayak uyduramayan toplumlar geriler ve yok olurlar. Bunun için gelişmeleri takip edip yeniliklere açık olmak gerekir. Atatürk’ün yaptığı inkılâplar bu amaca yöneliktir. Atatürk’e göre inkılâp: “İnkılâp var olan kurumları zorla değiştirmek demektir (Sunat, 2006).

“Atatürk devrimleri, kaynağını Ulusal Kurtuluş Savaşından alır. Bu savaş, hem Anadolu’yu ele geçirmek isteyen dış düşmana, hem de bu düşmanlarla işbirliği yapma aymazlığına düşen Padişahlık ve Halifelik düzenine karşı verilmiştir. Dışarıya karşı bağımsızlığı, içeride de ulusal egemenliği amaçlamıştır” (Özgen, 1997, s. 88).

“Atatürk’ün öncülüğünde 23 Nisan 1923’de TBMM’nin kurulmasıyla başlayan “Türk Devrimi”nin, iki temel amaca oturtulmak istendiği söylenebilir:

1. Türk Toplumunu Uluslaştırmak
2. Türk toplumunu, çağdaşuygarlık düzeyine çıkartmak.

Bu bağlamda: TBMM'nin açılması, Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları'nın kurulmalarıiçe dönük; giyim kuşamın batıya uydurulması, Arap harfleri yerine Latin alfabesinin kabulü, takvim, saat ve ölçülerdeki değiştirilmesi gibi dışa dönük devrimler yapılmıştır” (Özgen,1997, s. 90).

Türk milletini son yüz yıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak yerlerine, milletin en yüksek medenî gereklere göre ilerlemesini sağlayacak yeni kurumlar koymuş olmaktadır.” İnkılâpçılık da milletin ilerlemesini temin edecek müesseseleri geliştirmek, korumak ve savunmaktır. Bunların korunması ve savunulması inkılâpların amaçlarının kavranmasıyla mümkündür. Atatürk inkılâbın amacını şöyle açıklar: “Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılâpların amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş, bütün anlam ve görünüşü ile uygar bir toplum durumuna ulaştırmaktır.” Atatürk'ün bu sözünden de anlaşılacağı gibi inkılâpçılık ilkesi yeniyi, iyiyi ve güzeli esas almaktadır. Atatürkçü Düşünce Sistemi'nde inkılâpçılık, sadece yapılan inkılâpları korumakla yetinmeyip aklın, bilimin ve ileri teknolojinin yol göstericiliğine dayalı gerekli atılımları yaparak çağdaşlaşmayı öngörür (Sunat, 2006).

İnkılâpçılık Atatürk'ün ifadesiyle; “Türk milletini geri bırakmış müesseseleri yıkarak yerlerine milletin en yüksek icaplarına göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri kurmuş olmaktadır “(Çiftçi, 2007).

“Atatürk ilkelerinden inkılâpçılık ilkesine göre kişide var olması gereken kişilik özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

1. Cumhuriyetçi, ulusçu, devletçi, halkçı, laik kişilik özelliklerini taşıma,
2. Baskıcı tepeden inmece olmayıp, başkalarını anlayışla karşılama,
3. Özgür düşünce ve davranış sahibi olma,
4. Çağdaş tutumları benimseyebilme,
5. Amaç ve eylemlerinde bilime temel atma,
6. Davranışlarını gelişi güzel, duygusal, tehlikelere değil planlı tutuma dayandırma,
7. Amaçlarını ve ulaşma yollarını önce belli araştırma süreçleri sorununu

saptayabilme,

8. Geliştirmeyi planlı ve araştırmaya dayanan değişme aşamalarından geçerek sağlamaya inanma,

9. Araştırma değişme ve geliştirmeyi kesinlikle uyarlamada görebilme,

10. Gerek bireyde, gerek kurum veya örgütleriyle bütün toplumda devrim anlayışını devirmek “yıkma” çabalarına değil, sürekli ve aşılama gelişme anlayışını

içeren evrimleşme düşüncelerine bağlayabilme” (Çiftçi, 2007).

2.12 Milli Kültür ve Meydana Getiren Unsurlar

Millî kültür, bir milletin algıladığı duygular, ortaya koyduğu düşünceler, uyguladığı davranışlar, gösterdiği beceriler, ürettiği bilgiler, müşahhaslaştırarak abideleştirdiği estetik değerler, şekillendirdiği sosyal yapılar, tatbik ettiği dinî, ahlâkî, hukukî, iktisadî ve teknolojik sistemler, nihayet kendi varlığı hakkında ulaştığı tarih şuuru gibi bütün unsurlar, o milletin zaman içinde yaşadığı realiteler, gerçeklerdir (Yüksel,2005).

Milleti meydana getiren unsurlar maddî ve manevî olmak üzere ikiye ayrılır. Soy, toprak ve ekonomi (emek) maddî unsurları; dil, din, kültür ve ülkü (ideal) birliği ise manevî unsurları meydana getirir (Doğan, 2005).

Millî birliğimizi ve bütünlüğümüzü sağlıklı olarak devam ettirebilmenin ve güçlendirmenin en güvenilir yolu, millî kültürü aşılama, benimsetme, koruma, yaşatma ve geliştirmektir (Akyol,1984).

Ziya Gökalp, millet ve ümmet sözcüklerini bugünkü manaları ile kullanmıştır. O'na göre ‘aynı dinde bulunan insanların bütününe ümmet adı verir’ o halde Müslümanların hepsi bir ümmettir. Yalnız dilde ve hars da ortak olan millet zümresi ise bundan ayrı bir şeydir (Gökalp, 2010).

Kültürümüzün varlığı, sağlığı ve geleceği, çağdaş uygarlık düzeyine bir an önce ulaşmamızı gerektiriyor. Çağdaş uygarlık düzeyindeki ülkeleri yakalamak için şartlara ve mazeretlere sığınmadan bugünü iyi değerlendirmek zorundayız. Tarihî ve millî dinamiklerimizden güç alarak, onlardan daha hızlı giderek, onlara yetişmek zorundayız. Millî kültürümüzün geleceğini güvence altına alabilecek iki temel ilke; ekonomik ve kültürel bağımsızlık ilkeleridir. Ekonomik ve kültürel bağımsızlık,

kendi kendimize yeterli olmamız ya da kendi kültürel varlığımızı dünyadan soyutlamamız değil, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmış toplumlarla olan kültürel ilişkilerimizde karşılıklılık ilkesinin korunmasıdır. Ekonomik ve kültürel bağımsızlık birbirini bütünleyen koşullardır. Biri kaybedilirse diğeri de etkilenir (Güvenç, 1994). Hakiki bir Türk olmak, Türk harsını benimsemenin yanı sıra Türk dilini de anadil olarak kabul etmeyi gerektirir biçimde tanımlanmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözleri, “Vatandaş, Türkçe konuş!” kampanyalarının muharrir felsefesini yansıtır: Milletlerin çok bariz vasıflarından biri dildir. Türk milletindenim diyen insan, her şeyden evvel ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını iddia ederse buna inanmak doğru olmaz (Kocatürk, 1984).

Millî kültürümüzün en güçlü ve canlı temsilcisi dilimizdir. Açık, sade, anlaşılır bir Türkçe amacımız olmalıdır. Dil birliği olmayan milletlerde, millî birlik duygusu yetersizdir. Dil birliği, millî birliği sağlayabilmenin, güçlü ve dinamik tutabilmenin ilk şartıdır.. Dil birliği olmayan milletlerde, millî birlik duygusu yetersizdir. Dil birliği, millî birliği sağlayabilmenin, güçlü ve dinamik tutabilmenin ilk şartıdır. (Akbaş, 2004).

Millî kültürümüzün önemli bir unsuru da dindir. Türk milleti, İslâm dinini seçtikten sonra bu yüce dine önemli hizmetlerde bulunmuş, İslâm dininin koruyucusu olmuştur. İslâm dini de millî birlik ve bütünlüğümüzü sağlayan ve devam ettiren temel unsur olmuştur. Müslüman olan Türkler milliyetlerini muhâfaza ederken, Hıristiyan olan Kıpçaklar, Peçenekler, Bulgarlar ve Musevi olan Hazarlar ve Karayimler birer birer eridiler, Slavlaştılar ve Türklüklerini kaybettiler. Bugün de Türk kültürünün ve Türk milliyetinin en büyük desteği İslâm dinidir (Eröz, 1983).

“Dil, din, tarih, örf ve âdetler, ahlâk anlayışı, folklor, sanat, edebiyat, mimarî, musiki gibi millî kültür unsurlarımız bütün olarak ele alınmalı, her birine ayrı ayrı gereken önem verilmelidir. Çünkü Türk millî kültürü, Türk insanın millî kimliğidir. “Bir balık için deniz ne ise, bir Türk için de asırlar boyunca içinde yaşadığı kültür odur”(Kaplan, 1999, s. 34).

2.12.1 Soy birliği. Aynı soydan gelen insanlar ortak bir gelenek ve kültür oluştururlar. Bu kültür millet bilincinin gelişmesine yardımcı olur. Soy, önemli olmakla birlikte milleti oluşturmada tek başına yeterli değildir. Aynı soydan oluşan fakat farklı devletler halinde yaşayan milletler de vardır. Örneğin italyanlar,

ispanyollar ve Fransızlar, Latin soyundan olmakla beraber farklı milletler halinde yaşarlar. Aynı şekilde ortak Germen soyu Alman ve Avusturya adlı iki milletin, ortak Türk soyu Azeriler, Türkmenler, Özbekler vs. olmak üzere çeşitli milletlerin ortaya çıkmasına engel olamamıştır. Bir modelde ise farklı soylar ortak bir millet oluşturmaktadır. İsviçre ve Belçika’da Latin ve Germen soyları söz konusu ülkelerde birer millet halinde yaşamaktadırlar (Doğan, 2005).

İrk birliği kuramına göre, bir devlet ayrı bir devletin egemenliği altında yaşayan ırktaşlarını o devletin egemenliğinden kurtarmalı ve ırktaşlarının yaşadığı bütün toprakları ele geçirmelidir. Bu fikir dışı karşı yayılcı, emperyalist bir devlet anlayışını oluşturur. Diğer yandan ırk birliği kuramına göre, devletin vatandaşı olan ama o ırka mensup olmayan kişilerden devletin kurtulması ve yapısını homojenleştirilmesi gerekmektedir. Bu yargı çerçevesinde hâkim devlet tarafından yapılan göçler ve jenositler haklı bir duruma gelmiş olmaktadır. Öyle ki kendi ülkesinde bulunan milletini, saf ve diğer ırklarla karışmamış kılmak için başkalaştırdığı ırkları katletme hakkını kendinde bulabilmektedir. Sonuç olarak Hitler Almanya’sında bu durum belirgin bir şekilde görülmüştür (Gözler, 2001).

2.12.2 Dil. “Kişi, kendi toplumunun kültürel değerleri içinde büyür. Bu değerler bir bütünü oluştururlar, yani toplumun kültürünü.. Kültürü oluşturan önemli unsurlardan biride kuşkusuz dildir, lisandır. Kişi her şeyden önce ait olduğu toplumun diliyle tanışır. Önce dilini öğrenir. Dil öğrenme olayı, toplumsal süreç içersin de tanımlanır. Sonunda birey, dilin toplumu tarafından kendine emanet edilen bir miras olduğunu anlar. Ona sahip çıkmak gerektiğine inanır. Dil olmadan kültürün olamayacağı bilincine varır”(Kasır, 1993, s. 55).

Milli kültürü oluşturan bütün unsurların içinde dilin var oluşunun sebebi, dilin çok önemli bir özelliğiyle ilgilidir. Çünkü insanın olduğu yerde dil vardır. İnsan, dil sayesinde insandır; dil sayesinde başka varlıklardan ayrılıp insan olur. Bütün insanlığın tek bir dili olmadığına göre, tabi olarak milli diller şeklinde tezahür eder. Bunun sonucu olarak da milli diller, ayrı ayrı milli kimlikler oluşmasına yol açar (Ercilasun, 2009).

“Dil, bir milletin fertleri tarafından yüzyıllar içinde kullanıldıkça bir yandan kendimaddi özelliklerinin değişip gelişmesiyle, bir yandan da milletin yaşadığı bin bir olay ve temas ettiği birçok kültürle yoğrularak milletin özelliklerini ve geçmişini yansıtan bir ayna haline gelir” (Ercilasun, 2009, s. 24).

Dil, sadece tek bir milletin anlaşma vasıtası olduğu için millidir, milletin hayata bakışını, dünya görüşünü, ruhunu yansıttığı için millidir, milletin bütün tarihi macerasını yansıttığı, adeta milletin hafızası olduğu için millidir (Ercilasun, 2009).

“Dil birliği fikrine göre, insan topluluğunu bir millet haline getiren etken, insanların aynı ortak dili konuşmasıdır. Bu görüşe yargıya göre, millet aynı dili konuşan insanların oluşturduğu bir topluluktur. Bir insan topluluğunun millet oluşturabilmesi için dil birliğine sahip olması gerektiği, birçok ulusçu aydın tarafından savunulmuş ve neredeyse genel düşünce haline dönüşmüş bir önermedir” (Erözden, 1997, s. 106).

“Tarih, milli kimliği oluşturan unsurlardan biridir. Vatan, milli kimliği oluşturan unsurlardan biridir. Kültür, milli kimliği oluşturan unsurlardan biridir. Yukarıdaki her unsurun katkısının eşit olduğunu düşünürsek dilin katkısı da beşte birdir; ancak, Tarihi oluşturan unsurlardan biri de dildir. Kültürü oluşturan unsurlardan biri de dildir. Bu iki yargıdaki dil unsurunu da yarımşar puan verirsek dilin milli kimlikte ki katkısı beşte ikiye çıkar” (Ercilasun, 2009, s. 20-21).

Dil, milli kimliği oluşturan unsurlardan biri olduğu gibi “bütün kültürel aktivitelerin de temelidir”. Milli kimliği oluşturan vatan unsurunda dahi dilin izlerine rastlarız. Dille hiçbir ilgisi olmadan da ortak vatan milli kimliğin oluşmasında rol oynar. Ancak vatana, onun suyuna toprağına, dağına taşına da ad veririz. Emeğimizle inşa ettiğimiz köyüne kasabasına ad veririz. Böylece onlar da dil hafızalarımıza ve kalplerimize yerleşir (Ercilasun, 2009).

Dil; toplumun birbirine benzemesindeki en önemli dayanağı olup, milli kimliğin bayrak taşıyıcısı olduğundan, milli kültürün kurucusu olup bir milleti diğer milletlerden ayıran sınır olduğu ve bizi iç ve dış düşmanlardan kurtarır. Milli birliği sağladığı için kültürün temelidir ve sosyal hayattan beslenir (Kaplan, 1999).

Dil, kavimlere müşterek bir dünya bahseder. Bu müşterek dünyanın kurulmasında dil taşıyıcı bir fonksiyon üstlenir (Şener, 2009).

“Her toplumun kendine özgü duyuş, düşünüş ve davranış özellikleri vardır. Bunların ifade yolu ve anlatılması, ancak dil ile mümkündür. Dil kültürün bir kuşaktan diğerine aktarılması için de önemli bir araçtır. Ayrıca, kültürün muhafaza edilmesi için de gereklidir. Dahası, kültürün korunması için, toplumun kullandığı ortak dile, ortak anlaşma sistemine ihtiyaç vardır. Çünkü dil, insanın kişiliği, kimliği, düşüncesi demektir”(Kasır, 1993, s. 55-56).

2.12.3 Tarihi miras. Toplumun ortak geçmişini açıklar. Geçmişin her türlü sosyal ve siyasal sorununu birlikte paylaşan insanlar bu tecrübe ile ortak bir tarihe sahip olurlar. Ortak tarih, milletlerin bu güne ve geleceğine güç veren en önemli unsurdur (Doğan, 2005).

Tarih bir milletin hafızasıdır. Tarih öğrenmekten amaç, geçmişi çok iyi analiz etmek değil, bugünü çok iyi analiz edebilmek ve anlayabilmektir. Çünkü zaman bir bütündür. Dün, bugün ve gelecek arasında kesin sınırlar yoktur (Çavdarıcı, 2002).

“Zamanla bazı kültürel değerler, topluma hitap edemez olur, kaybolup giderler. Bazıları ise biçim ve özellik değiştirirler. Tarihin bize miras bıraktığı kültürel zenginlikler, yine de hayatımızı şekillendirmektedir”(Kasır, 1993, s. 56).

Kimliğin kurucu unsurlarından birisi de tarihtir yani dündür. Çünkü milletin özü tarihteyatar. Tarih milleti millet yapar (Şener, 2009). Bugün gençliğin büyük bir çoğunluğu tarihini iyi bilmemekte, bildiğini de yanlış bilmektedir. Bunun sebebi tarihle ilgili gençlere anlatılan yanlış şeylerdir (Güngör, 1994).

Tarih bir milletin hafızasıdır. Tarih öğrenmekten amaç, geçmişi çok iyi analiz etmek değil, bugünü çok iyi analiz edebilmek ve anlayabilmektir. Çünkü zaman bir bütündür. Dün, bugün ve gelecek arasında kesin sınırlar yoktur (Çavdarıcı, 2002).

2.12.4 Vatan. Vatan, bir milletin maddi ve manevi değerlerinin yaşatıldığı yerdir. Vatan, bir coğrafya parçası olmaktan daha öte bir anlam taşır. Vatanseverlik, fedakârlık gerektirir, milletin mutluluğu için kendinden bir şeyler vermeyi öğretir (Çavdarıcı, 2002).

Milli Kimliğin, ikinci bir unsuru patria (vatan) fikridir; yasaları ve kurumlarıyla tek siyasi iradeye sahip bir topluluk (Smith, 2009).

Kendi topluluğunda kalsa da ,başka bir yere göçse de birey kaçınılmaz biçimde, organik olarak içinde doğduğu topluluğun mensubu olarak ve sonsuza dek onunla damgalanmış olarak kalmaktaydı. Başka bir ifadeyle bir millet evvel emir olarak soydan gelen bir topluluktur (Smith, 2009).

Milletler tarihsel ve mekansal süreçlerle oluşurlar. Bu etkileşim milli kimliği etkiler. Kimliği tanımlarken, kişi kendini tanıtırken bile nerede yaşanıldığından bahsedilir (Karabağ, 2009).

Nasıl bir vatansever kavramı kurgulandığına ve bu bağlamda vatanseverliğin içeriğinin nasıl doldurulduğuna, ne gibi sorumluluklar gerektirdiğine bakılmıştır. Bu kategori altında vatanseverliğin barışçıl bağlamda mı yoksa çatışmacı ve tehdit (iç ve

dış) içeren bağlamlarda mı (vatan için ölmek, canını seve seve vermek) ele alınmıştır? (Parlak, 2005).

2.12.5 Din.“Din, bir kutsala inan, onun etrafında bir birlik meydana getiren insanların inanç, ibadet ve ayinlerden oluşan bir sistemdir.(Yamanlar, 2001, s. 113).

Dinin toplumsal ve psikolojik işlevleri vardır: Din, insanlara gönül rahatlığı ve huzur sağlar. İnsanın çeşitli tehlikeler içinde bulunduğu bir dünya da onlara teselli ve güven verir. İnsanların büyük çoğunluğunun çeşitli nedenlerle engellenmiş istek, ilgi ve dilekleri vardır. Dindar kimselerin çok büyük şanssızlıklara ve acılara cesaretli ve dengeli bir biçimde katlanabildikleri görülür. Bunun nedeni olaylara dini açıdan getirdikleri rahatlatıcı açıklamalardır”(Yamanlar, 2001, s. 115).

Toplumsal bir olgu olarak din çağlar boyu insan toplumlarını derinden etkilemiştir. Bu olgu geçmişte olduğu gibi bugün de toplumlar için önemini korumaktadır. Sosyolog Giddens’in dediği gibi “din, inançları ve uygulamaları kültürden kültüre değişmesine rağmen bilinen tüm toplumlarda vardır” (Doğan, 2005).

“Kültür bir toplumun yaşama biçimidir. Din de öyle. Bu anlamda din ile kültür aynı şeylerdir. Din topluma kendine özgü bir kimlik kazandırır. Kültürde öyle. Bu anlamda da din ile devlet aynı işlevi yüklenmişlerdir”(Kasır, 1993, s. 53).

“Din birliği kuramına göre, bir arada yaşayan insanların bir millet oluşturabilmesi ve dolayısıyla bir devlet kurabilmesi için aynı dine mensup olmaları gerekir. Musevilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet gibi büyük semavi dinler, esas itibarıyla bütün dünyaya yayılmayı amaçlamakla birlikte, mensuplarını birer merkez etrafında toplayan kuvvetlerdir. Türklüğün korunmasında ve bu topraklar üzerindeki varlığımızda İslamiyet’in büyük rolü vardır” (Keskin, 1999, s. 5).

Milli kimliğin oluşumunda din olgusunun önemli rolünü Japon kalkınmasında ve Weber’ci yaklaşımlarda gözlememiz mümkündür. Milli kimliğimizin yapılaşmasında din, toplumsal ve ekonomik kurumların yönlendirilmesinde birer etikal değerler sistemi olarak dayanışmacı ve yapıcı bir rol oynar (Türkdoğan, 2000).

“ Din: ilahi kaynaklı olsun veya olmasın sonuçta insanların bağlı olduğu inanç ve ibadetler sistemidir. Hayatları onun kurallarına göre düzenledikleri bir yol, bir gidişattır. Bu anlamda görülüyor ki birbirinden farklı kültürleri olan toplumlarda, bu farklılıkların kaynağı mensup oldukları dindir. Dini ortadan kaldırdığınız zaman, kültüründe yok olduğuna tanık olursunuz. Din ve kültür üzerine, en çok kafa yoran kişilerden biri kuşkusuz Amerikan asıllı İngiliz şair ve yazar Eliot’tur. Ona göre “din

ve kültürü, aralarında ilişki olan iki ayrı şey olarak düşünmeliyiz” (Kasır, 1993, s. 54).

“İnsanın davranışlarında, dış dünyanın olduğu kadar, bu iç dünyanın da büyük ölçüde belirleyici rolü vardır. Bu iç hayatın şekillenmesinde ahlak, fazilet ve dürüstlük unsurlarının yanı sıra en temel faktör, yıkılmayacak kadar sağlam bir inanç sistemidir. Bu sebeple, toplum hayatı için gerekli olan ve insanı ahlaka, fazilete ve dürüstlüğe sevk eden disiplinler, inanç değeri bulunan bir kültür ortamında doğarlar” (İşgüden, 2007, s. 22).

“İmanın zayıfladığı, sosyal gerilimin düşüp, yaratıcılığın kaybolmaya başladığı dönemlerde ise, kültür aynı kavramları, daha pasif ve sorumluluktan kaçan bir yönde yorumlanmaya başlar “(Kösoğlu, 2003, s. 9).

“Din kültüre kaynaklık yapmaktadır. Bu anlamda kültür dinin içinde bir değerler bütünü olarak düşünülebilir. Yani din, toplumun yaşama biçimidir, dolayısıyla kültürde öyledir. Bunun karşıtı düşünce ise; din kültürün içinde br bölüm, br unsurdur ancak bu iki görüşün ağırlıklı alanı, söz konusu dinin niteliği ile ilgilidir. Dinin evrensel milli ya da kavmi oluşuyla alakalıdır”(Kasır, 1993, s. 55).

“Yüzyılımızın toplumsal idealleri eskiden tanrısı adına can veren fedakar insanlar yerine, milleti için ölen kahramanlar yaratmaktadır. Din, toplumdan kaynaklanan bir olgudur. İnsanlığın hizmet etmek için röntgen ışığında yaşamına son veren veya milletin onuru için uçaktan düşerek ölmeyi göz alan insanların ruhundaki güç, toplumdan kaynaklanmaktadır. Eskiden din kahramanlarını yaratan olayla, bugün millet ya da insanlık kahramanını yaratan olay aynıdır. İkisi de toplumsaldır. Değişen; toplumların yapısı düşüncesi ve idealleridir”(Yamanlar, 2001, s. 117).

2.12.6Gelenek görenek örf ve adetler. Gelenek ve görenekler, sosyal ilişkileri düzenleyen normlardır. Bir topluluğun düzenli hayat sürmesinde oldukça önemli işleve sahiptirler. “Milli kimliğin en önemli göstergelerinden olan gelenek ve görenekler, toplumdan topluma büyük

farklılıklar gösterebilmektedir” (Erkal, 1996).

“Belirli davranış, düşünme ve duyma biçimlerinin zamanla toplum içinde tasvip görmesi, yaygınlaşması ve gelenekselleştirilmesi sonucu oluşan toplumsal normlara adet adı verilir. Örflerdahagüçlüdeğerlere dayanmasıyla adetlerden ayrılırlar”

(Sayın,195 s.130)

“Görenekler veya adetler, topluluğun genel çıkarları doğrultusunda ortaya çıkmış ve büyük bir çoğunluk tarafından kabul görmüş normlardır. Kuşkusuz bireysel çıkarlar bazen topluluğun çıkarlarıyla uyuşmamaktadır. Bunun sonucunda birey adetlerle çatışma çne düşmektedir. Topluluğun adetlerle ilgili yaptırım gücü sayesinde, bireyin adetlere ve geleneklere boyun eğmesi sağlanmaktadır”(Sayın, 1985, s. 131).

2.12.7 Edebiyat

Türk halk edebiyatı, Türk milletinin maşeri şuur ve irfanından doğan; halkınduyuş, düşünüş ve müşterek zevkinin dil ile estetik sevide ifadesidir. Sözlü edebiyatımızın anonim veya ferdi her ürünü gelenekte yaşama kabiliyeti, yeniliği, orijinalliği ve sanat gücüyle başlangıçtan günümüze kadar bir yer açmış ve milli kimliğin ifade aracı olarak yaşayagelmiştir (Özkan, 2009).

Edebiyat kültürü oluşturan temel öğelerden biridir. Hem toplumun kendi edebiyatını meydana getiriş, yani üretim aşamasında; hem de ortaya konan eserin toplum katmanlarında ilgi görmesi, okunması, değerlendirilmesi aşamasında vazgeçilmez bir öğedir. Edebiyat, toplumun yaşama şeklini diğere bir deyişle kültürünü anlatır. Şiir, roman, öykü, masal, fıkra, deneme, makale. gibi bütün türleriyle edebiyat, toplumun yaşayış duyuş, düşünüş ve hayal ediş ufuklarını aydınlatır. Bu anlamda hem kültüre kaynaklık eder, hem de kültürün işlenmesi işlevini görür. Mizahi öğeler, mizahi anlatımlarda kültürümüzü yansıtan öğelerdendir. Fıkralar, deyimler, atasözleri, maniler ve tekerlemeler de bu mizahi öğelere ve yaşamımızı yansıtan öğelere sıklıkla rastlarız. Bu açıdan halk edebiyatımızda kültürünüzün unsurlarındandır (Sağlam, 2009).

2.12.8 Ahlak. Ahlak, kaynağı bakımından insanüstü olsa da, konusu bakımından toplumsal bir olgudur; çünkü ilgi alanı insan il5işkileridir. Ancak ahlak sosyoloji gibi toplumda olup bitenleri belirlemekle kalmaz. İnsan davranışlarının kurallara uygun olup olmadığını sorgular ve değerlendirir; çünkü ahlak insanlara toplum kurallarına uygun olması gereken mükemmel davranışlar kazandırmayı gaye edinmiştir. Ahlak matematik gibi kurallara dayalı disiplin olduğundan her davranışı ölçer, tartar, elekten geçirir, sonuç hakkında iyi veya kötü ,diye hüküm verir. Kurala uyuyorsa beğenir; değilse reddeder ve kınar (Çiftçi, 2007).

“Her kültürün bir ahlak sistemi, ahlaki değerler manzumesi vardır. Aynı medeniyeti oluşturan kültürlerde ahlaki temel benzerlikler söz konusu; daha birçok ahlaki aynılıktan bahsedilebilir. Ama aynı medeniyetleri meydana getiren kültürel

oluşumlarda ahlaki telakkiler birbirinden çok farklıdır. Öylesine farklıdır ki birbirinin ak dediğine diğeri kara diyebilir. Fakat adı ne olursa olsun, her kültür ve medeniyette ahlakın evrensel boyutları da vardır”(Kasır, 1993, s. 61).

2.12.9Güzel sanatlar. “Edebiyat, mimari, resim, heykel, süsleme gibi güzel san. tlarda kültürün unsurlarıdır” (Ercilasun, 2009, s. 22).

“Sanat, bir bakıma “biçim” demek, “tarz” demek, “üslup” demektir. Sanatın temelinde ise “güzellik” vardır. Öyleyse sanat, toplumun biçim, öz üslup ve güzellik anlayışını yansıtır. Dolayısıyla kültürün estetik boyutunu ifade eder”(Kasır,1993, s. 59).

2.12.10Mimari ve sanat eserleri. Milletın devamlılığını sağladığı için kültürel eserleri milli bilinci yükselttiği için musiki, inanışı ve yaşam tarzını yansıttığı için mimari, milletin özünü ve anelerini yansıttığı için folklor vatan içinde var olan kültürün unsurlarıdır (Milli Kültür Özel İhtisas Komisyonu,1984).

2.13 Kültürün Kişilikle Bütünleşmesi ve Toplumsallaşma

Bireyin içinde yaşadığı toplumun değer ve normlarını öğrenerek kendisine düşen toplumsal rolleri yerine getirmesini sağlayacak düşünce ve davranışlara sahip olması, kişilik kazanması sürecine toplumsallaşma adı verilir. Toplumsallaşma, ailede başlar; okul, arkadaş, iş çevreleri gibi çevrelerde devam eder.

Toplumsallaşmanın başlıca amaçları şunlardır:

- a) Bireylere temel davranış kalıpları öğretir.
- b) Bireylerde belli özlemler oluşturur.
- c) Bireylere toplumsal normlar öğretir.
- d) Bireylerin kişiliklerinin oluşmasını sağlar.

Toplumsallaşma yoluyla birey, içinde yaşadığı toplumun kültürünü maddi ve manevi boyutlarıyla öğrenmekte ve benimsemektedir. Bu da bireye kendine özgü bir kimlik kazandırırken aynı zamandatoplumada süreklilik kazandırmaktadır (Yamanlar, 2001).

“Toplumsallaşmanın belli başlı üç görünümü anımsatmaktadır:

- a) Kültürün elde edilmesi
- b) Kültürün kişilikle bütünleşmesi
- c) Toplumsal çevreye uyum

Her Şeyden 6nce toplumsallaşma bilgilerin modellerin, değerlerin, simgelerin ve kısacası kişinin içinde yaşadığı uygarlığa, topluma, gruplara 6zgü yapma, düşünme ve duyma biçimlerinin elde edilmesi süreci olmaktadır “(Sayın, 1985, s. 136).

“Toplumsallaşma sayısız derecede tek tek olaylardan oluşan bir süreçtir; planlıplansız bilinçli bilinçsiz, doğrudan veya dolaylı birçok etkileŐimler sosyalleşme sayılır. Bu oluşum sayesinde 6nce “biyolojik bir varlık” olarak doğan insan yavrusu, kendi toplumuna uygun bir sosyal-kültürel Őahsiyet halini alır “(Ergün, 1997, s. 53).

“Toplumsallaşma nedeniyle, toplumun ve kültürün psiŐik kişilik yapısının bütünlüŐen parçaları durumuna gelirler. Kültürün ve toplumsal sistemin hangi oranda kişilikle bütünlüŐtüđini 6lme ve toplumsal sistem bir defa kişilikle bütünlüŐtikten sonra, normal ve doğal hareket etme, düşünme ve duyma, biçimine dönüŐürler: Ahlaksal, dinsel zorunluluklar sonucu ortaya çıkan davranışlar, kişinin normal davranışları gibi algılanmaya baŐlanır. Sosyo-kültürel 6gelerin kişilik içinde bütünlüŐmesi sayesinde toplumsal akt6r, sosyal kontrolün, sosyal ortamın zorunluluklarının ve gereklerinin ağırlılığını hissetmez, veya çok az hisseder” (Sayın, 1985, s. 137).

3. Bölüm: Araştırma Yöntemi

Araştırma yöntemi bölümünde çalışmanın modeli, evreni ve örneklem ve örneklem, veri toplama teknikleri, analizi yapılış şekli açıklanmıştır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Nicel yaklaşım, pozitivist, objektivist, ve realist paradigmalara dayanır. Pozitivist felsefenin bilimsel araştırmaya uygulanmasıyla, bilim nesnel (objektif) özelliği ortaya çıkmıştır. Nesnel bir anlayışta bir konuyu araştıran araştırmacı, gözlem veya ölçümlere veri toplarken ve bu verileri analiz ederken sürece kişisel yargı ve yorumlarını katmamaya çalışır. Gerçekler arasındaki ilişkileri bulmak için daha çok istatistiksel yöntemler kullanılır ve sonuçlar sayısal olarak ifade edilir. Objektivist görüşün amacı, insan davranışlarını bir sisteme ve kalıba koyarak determinist bir çerçeve içinde açıklamaktır. Tarama yöntemi objektivist anlayışa dayanır ve anketten elde edilen bulgular analiz edildikten sonra düzenli bir kalıba sokulur.(Çepni, 2007)

3.2 Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini İstanbul il merkez ilçelerinde bulunan lise öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise 2013-2014 öğretim yılında İstanbul il merkezine bağlı Beşiktaş, Sarıyer, Kağıthane ve Bahçelievler ilçelerindeki lise öğrencilerinden rastgele seçilen 250 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Liselerin buldukları ilçeler, liselerin türü ve ankete katılan öğrenci sayıları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Örneklemdaki liselerin buldukları ilçe, okulların türü ve örnekleme alınan Öğrenci Sayıları

Okulun Bulunduğu İlçe	Lise Türü	Öğrenci Sayısı
Beşiktaş	Anadolu Lisesi	107
Bahçelievler	Sosyal Bilimler Lisesi	40
Kağıthane	Meslek Lisesi	69
Sarıyer	Anadolu Lisesi	34
TOPLAM		250

3.3 Veri Toplama Araçları

“Lise öğrencilerinin Milli Kimlik Bilinci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı tarama çalışması, 8 farklı lisede öğrenimine devam eden toplam 250 lise öğrencisine uygulanmıştır. İlk bölümde öğrencilere ait temel kişisel bilgilere yönelik 4 soru sorulmuştur. İkinci bölümde öğrencilerin milli kimlik bilincini ölçmeye yönelik 13 soru yöneltilmiştir. Bu sorular Miyase Okur’un 2013 yılında Konya il merkezinde ‘Liselerde coğrafya eğitiminin milli kimlik bilincine etkisinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi’ adlı güvenilirlik ve geçerliliği test edilmiş çalışmasından alınmıştır.

Öncelikle öğrencilerin okullara göre dağılımı, cinsiyet dağılımı, okul türü ve alan dağılımları ve yüzdeleri verilmiştir. Ayrıca bu dağılımlar grafiklerle görselleştirilmiştir. Daha sonra B bölümünde yer alan sorulara verilen cevapların dağılımı tablo halinde verilmiştir.. Ankette yer alan ve öğrencilerin milli kimlik bilgisini ölçmeye yönelik hazırlanan bölümde 13 madde yer almaktadır. Her bir madde 5’li likert ölçekten oluşmaktadır. Her bir öğrenci için verdikleri cevaplardan toplam milli kimlik bilgisi puanı elde edilmiştir. Bu puanlama için yapılan değerlendirme şöyledir. “5 puan= Tamamen Katılıyorum, 4 puan= Katılıyorum, 3 puan= Kararsızım, 2 puan= Katılmıyorum, 1 puan= Hiç Katılmıyorum”.

Öğrencilerin cinsiyetlerine, okul türlerine ve alan türlerine göre milli kimlik bilgilerinde farklılık olup olmadığı test edilmesi amaçlanmıştır. Yapılacak testlerin parametrik veya non-parametrik olması belirli varsayımlara bağlıdır. Parametrik testler daha güçlü testlerdir. Bu testlerin uygulanabilmesi için, elde edilen değerlerin normal dağılım özelliğini sağlaması gerekir.

3.4 Verilerin Analizi

Ortaöğretim öğrencilerinin Coğrafya derslerinin milli kimlik bilinci oluşturmada ki rolüne ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik olarak hazırlanan anketin uygulanması ve toplanması tamamlandıktan sonra, anketler tek tek numaralandırılmıştır. Anketlerin çalışma evreni ve örnekleme ilişkin dağılımını tespit etmek amacıyla sayımı ve dökümü yapılmıştır. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak ankete katılan öğrencilerin kişisel bilgileri ve görüşlerini betimlemek için frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, tablo ve grafikler yardımıyla desteklenip yorumlanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde “SPSS” programından yararlanılmıştır. Olumsuz sorular

tersten kodlanmıştır Anket sorularına ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. Cronbach's Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır. $1 > \text{Alpha katsayısı} > 0,7$ aralığında olması istenir. Milli kimlik bilgisi bölümünde yer alan 13 maddeye ait Cronbach' Alpha katsayısı 0,709 olarak bulunmuştur. Bu değer maddelerin türdeşliği ve toplanabilirliği için istediğimiz aralıktadır. Cronbach's alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir.

3.4.1 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı

Tablo 2

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara göre dağılım tablosu

Okul	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Besiktaş A.L	24	9,6	9,6
İstinye A.Ö.L	26	10,4	20
Yenilevent A.L	34	13,6	33,6
Ortaköy Zübeyde Hanım K.M.L	18	7,2	40,8
Sakıp Sabancı A.L	4	1,6	42,4
Ekrem Cevahir A.İ.L	51	20,4	62,8
Bingül Erdem A.L	53	21,2	84
Mümtaz Turhan			
S.B.L	40	16	100
Toplam	250	100	

Çalışmaya 250 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden % 9,6'sı (24 kişi) Beşiktaş Anadolu Lisesi, % 10,4'u (26 kişi) İstinye Anadolu Öğretmen Lisesi, % 13,6'sı (34 kişi) Yenilevent Anadolu Lisesi, % 7,2'si (18 kişi) Ortaköy Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi, % 1,6'sı (4 kişi) Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi, % 20,4'ü (51 kişi) Ekrem Cevahir Anadolu İmam Hatip Lisesi, %21,2'si (53 kişi) Bingül Erdem Anadolu Lisesi ve % 16'sı da (40 kişi) Mümtaz Turhan Sosyal Bilimler Lisesi öğrencisidir.

3.4.2 Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılımı

Tablo 3

Öğrencilerin okul türüne göre dağılımları

Alan	Frekans	Yüzde	Birikimli yüzde
Anadolu Lisesi	141	56,4	56,4
Sosyal Bilimler Lisesi	40	16	72,4
Meslek Lisesi	69	27,6	100
Toplam	250	100	

Çalışmaya katılan öğrencilerden % 56,4'ü (141 kişi) anadolu lisesine, % 16'sı (40 kişi) sosyal bilimler lisesine ve % 27,6'sı (69 kişi) meslek lisesine gitmektedir.

3.4.3 Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Tablo 4

Öğrencilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Birikimli yüzde
Kadın	168	67,2	67,2
Erkek	82	32,8	100
Toplam	250	100	

Çalışmaya katılan öğrencilerden % 67,2'si (168 kişi) bayan ve % 32,8'i (82 kişi) erkek öğrencidir.

3.4.4 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanlara Göre Dağılımı

Tablo 5

Öğrencilerin öğrenim gördükleri alanlara göre dağılımı

Alan	Frekans	Yüzde	Birikimli yüzde
Sosyal Bilimler	134	53,6	53,6
Türkçe-Matematik	98	39,2	92,8
Meslek Lisesi	18	7,2	100
Toplam	250	100	

Çalışmaya katılan öğrencilerden % 53,6'sı (134 kişi) sosyal bilimler alanında, % 39,2'si (98 kişi) Türkçe-Matematik alanında ve % 7,2'si (18 kişi) meslek lisesinde öğrenimine devam etmektedir.

3.5 Lise öğrencilerinin Milli Kimlik Bilinci Görüşlerine Göre

Değerlendirilmesi Güvenilirlik Analizi

Lise öğrencilerinin milli kimlik bilincine yönelik görüşlerini tespit etmek için, Miyase Okur'un 2013 yılında Konya İl merkezinde uygulamak üzere geliştirmiş olduğu 'Ortaöğretim öğrencilerinin Coğrafya derslerinin milli kimlik bilinci oluşturmadaki rolüne ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik olarak hazırlanan anketin' ilk iki bölümü olan kişisel bilgiler ve milli kimlik bilincine yönelik anket soruları kullanılmıştır ve güvenilirlik sonuçları kullanılmıştır. "Uygulama sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde "SPSS" programından yararlanılmıştır.

Olumsuz sorular tersten kodlanmıştır Anket sorularına ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. Cronbach's Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır.

$1 > \text{Alpha katsayısı} > 0,7$ aralığında olması istenir. Milli kimlik bilgisi bölümünde yer alan 13 maddeye ait Cronbach' Alpha katsayısı 0,709 olarak bulunmuştur. Bu değer maddelerin türdeşliği ve toplanabilirliği için istediğimiz aralıktadır. Cronbach's alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir. Bir sonraki aşamada ise, öğrencilerin öğrenim gördükleri alan, öğrenim gördükleri okul türü ve cinsiyet farklılıklarına göre anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmiştir. Anket sorularına verilen yanıtların öğrenim

görülen alan ve öğrenim görülen okul türü değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Kruskal Wallis Testi yapılmıştır. Değişkenlerin üç ve daha fazla gruptan oluşması nedeniyle bu test tercih edilmiştir. Cinsiyet değişkeninin etkisini ortaya koymak için ise iki bağımsız grup arasındaki farklılıkları test etmek için kullanılan Mann-Whitney U testi uygulanmıştır” (Okur,(2013).

4.Bölüm: Bulgu ve Yorumlar

4.1 Birinci Alt Problemle İlgili Bulgu ve Yorumlar

Öğrencilerin Milli Kimlik Bilgisi İle İlgili Görüşleri Tablo 6’da gösterilmiş ve aşağıda belirtildiği gibi tercihleri ifade edilmiştir.

Tablo 6

Öğrencilerin milli kimlik bilgisi ile ilgili görüşleri

B	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
B-1	1	0,4	20	8	14	5,6	93	37,2	122	48,8
B-2	63	25,2	83	33,2	53	21,2	37	14,8	14	5,6
B-3	9	3,6	25	10	38	15,2	102	40,8	76	30,4
B-4	33	13,2	41	16,4	35	14	85	34	56	22,4
B-5	4	1,6	21	8,4	54	21,6	105	42	66	26,4
B-6	19	7,6	36	14,4	44	17,6	89	35,6	62	24,8
B-7	4	1,6	19	7,6	27	10,8	118	47,2	82	32,8
B-8	11	4,4	13	5,2	25	10	115	46	86	34,4
B-9	8	3,2	23	9,2	45	18	111	44,4	63	25,2
B-10	15	6,0	48	34,0	76	30,4	77	19,2	30,8	13,6
B-11	4	1,6	28	11,2	43	17,2	125	50	50	20
B-12	14	5,6	24	9,6	49	19,6	100	40	63	25,2
B-13	14	5,6	37	14,8	62	24,8	85	34	52	20,8

“Kimlik kişiyi başkalarından ayıran farklılıklardır.” İfadesi analiz edildiğinde katılımcıların %48,8’i tamamen katılıyorum seçeneğini, % 37,2’si katılıyorum seçeneğini, % 5,6’sı kararsızım seçeneğini, % 8’i katılmıyorum seçeneğini ve % 0,4’ü hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin % 85,9’unun kimlik kavramı bilgisine sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir

“Kimlik ile kişilik aynı kavramlardır” ifadesine ilişkin görüşleri incelendiğinde katılımcıların % 33,2’si “Katılmıyorum” seçeneğini, % 25,2’si “Hiç Katılmıyorum” seçeneğini, % 5,6’sı Tamamen Katılıyorum seçeneğini,% 14,8’i Katılıyorum

seçeneğini işaretleyerek bu durumda öğrencilerin % 20,4'ünün kimlik ve kişilik kavramlarının aynı olduğunu % 79,6'sı farklı olduğunu şeklinde yorumlanmıştır.

“Kimliksiz bireyin köksüz ağaç gibi en ufak sarsıntıda yıkılması mukadderdir” ifadesine ilişkin görüşleri incelendiğinde katılımcıların % 30,4'ü “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini, % 40,8'i “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 71,2 'sinin kimliksiz bireyin güçsüz olacağına katıldıklarını şeklinde yorumlanabilir.

“İnsanın birden çok kimliği vardır” ifadesine ilişkin görüşleri incelendiğinde katılımcıların % 22,4'ü “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini, % 34'ü “Katılıyorum” seçeneğini, % 16,4'ü “Katılmıyorum” seçeneğini, % 13,2'si “Hiç Katılmıyorum” seçeneğini, % 14'ü “Kararsızım” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin, insanın birden çok kimliği vardır bilgisine sahip olmadıklarını göstermektedir

“Milli kimlik milli kültürü ifade eder” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 42'si “Katılıyorum” seçeneğini, % 26,4'ü “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 68,4'ünün milli kimliğin milli kültürü ifade ettiği bilgisine sahip olduklarını göstermektedir.

“Milli kimliğe sonradan dahil olunmaz içine doğulur” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 24,8'inin “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini, % 35,6'sı “Katılıyorum” seçeneğini, % 17,6'sı “Kararsızım” seçeneğini, % 14,4'ü “Katılmıyorum” seçeneğini, % 7,6'sı “Hiç Katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 60,4'ünün milli kimliğe sonradan dahil olunamayacağı içine doğulduğu bilgisine sahip olduklarını göstermektedir.

“Kültürün eğitim, gelenek ve göreneklerle kişiye kazandırdıkları kişinin milli kimliğini oluşturur” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 47,2'sinin “Katılıyorum” seçeneğini, % 32,8'inin “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin % 80'ininkültürün kişiye kazandırdıklarının kişinin milli kimliğini oluşturduğuna katıldıklarını göstermektedir.

“Milli kimlik hangi millete mensup olduğumuz gösterir” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 46'sı “Katılıyorum” seçeneğini, % 34,4'ünün “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin % 80,4'ü milli kimliğin hangi millete mensup olduğumuzu gösterdiğine katılmaktadır.

“Tarihi bir toprak/ülke ya da yurt milli kimliği oluşturur” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 44,4'ünün “Katılıyorum” seçeneğini, % 25,2'sinin

“Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 69,6’sının tarihi bir toprağın milli kimliği oluşturduğuna katıldıklarını göstermektedir.

“Ortak tarihi bellek milli kimliği oluşturur” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 19,2 si “Katılıyorum” seçeneğini, % 13,6 sı “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini, % 6,0 ı hiç katılmıyorum, % 34,0 ı katılmıyorum, % 30,4 ü kararsızım seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 40’ının ortak tarihi belleğin milli kimliği oluşturmaz görüşüne katıldıklarını göstermektedir.

“Ortak bir kültür milli kimliği oluşturur” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 50’si “Katılıyorum” seçeneğini, % 20’si “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin % 70’inin ortak bir kültürün milli kimliği oluşturduğuna katıldıklarını göstermektedir. “Milli kimlik olmazsa millet olmaz” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların % 40’ı “Katılıyorum” seçeneğini, % 25,2’si “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık % 65,2’si milli kimlik olmazsa millet olmaz görüşüne katıldıklarını göstermektedir.

“Küreselleşme milli kimliği etkiler” ifadesine ilişkin görüşler incelendiğinde katılımcıların %34’ü “Katılıyorum” seçeneğini, % 20,8’i “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu bulgu öğrencilerin % 54,8’i küreselleşme milli kimliği etkilediğini belirtmişlerdir’

4.2 İkinci Alt Problemlerle İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Cinsiyet

Tablo 7

Öğrencilerin milli kimlik bilgisi toplam puanları ortalaması tablosu

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma
Milli kimlik	Kadın	168	46,7560	6,30701
	Erkek	82	48,4512	5,65937

Bayan öğrencilerin milli kimlik bilgisi toplam puanları ortalaması 46,75 iken erkek öğrencilerin ortalaması 48,45’dir. Az da olsa erkek öğrencilerin milli kimlik bilgisi bayan öğrencilere göre yüksektir. Buradan erkek öğrencilerin milli kimlik bilgisinin bayan öğrencilere göre daha ileri olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 8

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre bağımsız iki örneklem t testi

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means			
		F	Sig.	T	df	Sig. (2- tailed)	Mean Dif- ference
Milli kimlik	Equal variances assumed	0,437	0,509	-2,062	248	0,040	-1,69527
	Equal variances not assumed			-2,140	177,358	0,034	-1,69527

Öğrencilerin milli kimlik bilincine yönelik görüşlerinde cinsiyete göre toplam milli kimlik bilgisi puanları ortalamaları arasında fark vardır. Yani cinsiyet milli kimlik bilgisi üzerinde etkilidir diyebiliriz.

4.3 Üçüncü Alt Problem İle İlgili Bulgu ve Yorumlar

Okul Türü

Milli kimlik bilgisi toplam puanları normal dağılım varsayımını sağlamaktadır. Varyansların homojenliği varsayımını da sağladığında okul türüne göre farklılık parametrik test olan Anova ile test edilebilir.

Tablo 9

Okul türüne göre milli kimlik bilinci ortalamaları karşılaştırma testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Minimum	Maksimum
Anadolu Lisesi	141	47,6454	6,44774	27,00	62,00
Sosyal Bilimler Lisesi	40	46,6750	5,95447	36,00	60,00
Meslek Lisesi	69	47,0000	5,62819	32,00	57,00
Toplam	250	47,3120	6,14277	27,00	62,00

Tablo 10

Okul türüne göre anova testi tablosu

	Kareler toplamı	df	Kareler		
			ortalaması	F	Sig.
BetweenGroups	38,619	2	19,310	0,510	0,601
WithinGroups	9357,045	247	37,883		
Toplam	9395,664	249			

Öğrencilerin milli kimlik bilincine yönelik görüşlerinde okul türüne göre toplam milli kimlik bilgisi puanları ortalamaları arasında fark yoktur. Yani okul türü milli kimlik bilgisi üzerinde etkili değildir diyebiliriz.

4.4 Dördüncü Alt Problemlerle İlgili Bulgu ve Yorumlar

Alan türü

Tablo 11

Alanlara göre milli kimlik bilinci ortalamaları karşılaştırma testi tablosu

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Sosyal Bilimler	134	48,2090	5,88112	32,00	62,00
Türkçe-Matematik	98	46,6429	6,49544	27,00	62,00
Meslek Lisesi	18	44,2778	4,76267	33,00	53,00
Toplam	250	47,3120	6,14277	27,00	62,00

Tablo 12

Alanlarına göre anova testi tablosu

	Kareler toplamı	Df	Kareler		
			ortalaması	F	Sig.
BetweenGroups	317,404	2	158,702	4,318	0,014
WithinGroups	9078,260	247	36,754		
Toplam	9395,664	249			

P(sig.):0,014<0,05 olduğundan H_0 hipotezi red edilir, alan türüne göre toplam milli kimlik bilgisi puanları ortalamaları arasında fark vardır. Yani alan türü milli kimlik bilgisi üzerinde etkilidir diyebiliriz. Sosyal bilimler, Türkçe-matematik ve fen

bilimleri öğrencilerinin toplam milli kimlik bilgisi puanları ortalamalarına bakıldığında Sosyal bilimler öğrencilerinin ortalamasının 48,20 olduğu ve en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülür. Türkçe-Matematik öğrencilerinin ortalamasının 46,64 ve en düşük ortalamaya sahip meslek liselilerin ortalaması da 44,27'dir. Buradan sosyal bilimler öğrencilerinin milli kimlik bilgisinin Türkçe-matematik ve meslek lisesi öğrencilerine göre daha iyi olduğunu söyleyebiliriz

5. Bölüm: Sonuçlar ve Öneriler

5.1. Tartışma

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlara ve bunlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Millî kimlik, milletlerin şahsiyeti ve hayat tarzıdır. Bu kimlik dil, kültür, din, toprak, soy gibi çeşitli unsurlara mensubiyet duygusu ile bağlanma sonucu meydana gelir. Her milletin dile ve tarihe dayalı bir çekirdek kimliği vardır. Bu çekirdek kimlik dallanıp budaklanıp millî meyve hâline gelir. Vatan, bayrak, sancak, millî marş, devlet, dil, din, kahramanlık, destanlar gibi unsurlar millî kimliğin varlığını ifade eder.

Toplumlar, hedeflerini belirlerken öncelikle eğitim sistemlerini ele almakta ve sistemli hale getirmektedirler. Hedeflenen özellikteki nesilleri yetiştirmek için uygun içerikler arayışına girmektedirler. Lise öğrenimi ve kurumları da belirlenen bu hedeflerin büyük ölçüde uygulama yerleridir. Okullarda okutulan sosyal alanla ilgili ders kitapları milli birlik düşüncesini geçmiş tarih bilgilerini ve milletin gelecek ideallerini içerecek şekilde düzenlenmeye çalışılarak milli hedefleri genç nesillere aktarma çabasıdadırlar. Milli-devletler bir okul gibi vatandaşlarına milli kimlik bilinci kazandırmak için Milli ordu kurmak, mecburi askerlik görevleri çıkarmak, Milli bir vergi sistemi ortaya koymak gibi ekonomik ve kurumsal bakımdan olayların merkezinde yer almıştır.

Bu araştırma, liselerde öğrenim gören öğrencilerin almış oldukları eğitimler sonucunda toplumun hedeflerinin başında gelen milli kimlik oluşturma amacını gerçekleştirirken öğrencilerin lise türleri, okul alan farklılıklarının ve cinsiyet özelliklerinin milli kimlik bilinci oluşturmadaki etkilerini öğrenciler görüşlerine başvurularak araştırmayı gerçekleştirmiştir.

Böylelikle, bu değerlerin kazandırılması ile ilgili benimsenen eğitim felsefesinin de belirli bir oranda ortaya konduğu düşünülmektedir. Milli değer ifadelerinin açık seçik ve sıkça kullanıldığı derslerin varlığını biliyoruz. Bu derslerin toplamından oluşan değerler öğrencilerimiz milli kimlik bilincine olan algılarını etkilediği bir gerçektir. Okullarda sosyal içerikli derslerin büyük kısmı birinci olarak yeni bir millet ve kimlik inşası; ikincisi ise bu millet içinden yeni bir yurttaşın algısının oluşturulması olarak ifade edilebilir. Bu iki temel birbirine eş zamanlı olarak kurgulanmaya çalışılmıştır. Bu iki temel hedefin başarılabilmesi için en genel milliyetçi ifade ile kurgulandığı ve bunun da tüm erken cumhuriyet döneminikapsayacak ve sonraki

dönemlere ışık tutacak şekilde hazırlandığı ve uygulamayakonulduğu söylenebilir. Atatürkçü düşünceyle birlikte paralel götürülmeye çalışılan bu uygulamaların ülkemiz için dönem dönem farklı uygulamalar olsa da karşımıza milli bir endişenin olduğunu da görmekteyiz. İstenen değerlerin iç içe oldukları ve birbirlerinin yerine kullanıldıkları görülmüştür. Özellikle liselerde Millet, Devlet ve vatan kavramları sık sık kullanılmıştır.

Vatan, Bağımsızlık, İstiklal, Kahramanlık, Milli çıkarlar, ülkü hedeflerimiz verilmeye çalışılmaktadır. İştebu sonuçlar ışığında öğrencilerimizin aldıkları eğitimle birlikte okudukları milli kimlik bilinci değerlendirmeleri okudukları okulların türleri, öğrenim gördükleri alan ve cinsiyetlerinin etkilerini ifade ettik.

Milli kimlik Bilgisi Milli devlet ortaya çıkartılması sürecini ortaya koyan yeni Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kuruluşunda çerçevesini Atatürkçü ideolojinin çizdiği, toplumu yeniden tanımlayan, coğrafi sınırları içerisinde bulunan halkı; belirli idealler, değerler, inançlar, tutumlar etrafında bütünleştirme; eğitim ve dil birliğini sağlama; çeşitli sosyal kesimler veya gruplar arasında çatışmaya yol açan farklılıkları giderme çabası içerisinde, modernist anlamda yeni bir milli kimlik inşa etme çabasına girişildiği bir gerçektir.

Benzer çalışmada Miyase Okur (2013) “Milli kimlik bilinci ifadeleri” bölümünde öğrenci görüşlerinin ortalaması 4,07 “Katılıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. 13 sorudan oluşan bölümde yer alan ifadelerden ikisi (2, 4) dışındaki ifadeler ile ilgili öğrenci görüşlerinin “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olduğu saptanmıştır. “Kimlik ile kişilik aynı kavramlardır” seçeneğine öğrencilerin çoğu “Katılmıyorum” seçeneğini işaretleyerek bu konuda bilgi sahibi olduklarını göstermişlerdir. “İnsanın birden çok kimliği vardır” seçeneğine öğrencilerin çoğu “Katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin bu konuda yeterli bilgi sahibi olmadıklarını gösterir. 1, 6 ve 12. sorulara öğrencilerin çoğu “Tamamen Katılıyorum” seçeneğini işaretleyerek söz konusu konularda yeterli bilgi sahibi olduklarını göstermişlerdir (Okur, 2013).

Devletin öğrenciler üzerinde bu algıları yaratmak ve sistemli olarak vermeye çalıştığı açıkça görülmektedir. Bunun sonucunu öğrencilerin ilgili sorulara genel anlamda milli kimlik bilinci hakkında belli bir bilgiye ve algı düzeyine sahip oldukları sonucunu görmekteyiz. Bunun oluşmasında eğitim sistemimizde konulan hedeflerin etkili olduğunu söyleyebiliriz. Atatürkçülüğün Türk gençleri üzerinde ki etkisinin de bu algıda etkili olduğu açıktır. Çünkü hemen hemen bütün derslerde milli kimlik

oluşturma anlamında Atatürkçülük konusunu işlenmesi ve her öğrencinin bunu bilmesi ideolojinde yetiştiriyor olması diyebiliriz. Özellikle inkılap tarihi, tarih, sosyoloji, coğrafya, insan hakları ve demokrasi dersleri gibi derslerin okutulduğu lise öğreniminde milli kimlik bilinci değişkeni üzerinde pozitif yönde etkisinin olduğunu söyleyebiliriz.

Lise öğrenimi içinde öğrencilere ilk medeniyeti kuranların Türkler olduğu; Türklerin teşkilatçı bir millet oldukları; Türklerin doğuştan asker bir millet olduğu, ayakta kalmasını bilen güçlü bir millet olduğu pek çok güçlü devlet kurup pek çok milletin hâkimiyeti altında barındırdığı ve tarih boyunca hiç esir düşmeyen dünya da tek millet olduğu gibi başlıklar ve felsefi yaklaşımlar öğrencilere verilen değerlerdir.

Bu ifadelerle milletimizin her bireyinin güven ve gurur duyduğu, milli duygu ve hisler oluşturulduğu ve bu şekilde de vazifedar, itaatkâr, sorumluluk sahibi olmaları gerektiğinin verilmeye çalışıldığı söylenebilir. Millet olarak kendi öz değerlerimizden ödün vermediğimiz sürece, milli birlik ve beraberlik içerisinde olduğumuz sürece millet olarak ayakta kalacağımız ve hiçbir zaman asimile olmayacağımız sonucuna da çıkarılabilir. Bu anlamda da milletimizin tarihini öğrenmenin kutsal bir görevimiz olarak verilmeye çalışıldığı da söylenebilir. Ders kitaplarında millet büyükçe bir aile gibi tasavvur edilmekte, yurttaki o büyük ailenin evi gibi düşünülmemekte, devletinde ailenin koruyucusu olarak düşünülüp kurgulandığı sonucuna varılabilir. İşte bu lise düzeyinde oluşturulan algılar lise öğrencilerinde milli kimlik bilinci konusunda yüksek oranda bilgi sahibi oldukları sonucunu doğurmuştur diyebiliriz.

Cinsiyet Araştırmamız sonucunda milli kimlik bilinci konusunda erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre biraz daha fazla bilgi düzeylerinin olduğu sonucu görülmüştür. Eğitim ortamında aynı bilgi düzeyi ve konularını aldığını kabul ettiğimiz öğrencilerimizde sosyolojik olarak sebeplerini ifade etmek gerekirse erkeklerin toplumumuzda daha egemen bir grup olduğu algısına sahip algılardan kaynaklandığı söylenebilir.

Öğrencilerin görüşleri cinsiyetlerine göre karşılaştırıldığında, “Milli Kimlik Bilinci İfadeleri” bölümünde ve “Coğrafya Dersinin Milli Kimlik Bilinci Oluşturmasına Yönelik Görüşler” bölümünde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre milli kimlik bilinci ve Coğrafya dersinin milli kimlik bilinci oluşturmasına yönelik görüşleri daha yüksek çıkmıştır (Okur, 2013)

Bu çalışmada çıkan sonuç kız öğrencilerinin milli kimlik algısının yüksek olduğu şeklinde görülmüştür. Mevcut araştırmamızda ise erkek öğrencilerin az bir farkla da olsa milli kimlik bilinçlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Bunun sebepleri olarak kız öğrencilerinin coğrafya dersinde başarı düzeylerinin yüksek olabileceği veya öğrencilerin içinde buldukları sosyal ekonomik çevrenin etkisinin olduğu söylenebilir.

Erkek sınıfın sadece eğitim kurumlarında değil okul dışı ortamlarda da vatan sevgisini devlete bağlılığının ve güvencesinin beğçileri olduğu anlayışının etkili olduğunu düşünülebilir. Erkeklerde milli bilinç düzeyinin daha yüksek çıkmasına önemli bir etkeninde askerlik sisteminin ve algısının olduğunu söyleyebiliriz. Askerlik ülkemizde sadece erkeklere zorunlu bir hizmet olduğundan ve ülkemiz erkelerinin çocukluklarından itibaren aile ve okul içinde dahi ‘her Türk asker doğar’ psikolojisi ve askerliğinde erkek mesleği olduğu inancının etkili olduğunu ifade edebiliriz. Bu faktörleri bir araya getirdiğimizde erkeklerde bayanlara göre milli kimlik bilincinin daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Okul türü Milli kimlik bilinci toplam puanlarına baktığımızda okul türünün milli kimlik bilincinde etkili olmadığı sonucunu çıkarmıştır. Bunun sebepleri olarak Türk milli eğitim sisteminde lise düzeyinde ortak ders ve müfredat programının uygulandığını söyleyebiliriz. Çünkü özellikle 9. sınıfın ülkemizde ortak derslerin olduğu aynı dersler ve ders saatlerini görüldüğü bir havuz sınıf olmasını gösterebiliriz. Bu sınıfta tüm okul türleri aynı konuları işlemektedirler. Öğrenciler lise düzeyinde en azından temel milli kimlik bilgilerini ortak olarak almaktadırlar böylelikle yapılan araştırmamızda da ortaya çıktığı gibi okul türünün etkili olmadığını söyleyebilmekteyiz. Miyase Okur’un araştırmasında Öğrencilerin görüşleri öğrenim gördükleri okul türüne göre karşılaştırıldığında, “Milli Kimlik Bilinci İfadeleri” bölümünde Sosyal Bilimler Lisesi ilk sırada, Genel Lise ikinci, Anadolu Lisesi Üçüncü, Meslek Lisesi dördüncü, Fen Lisesi beşinci, Öğretmen Lisesi altıncı sırada yer almaktadır. Sosyal Bilimler Lisesinin birinci sırada yer alması, Coğrafya ders saatinin fazla olması ve sosyal ağırlıklı bir lise olmasından kaynaklanmış olabileceği yönünde yorum yapılmıştır (Okur, 2013).

Araştırmada oluşan farklılık ancak Milli Eğitim Bakanlığı son yapmış olduğu düzenleme ile genel liseler kaldırılmış ve Anadolu lisesi statüsü kazandırılmıştır dolayısıyla okul türlerinin öğrenciler üzerinde farklılık oluşturmasının etkisini n azaldığını söyleyebiliriz.

Alan türü Türk milli eğitim sisteminde alanlar 10.sınıftan sonra oluşmaktadır. Bunun anlamı ortak sınıf olan 9.sınıftan sonra öğrenciler derslerinin ve müfredatlarının büyük ölçüde de konularının farklılaştığı dersler gördükleri alanlara yönelmiş olmalarıdır. Çalışmada da görülmüştür ki sosyal alan öğrencilerinin en yüksek oranda milli kimlik bilincine sahip olduklarıdır. Çünkü sosyal alanda inkılap tarihi, tarih, sosyoloji, demokrasi ve insan hakları sanat tarihi vb. gibi derslerin okutuluyor olmasıdır. Bu derslerin lise düzeyinde içerikleri de milli kimlik bilinci oluşturma amaçlarına göre hazırlanmış olmasıdır. Bu etkilerle sosyal alan daha yüksek oranda bir milli kimlik algısı oluşturmaktadır.

“Öğrencilerin görüşleri öğrenim gördükleri alana göre karşılaştırılmıştır. “Milli Kimlik Bilinci İfadeleri” bölümünde Sosyal Bilimler, Türkçe-Matematik ve Fen Bilimleri sıra ortalamalarına bakıldığında Türkçe-Matematik alanının birinci, Sosyal Bilimler alanının ikinci, Fen Bilimleri alanının üçüncü sırada yer aldığı görülmüştür. Fen Bilimleri alanının üçüncü sırada yer alması Coğrafya ders saatinin daha az olması ve derslerin daha çok Fen ağırlıklı olduğundan kaynaklanmış olabileceği yönünde yorum yapılmıştır.”(Okur, 2013).

Sosyal alandan sonra yüksek milli kimlik bilinci Türkçe-Matematik alanında görülmüştür. Bu anlamda da etkili olarak sosyoloji tarih ve coğrafya insan hakları derslerinin yoğunlukta olması bu sonucu çıkarttığını söyleyebiliriz.

Meslek liselerinde diğer alanlara göre daha az bir milli kimlik bilinci sonucu çıkmıştır. Alanlar farklılaştığında meslek lisesi müfredatlarında doğal olarak alanlarına göre ders yoğunluğu ve mesleki beceri uygulama derslerinin büyük oranda yer alması bu alan öğrencileri üzerinde milli kimlik bilinci düzeylerinin oluşmasında etkili olduğunu görüyoruz.

Bu değerlendirmelerimizde dikkati çekmek istediğimiz bir değerlendirme de şudur; özellikle alanlarda milli kimlik bilinci oranları genel anlamda sistemin beklediği düzeyde olduğunu söyleyebiliriz çünkü milli kimlik bilinci kısmında ortaya konan sonuçlardan bunu görmekteyiz bu farklılıklar üç alan arasında bir değerlendirme sonucudur. Genel anlamda bütün alanlarda okuyan lise öğrencilerinde beklenen düzeyde milli kimlik bilincinin var

5.2 Sonuç

Milli Kimlik Bilinci ve genç nüfuslarına bunu öğretme ve yerleştirme endişesi hemen hemen tüm toplumlarda ortak bir değer milli bir amaç olarak görülmektedir.

Özellikle 17. Yüzyıldan itibaren Avrupa da yaygınlaşan ve tüm dünyayı kısa sürede etkileyen milliyetçilik fikirleri ve uluslaşma günümüze kadar ulaşmış ve etkili olmuş bir düşünce özelliği göstermektedir.

“Milli kültür ve değerler sistemini, bütün toplum katlarına dengeli bir biçimde yaymak suretiyle, Türk toplumunu ortak hedef ve idealler etrafında birleştiren bir milli eğitim politikasına, bugün her günden daha çok muhtaç olduğumuzu hiçbir vakit gözden uzak tutmamalıyız. Milli kültür politikamızın hedefi temel felsefesi ‘milletleşme sürecini’ perçinleştirmek olmalıdır” (Türkdoğan,2005)

Bu duyguların toplumu oluşturan bireylere öğretilmesi ve kavratılması gençlere yönelik planlı sistemli bir çalışmayı gerekli kılmaktadır. Eğitim kurumları da bu planlı çalışmanın uygulama sahası olmaktadır. Eğitim sistemleri, ders kitapları, müfredat programları bu amaca yönelik hazırlanmaktadır. Bu çalışmamızda eğitim kurumlarımızdan biri olan ortaöğretim lise düzeyindeki öğrencilerin milli kimlik bilincine göre görüşlerini ortaya koymak ve bu bilgilerinin okul, alan ve cinsiyet faktörlerine göre farklılaşmasını ortaya koymaya çalışmıştır.

İstanbul İl merkezinde farklı 4 ilçede 8 farklı okul türünde ve alanlarında öğrencilere kişisel bilgiler dışında milli kimlik bilinci düzeylerini ölçen uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarda milli bilinç algısının öğrencilerde yeterli düzeyde olduğu görülmüş ve değişkenlere göre okul türünün milli bilince sahiplik düzeyini etkilemediği, alan farklılığının ise anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmüştür. Öğrenci cinsiyetlerinde de görülür bir farklılıkla erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre daha yüksek bir milli bilinç algısına sahip oldukları görülmüştür. Sosyal alan öğrencilerinde milli bilinç düzeyinin daha yüksek çıkması bu alan derslerinin ağırlıklı tarih, inkılap tarihi, sosyoloji, coğrafya vb. gibi derslerden oluşmasıdır. Bu derslerin müfredatı öğrencilere milli konuları öğretecek içeriklerle desteklenmiştir. Atatürkçülük ile ilgili başlıklar daha fazla yer almaktadır.

5.3 Öneriler

Araştırma bulgularına göre, ders kitapları sözü edilen milli kimlik ile ilgili değer kategorilerine verdikleri ağırlık bakımından farklılıklar göstermektedir. Bu çalışma Daha çok sosyal kitaplarına yönelik yapılmıştır. Ancak, asıl problemimiz milli kimlik ile ilgili değerler olduğu için öneriler tüm ders kitapları düşünülerek genel ifadelerle yapılmıştır;

1. Ders kitapları, yoğun içerikli ve sık kullanılan ders araçlarındandır. Her yönden tutarlı olmaları beklenmektedir. Ders kitapları bir bütün olarak ele alınmalıdır. Bu nedenle, söz konusu milli kimlik ile ilgili değer kategorilerinin dağılımında, program ve ders kitapları arasında denge kurulmalı, gereksiz abartılara veya ihmellere yer verilmesi engellenmelidir.
2. “Milli kültür ve değerler sistemini, bütün toplum katlarına dengeli bir biçimde yaymak suretiyle, Türk toplumunu ortak hedef ve idealler etrafında birleştiren bir milli eğitim politikasına, bugün her günden daha çok muhtaç olduğumuzu hiçbir vakit gözden uzak tutmamalıyız. Milli kültür politikamızın hedefi temel felsefesi “milletleşme sürecini” perçinleştirmek olmalıdır” (Türkdoğan, 2005) belirtildiği gibi ortak hedef ve idealler etrafında birleştirici milli eğitim politikası her zaman ders kitaplarında diri tutulmalıdır.
3. Sosyal bilgiler ile ilgili ders kitapları ders öğretim programlarında; öğrencilere aktarılacak değerlerin neler olacağı, değerlerin nasıl öğretileceği, hangi yöntemlerin kullanılması gerektiği tespit edilip gerekli yerini almalıdır. Milli kimlik ile ilgili değerlerin öğretime yönelik etkinliklere ders kitaplarında yer verilmelidir.
4. Millet kavramının kutsallığı ve bütünlüğü, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Demokrasi ve İnsan Hakları, Sosyoloji, Coğrafya ve İnkılâp Tarihi gibi derslerde yer almalıdır ve bunlar tüm alanların dersleri içine konulmalıdır.
5. Toplumsal yapı içerisinde Türk kadının da erkeler gibi vatanını koruma ve sahip çıkma noktasında duruşunu ve cesaretini gösterici konulara ağırlık verilmelidir.

KAYNAKÇA

Albayrak, O. (2012).”*Eğitime Giriş*”.R.T.E. Üniversitesi Eğitim Fakültesi.Rize.

<http://www.egitimbiliminegiris.files.wordpress.com/2012/09/>

25 Ağustos 2014’de alınmıştır.

Akbaş, R. (2004).”Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının

II.Kademedek Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi”,*Yayınlanmamış*

Doktora Tezi,Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara

Akay, İ. (1977).”*Atatürkçülüğün İlkeleri*”, Varlık Yayınları.İstanbul.

Akkaya, R.(2004).”*Küreselleşme Olgusu Karşısında Ulus Sorunu*”, Legal

Yayınları.İstanbul

Aksoy, B. (2003).”*Milli Kimliğin Kazanılmasında Coğrafyanın Önem*” Türk Yurdu

Dergisi,Sayı:3.İstanbul.

Alpargu, M. , Öztürk, İ. ve Yavuz, N. (2003).”*Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi*”,

Gündüz Eğitim ve Yayıncılık. Ankara

Aydın, S. (1998).”*Kimlik Sorunu Ulusalçılık Türk Kimliği*”, Ötüken

Matbaası.Ankara

Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri. (1959). Türk İnkılap tarihi Enstitüsü Maarif

Matbaası.Ankara.

Arık, R.O. (1981).”*Türk İnkılabı ve Milliyetçiliği*”, kültür Bakanlığı

Yayınları.Ankara

Arslan, M. (1986).”*Kültürler Savaşı*”.AkabeYayınları.İstanbul.

Başaran, İ.E. (2004).”*Türkiye Eğitim Sistemi*”,YargıcıMatbaası.Ankara.

Calhoun, C. (2007).”*Milliyetçilik*”,Bilgi Üniversitesi Yayınları.İstanbul.

- Çavdarıcı, M. (2002).”Türkiye’de Sosyal Değerlerin Aşınması ve Kültür Sömürgeciliği”.*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*,Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.Isparta.
- Çepni, S. (2007).”*Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*”,Özel Basım,Trabzon
- Çiftçi, H. (2007).”İlköğretim 6.Sınıf sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Atatürkçülük Kazanımlarına Dair Öğretmen Görüşleri”,*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*,Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.Niğde.
- Doğan, İ. (2005).”*Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları*”,Pegem Yayıncılık.Ankara.
- Ercilesun, A. (2009).”*Kimlik ve Dil, Türk Kimliği*”,Ayvaz Gökdemir’e Armağan 2 M.Ç.Özdemir(edt.). Ötüken Yayınları. İstanbul.
- Erkal, M. (1996).”*Sosyoloji(Toplum Bilim)*” Der Yayınevi.İstanbul.
- Eröz, M. (1985).”*Milli Kültür ve Gençlik Sempozyumu*”,Gazi Üniversitesi Yayınları.Ankara
- Erözden, O. (1997).”*Ulus-Devlet*”,Dost Kitabevi.Ankara.
- Erüreten, B.M. (1998).”*Kemalizm, Çağdaş Devlet-Çağdaş Toplum*”,Sistem Yayıncılık.İstanbul.
- Giritli, İ. (1985).”Atatürk Cumhuriyetinin Laiklik İlkesi”, *Atatürk Araştırma Merkez Dergisi*, c.2, sayı 4 ss. 55-63
- Gökalp, Z. (1997).”*Türkçülüğün Esasları*”,(Hz:Mahir Ünlü ve Yusuf Çotuksöken),İnkılap Yayınevi.İstanbul.
- Gökalp, Z. (2010).”*Türkçülüğün Esasları*”,Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi.Ankara.
- Gözler, K. (2001).”Devletin Bir Unsuru Olarak Millet Kavramı”,*Türkiye Günlüğü*

Dergisi Sayı:64, s.108-123.Ankara

Guttek, L. G. (2001. "*Eğitime Felsefi ve ideolojik Yaklaşımlar*" (Çev. N.Kale),Ütopya Yayınları.Ankara.

Güleç, C. (1992)."*Türkiye'de Kültürel Kimlik Krizi*", V yayınları.Ankara

Güngör, E. (1982)."*Dünden Bugünden:Tarih Kültür ve Milliyetçilik*", Ötüken Yayınları. İstanbul.

Güvenç, B. (1994)."*Türk Kimliği*",Kültür Bakanlığı Yayınları.Ankara.

Güngör, E. (1994)."*Kültür Değişimi ve Milliyetçilik*",8.baskı,Ötüken Yayınları.İstanbul.

İnan, A. (1988)."*Medeni Bilgiler ve Mustafa Kemal Atatürk'ün El Yazıları*", Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara.

İşgüden, B. (2007)."*Sosyal ve Kültürel Değerlerin Muhasebe Meslek Etiği üzerine Etkileri*", *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*,Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.Balıkesir.

Karaaslan, E. (2009)."*İlköğretim 7.sınıf Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Atatürkçülük Kazanımlarına Dair Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*",*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*,Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.Ankara

Kafesoğlu, İ. (1993)."*Türk Milli Kültürü*", 10. baskı, Boğaziçi Yayınları.İstanbul.

Kaplan, M. (1999)."*Kültür ve Dil*", Dergah Yayınları.İstanbul.

Kasır, H.A. (1993)."*Kültür Bilinci*" Denge Yayınları. İstanbul.

Kavcar, C. (1981)."*Atatürk'ün Dil ve edebiyat Konusundaki Görüşleri*" Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Atatürk Devrimleri Eğitim

Sempozyumu s.158. 10 Nisan.Ankara

Keskin, M. (1999).”*Atatürk’ün Millet ve Milliyetçilik Anlayışı*”,Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.Ankara.

Kışlalı, T.A. (1994).”*Kemalizm, Laiklik ve Demokrasi*”, İmge Kitabevi Yayınları. Ankara.

Kili, S. (2000).”*Atatürk Devrimi Bir çağdaşlaşma Modeli*”,İşbankası Yayınları.Ankara.

Kocatürk, U. (1984).”*Atatürk*” Sevinç Matbaası.Ankara.

Kodaman, B. (1980).”*Milli Kimlik ve Küreselleşme-Dünyalılılaşma*”, Türk Yurdu Dergisi, Cilt.24, Sayı.200, Sayfa. 29.Ankara.

Kökligiller, A. (1988).”*Atatürk’ün İlkeleri ve Düşünceleri*”,5.baskı. Kaya Yayınları.İstanbul.

Köseoğlu, N. (2003).”*Milli Kültür ve Kimlik*”, Ötüken Yayınları.İstanbul.

MEB.”*Milli Eğitim Temel Kanunu*”,Değişik:16.06.1983-2842/2 Md,Kanun No:1739,Kabul Tarihi: 14.06.1973,Resmi Gazete,Tarih 24.06.1973,Sayı:14574.Ankara

http://www.mevzuat.meb.gov.tr/html/6701_0.html.

20 Ağustos 2014’de alınmıştır.

Ozankaya, Ö. (1981).”*Atatürk ve Laiklik*”, Türkiye İş Bankası Yayınları. Ankara.

Özarpınar, Y. (2009).”*Eğitim ve Milli Kimlik Türk Kimliği*”,Ayvaz Gökdemir’e Armağan-2, Ö. Çağatay (edr.), ÖtükenYayınları.İstanbul.

Özgen, B. (1997).”*Atatürkçü Düşünce ve Atatürkçülük*” Özgen Yayınları. İzmir.

Özkan, İ. (2009).”*Halk Edebiyatı ve Milli Kimlik, Türk Kimliği*”, Ayvaz

- Gökdemir'e Armağan-2, Ö. Çağatay (edr.), Ötüken Yayınları.İstanbul.
- Palazoğlu, B.A. (1999).”*Atatürk'ün Eğitim İle İlgili Düşünceleri*”, Milli Eğitim Yayınları. Ankara.
- Parlak, İ. (2005).” Türkiye’de İdeoloji-Eğitim İlişkisi: Erken Cumhuriyet Dönemi Tarih ve Yurt Bilgisi Ders Kitapları Üzerine Bir İnceleme”, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı. Ankara.
- Sağlam, S. (2009).”*Türk Mizahı ve Kimliği Üzerine*”, Türk Kimliği, Ayvaz Gökdemir'e Armağan-2, Ö. Çağatay (edr.), Ötüken Yayınları.İstanbul.
- Smith, D. A. (1999).”*Milli Kimlik*”, 2.baskı. İletişim Yayınlar.İstanbul.
- Smith, D. A. (2010).”*Milli Kimlik*”, (Çev.Bahadır Sina Şener), İletişim Yayınları.İstanbul.
- Sunat, E. (2006).”Belirli Günler ve haftalar”, Birlik Matbaası, Ankara.
- http://www.ataturkinkilaplari.com/ataturk_ilkeleri.html.
- 20 Haziran 2014’ alınmıştır.
- Şener, İ. (2009).”*Toplumları Bir Arada Tutan Umumi Bağlar Üzerine Bir Tahlil Denemesi: Hangi Kimlik?*” Türk Kimliği, Ayvaz Gökdemir'e Armağan-2, Ö. Çağatay (edr.), Ötüken Yayınları.İstanbul.
- TDK (Türk Dil Kurumu) (2005),”*Türkçe Sözlük*”, Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.
- Tezcan, M. (1987).”Kültür ve Kişilik”, Bilim Kitap Kırıtsiye Yayınları. Ankara.
- Tosun, C. (2006).”Türkiye ve Avrupa’da Çok Dinli Yaşam. Geçmişte ve Günümüzde, Çok Dinli Hayatın Geleceği eğilimler ve imkanlar”, *Konrad*

AdenauerStiftung Yayını Konferans Raporu S.151-153,

Ofsetfotomat.Ankara.

Tural, S. (1988).”*Kültürel Kimlik Üzerine Düşünceler*”, Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yayınları.Ankara.

Turan, M. (2009).”1950 İle 1960 Yılları Arası Ortaokul Tarih Dersi Kitaplarında

Yer Alan Milli Kimlik Kavramının İçerik Analizi”, *Yayınlanmamış Yüksek*

Lisans Tezi.Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.Ankara.

Türkdoğan, O. (1993).”*Milli Kültür Modernleşme ve İnsan*”,Türk Dünyası Araştırma

Vakfi.İstanbul.

Yalnız, D.A. (2007).”Cumhuriyetten Günümüze İlköğretim I. Kademe Sosyal

Bilgiler Programının Atatürk İlkelerine Göre Değerlendirilmesi”,

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü. Aydın.

Yıldız, S. (2007).” Kimlik ulusal Kimlik Kavramlarının Toplumsal Niteliği”,

MilliFolklorDergisi,Sayı.74,Yıl.19.hhttp://www.millifolklordergisi.com.tr/

Erişim Tarihi 28.08.2014.

Yüksel, S. (2005).”Kohlberg ve Ahlak Eğitiminde Örtük Program:Yeni İlköğretim

Programında Yer Alan Ahlaki Değerleri kazandırmak İçin Bir Açılım”,

KuyebDegisi Sayı .5Yıl.1,S.307-338.İstanbul.

EK-A

ÖĞRENCİ ANKET FORMU

Sevgili Öğrenciler, bu anket “**Liselerde Milli Kimlik Bilincin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**” adlı çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Elde edilecek veriler tamamen bilimsel amaçlar için hizmet edecektir. Anketteki her sorunun araştırma için ayrı bir önemi olması nedeniyle sorulara içtenlikle ve doğru cevap vermeniz çok önemlidir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Cafer KARAAYTU

Bahçeşehir Üniv. Yük. Lis. Öğr.

A. Aşağıda kişisel bilgileriniz ile ilgili size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz.

1. Okulunuzun Adı

.....

2. Cinsiyetiniz

Kız () Erkek ()

3.

Okul Türünüz

1- Anadolu Lisesi ()

2- Sosyal Bilimler Lisesi ()

3- Öğretmen Lisesi ()

4- Meslek Lisesi ()

4.

Alanınız

1- Sosyal Bilimler

2- Türkçe- Matematik

3- Diğer

B. Aşağıda milli kimlik bilincine ilişkin sorular bulunmaktadır. Sizin için uygun olan seçeneği (X) işaretleyiniz.

Milli Kimlik Bilinci İle İlgili İfadeler

Tamamen Katılıyorum

Katılıyorum

Kararsızım

Katılmıyorum

Hiç Katılmıyorum

1-Kimlik kişiyi başkalarından ayıran farklılıklardır.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

2. Kimlik ile kişilik aynı kavramlardır.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

3. Kimliksiz bireyin köksüz ağaç gibi en ufak sarsıntıda

yıkılması kaçınılmazdır.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

4. İnsanın birden çok kimliği vardır.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

5. Milli kimlik milli kültürü ifade eder.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

6. Milli kimliğe sonradan dahil olunmaz içinde doğarız.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

7. Kültürün eğitim, gelenek ve göreneklerle kişiye kazandırdıkları kişinin milli kimliğini oluşturur.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

8. Milli kimlik hangi millete mensup olduğumuzu gösterir.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

9. Tarihi bir toprak/ülke ya da yurt milli kimliği oluşturur.

Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

Hiç Katılmıyorum ()

10- Ortak tarihi bellek milli kimliği oluşturmaz.

**Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()
Hiç Katılmıyorum ()**

11. Ortak bir kùltür milli kimliği oluşturur.

**Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()
Hiç Katılmıyorum ()**

12. Milli kimlik olmazsa millet olmaz.

**Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()
Hiç Katılmıyorum ()**

13. Kùreselleřme milli kimliği etkiler.

**Tamamen Katılıyorum () Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()
Hiç Katılmıyorum ()**

ANKET BİTTİ. TEŞEKKÜR EDERİZ.

EK B

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Adı : Karaaytu, Cafer

Uyruk : (T.C.)

Doğum Tarihi : 20 Ekim 1969 Sungurlu

Medeni Durumu: Evli

Telefon : 0 533 736 09 91

Email : caferkaraaytu@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezun Yılı
Lisans	İnönü Üniversitesi	1991
Lise	Sungurlu Lisesi	1986

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Kurum	Görev
1992-2006	Sungurlu Lisesi	Felsefe Öğretmeni
2006-.....	Beşiktaş Anadolu Lisesi	Felsefe Öğretmeni

YABANCI DİL

İngilizce (orta düzey)

SERTİFİKALAR

Bilgisayar programcılığı, İnternet kullanımı Eğitim uzmanlığı

HOBİLER

Seyahat etmek, izcilik

EK C

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/3957435
Konu: Araştırma İzni

16/09/2014

Sayın: Cafer KARAAYTU
Beşiktaş Anadolu Lisesi
Beşiktaş/İSTANBUL

İlgi: a) 14.07.2014 tarihli dilekçeniz.
b) Valilik Makamının 12.09.2014 tarih ve 3906265 sayılı oluru.

İlgi (a) dilekçeniz ile "*Lise Öğrencilerinin Milli Kimlik Bilincine Yönelik Görüşleri*" konulu tezinize dair araştırma çalışmanız hakkındaki ilgi (a) dilekçeniz ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

Murat AŞİM
Müdür Yardımcısı

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler
3- Okul Listesi

Elektronik İmza Aali Sistemi	
Adi Soyadı:	MURAT AŞİM
Unvanı:	Botum Şefi
Tarih:	17/09/2014
İmza:	

İl Millî Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e5d4-a68a-3882-8c05-aae4 kodu ile teyit edilebilir.

EK D

SUMMARY

Introduction

In the introduction to the problem of our study, the problem sentence, child problems, the importance of research, the purpose of the research, count tılara, limitations and definitions are provided.

The Problem Status

Education, the values for a certain ideal of the Community system plays an important role in transmitting to individuals. School, socialize with other words is an effective brokerage: gaining value.

That aside, if there are more than two of the important goal of education: first of all, people are satisfied with a life of character and life is to remain. The second is to contribute for the good of society. Value the value of youth development training tries to help. Help the individual to build a fulfilling life. Broad sense value and morality is biased, and the moral maturation, describes what happened to the request, desire and preference (Akbas, 2004).

The Importance Of The Research

All communities in order to create their future ideal society of the countries of the interests of the younger generation and they want to grow in the direction of usefulness. In this sense, know themselves and in which they live, are meant to be useful to place individuals in the community. Countries to bring these emotions to generation çabasındadırlar. Of course it would also benefit the most when performing both medium-term and long-term process at educational institutions is to be.

The Turkish national education system, the many courses and subjects and lessons curriculum prepared with this approach are made accordingly.

Problem Statement

High school students what are the views towards the awareness of their national identity? The expression is used as a problem.

Students in high school-level education, the concept of national identity while consciousness is what level is determined by several variables.

These variables are: students ' gender, school type, field type, such as the awareness of national identity with the characteristics of the personal effects and student opinion is to expose

The Purpose Of The Survey

At high schools throughout their education creating a general sense of common national identity consciousness in our students create in opinions is to expose.

Gender in the formation of national identity in its purpose, awareness, school type, according to the study is to determine the differences seen.

Conceptual Framework

Cultural identity is narrower in scope and can be reflected in a certain feature by adding to the fore. A number of their own minority group social sustenance (e.g. dancing or any other tradition) they reflect their cultural identity. It can also be used in the sense of cultural identity, national identity. In this topic is based on the distinction that is made in determining which belongs to culture the mirrored feature. National cultural concept in mobile approach are also introduced by e. Gardner. National culture, the vast majority of society at any time in history, it adopted elements of culture and the whole is created of the complex (Güngör, 1982). In this case, the common culture at the same time, it is the national identity of the national culture, common culture.

At the same time, his relationship with the nation the nation's identity and nationality is a relationship. National identity, not the identity of individuals dedicated to the desires. Because it will not be included in national identity later in right. It has to be worn from the beginning to the end of life, bookmarks is an outfit (Yeniçeri, 2005).

National Identity

National identity, shaped by the historical evolution in the national culture is a type of elements of identity. National culture is different from those of other communities, laying down – so bring the national culture is the minimum (Türkdogan, 1983).

Identification of a property, to occur or a sign of a quality of feeling of belonging makes attribution and this process, lays out the differences (Dogan, 2000).

Identity is a reflection of the way of life of communities different societies with different perspectives, beliefs, customs and traditions and life styles as a result of the phenomenon of life together, the güçleştirebilmektedir metamorphosis. For example different identity conceptions in Turkish and German society from time to time, the

people of these two communities together in a healthy way to live, zorlaştırılmaktadır.

This implicit identity topic and problem size-contrast reserved. Who is the person's identity is known with some against. Human scientists about Levi-Strauss, this universal truth "Ego versus autre" (the other against I) expressing the principle of (Güvenc, 1994).

The origin of national identity, an identity defined by the nationalists as identical includes awareness and simulate. Usually this identity's components, although non-publicity of the cosmopolitan village, believe that pure neatly listed/referenced and will be found in the depths of history by default "national" forms, more or less unchanged through the changing thought to be fictional elements in this mass varılabileceği (Aydın, 1998).

National identity and globalization

"The process of Acculturation, Turkish culture heavily influenced by the second period, especially in the use of Visual Communications ' television ' pervasive started in the 1970s. The people of the world outside of their own in later years living style on the streets of the city, their passion for short monitoring opportunity than just the culture of ' white curtain people are found, with the outside world in the 1970s television House, the possibility of a closer, more sophisticated recognition has found. Today, globalization, cultural context, especially the forming of the national culture is effectively on the habits and language units/observed "(Mahiroğulları, 2013, p. 1283)

"Undoubtedly, the globalization phenomenon, which we refer to as nation-affecting and identity politics associated with the State challenge is a series of complex changes."In this context the change from the nation-State and national ID does not exist, it is hard to say that. I mean, "nationalism and are witnessing the death of the nation State", as well as opinions are opinions early and largely missing. In fact, when looking at the map of the contemporary world, the power of nationalism and political consciousness is still holding strong. Globalization, transnational or international top-six identity through the creation or threatened national identity, trying to create is very evident. But the US wants the requested identity, society and individuals, within the uncertainties of the contemporary world is a port of refuge is enough to provide power to argue. Globalization in a world that will host all the

cultures will create the culture ID) or on the contrary specific cultures dayatılarak others will be discussion looks like it will continue.(Simsek and Ilgaz, 2000)

Location Of Turkish Culture Education

"The availability of precise in terms of Culture, known as a society, social interaction, spiritual transfers from generation to generation through material enterprises in terms of a high level of representation and is manifested in a compound which, in terms of cause and consequence, the fairest and community affiliation or consciousness, a custom identity, integrated aquisition environment and conditions, the override their goals changing in the direction of desire and will, providing value, norms and social control is a system of set of elements of" (Tural, 1988, p. 52).

"As is the case of all other institutions, then education can be understood in the narrow sense, and wide and the type of education the integration of culture in this regard, the role that I can play in addressing possible.The history of the Empire and the Republic Turkish training circuits will be addressed in both halves, including man are consistent "(Bilgiseven, 1985, p. 160).

National Identity In The Formation In The Family

"The family is the smallest social unit of social life" (Sayın, 1985, p. 156).

"The family has some features common to all societies. These features include the following:

Will provide for the continuation of the community growing relationships, will provide continued coexistence regulations and proposed to meet the economic needs of the members of the group, the format of the rules for living together in the same place, and thus provide solidarity "between members of the family (Yamanlar, 2001, p. 105).

Turks in national identity and culture

"The Turks is one of the world's oldest and well-established national, social, political and cultural areas, which help to shape the world, altering the course of the world have been significant influences maalik. Today there are the three main factors in the formation of cultural building cultural structures;traditional and roots to Central Asia dating back to Turkish culture, the Turks have established large State with the adoption of Islam traces in the Republic of Turkey and the establishment of Islamic culture and the Atatürk revolution in the true sense of community after the culture of the West "(Yüksel, 2005, p. 260).

Throughout its long history the Turkish nation has won all his power and established the Ottoman Empire by combining his experience. All previous phases in our history this is like a dress rehearsal for the introduction of the work occurs. Teşkilâtçılık, stewardship, justice and compassion, dignity, a sense of sovereignty, Valor, sacrifice, ' consensus ' consensus like all excellent qualities our culture depth never Rev up in processed and is not enhanced. Until the Ottoman Turks in the world all written travelogue is not a nation praised (Güngör, 2007).

National Culture and Which Features

National culture, a nation perceives the feelings, the thoughts put forth, implements behaviors demonstrated by skills, the information produced by the müşahhaslaştırarakabideleştirdiği aesthetic values are shaped by social structures, which was applied to the religious, ethical, legal, economic, and technological systems, finally reached about own existence dates all elements such as the unconscious, he lived in the time of the nation's realities, the truth (Yuksel, 2005).

An important element of national culture and religion. The Turkish nation, Islam, the religion of the Supreme religion important, after you have selected the services of Islam has been the protector of. Providing national unity and integrity in Islam, and has been the main elements perpetuating. Muslim Turks, while Christian maintained their nationality, the Kipchaks, the Pechenegs, Bulgars, and one by one, they melt the Büyük see Jewish and Karayimler, Slavlaştılar and Türklüklerini lost. And today is the largest nationality of Turkish culture and Turkish support is Islam (Eröz, 1983).

"Language, religion, history, customs & customs, morals, a sense of folklore, art, literature, architecture, music, our national culture elements such as should be treated as a whole, should be given importance to each one separately. Because Turkish culture, Turkish people's national identification. "What is A sea to fish, but also for a Turkish culture in which he lives is for centuries" (Kaplan, 1999, p. 34).

Sen Union. The same relict people, they create a common tradition and culture. This helps to develop the culture of the consciousness of the nation. Sen, although important to creating a nation alone is not enough. Consisting of the same lineage, but there are also the Nations living in different States. For example, the Italians, the French, Spanish and Latin, although they live in different Nations descended. In the same way common Germanic lineage of German and Austria's two Azeris,

Turkomans of Turkish nation, common descent, the emergence of various Nations, including Uzbeks, etc has not become obstacles. One model is different, they constitute a common folks to Rob. Switzerland and Belgium in Latin and Germanic tribes into one nation in these countries they inhabit (Dogan, 2005).

Language. "person, his community grow in cultural values. These values form a whole, namely the culture of the community. ... One of the important elements that make up the culture of the language is, it is undoubtedly in the language. People first of all meet the language of the community to which it belongs. Before he learns the language. Language learning event, you include the social process is also defined. Finally, individual language community by a heritage entrusted himself understands that. Believes that to take care of her. As soon as we get the language are likely to be conscious without culture "(Kasır, 1993, p. 55).

Language; the most important basis of society, is quite different to each other, and national identity

flag-bearer, the founder of the national culture, whether a nation is the border that separates and other nationalities us recovers from internal and external enemies. National Union is the basis of culture and social life to provide feeds (Kaplan, 1999).

Historical heritage. Describes the history of the community. All kinds of social and political issue in the past with people who share a common history with the experience they have. Shared history, Nations and the future of this day is the most important element that powers (Dogan, 2005).

History is the memory of a nation. The goal is to learn not to analyze past and present a very good very good to be able to analyze and speaks. Because time is a whole. Yesterday, today, and there are no clear boundaries between the future (Cavdarci, 2002).

Homeland, a nation is the place where the material and spiritual values. V, carries a meaning beyond being part of the bircoğrafya. Patriotism, sacrifice requires the nation to provide something of yourself for happiness teaches (Cavdarci, 2002).

A second element of the national identity, patria (homeland) is the idea; laws and institutions will have a single political community (Smith, 2009).

Religion. "Religion, have been blessed with a unity around him is a faith, that make up the people's faith, worship and ritual is a system consisting of.(Yamanlar, 2001, p. 113).

There are social and psychological functions of religion: religion, provides peace of mind and peace of the people. It is a world in which various dangers also gives them comfort and confidence. The vast majority of people blocked the request for a variety of reasons, there are interests and wishes. Religious people is very unfortunate and suffering in a way that can stand the courageous and balanced can be seen. This is because events have brought religious descriptions are "relaxing (Yamanlar, 2001, p. 115).

There are customs and traditions. Traditions and customs, social relationships are the norm. A very important function in regular community life they have."National identity is the most important indicators of traditions and customs, from society to society, large specific relevance of differences "(Erkal, 1996).

"Certain forms of behavior, thinking, and heard of the spread within the community over time needs to approve merging as a result of the social norms and traditional pieces are called. Örfler based on the values of more powerful units are distinguished from "

(Sayın, 195 pp. 130)

Literature. Turkish folk literature, the Turkish nation Uğur regains consciousness, and irfanından del Rosario; halkınduyuş, thought and aesthetic with the language of the joint pleasure Saucier is expressed. Oral literaturesources anonymous or Fairfax the ability of living tradition, every product innovation, originality and a place to present the beginning with the power of art and national identity as a means of expression is live (Ozkan, 2009).

Morality. Although the subject of the source in terms of morality in terms of social, superhuman is a phenomenon; because the interest people il5işkileridir. However, not only determining what is going on in the community, such as the sociology of morality. According to the rules of human behavior whether the queries and evaluates; because morality should conform to the Community rules people perfect behaviors to gaye is committed. Morality is based on rules, such as math discipline measures for each behavior, tartar, the sieve passes, the result is as good or bad, he decides. If the rule will like; If it rejects and condemns (Ciftci, 2007).

Fine art. "Literature, architecture, painting, sculpture, decoration, such as the beautiful san. tlarda are the ingredients of culture "(Ercilasun, 2009, p. 22).

"Art, a sort of" format "means" style "means," stylistic "means. There are "beauty" is the basis of art. So, my own style and beauty in art, community reflects the understanding of the format. Therefore, culture refers to the thesis of the aesthetic "(Kasır, 1993, p. 59).

Architecture and works of art. To provide the continuity of the nation's cultural works to raise the awareness of national music, belief and reflects the lifestyle of the very essence of the nation, and grandmother of the architecture reflects elements of culture that exists in folklore for homeland (National culture-specific Specialization Commission, 1984).

Culture of Personality Integration and socialization

Individual in society by learning the values and norms to fulfill social roles that fall will have thoughts and behavior, personality is called socialization the process. Socialization starts in the family; school, friend, business circles as circles continues.

Socials main goals are:

- a) teaches Individuals basic behavior patterns.
- creates a certain longing In b).
- c) teaches social norms to individuals.
- d) enables the formation of personality of individuals.

Socialization through individual, material and spiritual culture of the society in which he lives for people with learning and praxis. This is a unique individual identity, while at the same time gives continuity datoplumada (Yamanlar, 2001).

Research Method

Research method section of the study model, the universe and sample and sampling, data collection techniques, analysis construction explains.

The Research Model

Quantitative approach, positivist, Objectivist, and based on the realist paradigm. Positivist philosophy by implementing scientific research, science objective (the lens) property has emerged. Researching a topic, an objective understanding searching, observation or measurements when collecting data and analyzing this data, unless personal judgement and tries to add the comment. Facts to find more relationships between the statistical methods used and the results are expressed numerically. Objectivist opinion the purpose of putting a system and human behavior pattern is to describe a determinist in the frame. Scanning method is

based on the Objectivist understanding and analyzing the findings of the survey on a regular basis after it has been inserted into the mould.(Cepni, 2007)

The universe and Sample

Universe of study was found in the District of İstanbul province, constitute high school students. The sample of the study is the 2013-2014 school year depending on the city center İstanbul Besiktas, Sarıyer, Kağıthane districts of Bahçelievler high school and students consists of 250 high school students chosen at random. From the type of high school districts, where they are located and the number of students surveyed is shown in table 1.

Discussion

In this section, can be reached on the basis of the findings of the study conclusions and recommendations are provided.

National identity is the personality and life style between Nations. This identity language, culture, religion, land, connecting with a sense of affiliation to the various elements, such as Rob time. Every nation has a core identity based on language and date. This core identity comes into whether national fruit whether branches of budak. V, flag, Salah, national anthem, State, language, religion,

İstanbul city center around 8 different in different type of school district 4, and except for the personal information to students in the areas of national identity was carried out on the implementation of the measure the levels of consciousness. In these studies the perception of national consciousness in students was adequate levels and according to school type variable national consciousness does not affect the level of ownership, the field has been created significant difference is diversity. It is found in a student's gender difference male students female students, according to the perception of a higher national consciousness was that they own. The level of national consciousness in the social field, students come out of the higher courses of this area mainly history, history, sociology, geography, and so is the formation courses. This course will teach students the curriculum of national issues was supported with content. For more about the irrelevance of the titles included.

The Result

National identity awareness and teach it to the young population and placement concerns almost all societies are seen as a national goal, a common set of values. Specifically, 17. From the 14th century onwards in Europe spreading and

affecting the entire world in a short period of time to present the ideas of nationalism and nation-and shows a thought feature been effective.

"National culture and values system, all multiples of the community in a way that is balanced by the Turkish community to spread the common goals and ideals of a national education policy that combines around, today more than every day that we are in need of, we should keep out of sight any time. The basic philosophy of the target of our national cultural policies ' should be ' the process of perçinleştirmek the wake of nationalization did "(Türkdogan, 2005)

This teaching to individuals that make up the community of emotions and requires a systematic plan aimed at apprehending work. Educational institutions that is the planned study course. Education systems, textbooks, curriculum programs are prepared for this purpose. In this study, we are one of our secondary education high school-level students to put forward their views, based on the awareness of their national identity and this information according to gender factors of school, area, and has worked to the differentiation.

İstanbul city center around 8 different in different type of school district 4, and except for the personal information to students in the areas of national identity was carried out on the implementation of the measure the levels of consciousness. In these studies the perception of national consciousness in students was adequate levels and according to school type variable national consciousness does not affect the level of ownership, the field has been created significant difference is diversity. It is found in a student's gender difference male students female students, according to the perception of a higher national consciousness was that they own. The level of national consciousness in the social field, students come out of the higher courses of this area mainly history, history, sociology, geography, and so is the formation courses. This course will teach students the curriculum of national issues was supported with content. For more about the irrelevance of the titles included.

Recommendations

According to research findings, textbooks mentioned the value associated with the national identity in terms of the categories of weight differences. This study was conducted for the book more social. However, the real problem is the national identity-related values all suggestions for textbooks were made with the genelifa in mind;

1. textbooks, is frequently used content, and courses-intensive tools. Are expected to be consistent from all directions. Textbooks should be addressed as a whole. Therefore, the aforementioned categories of values related to the distribution of national identity, programs and textbooks include balance, giving room for unnecessary exaggeration or omission must be prevented
2. "National culture and values system, all multiples of the community in a way that is balanced by the Turkish community to spread the common goals and ideals of a national education policy that combines around, today more than every day that we are in need of, we should keep out of sight any time. The basic philosophy of the target of our national cultural policies "should be" on "the process of perçinleştirmek the wake of nationalization did (Thomas, 2005) as specified by the common goals and ideals around unifying national education policy is always to be kept alive in school textbooks.
3. social studies textbooks about the course teaching programs; the values to be transferred to the students what's going to happen, the value of öğretileceği, which should be used where necessary methods should be detected. National identity-related activities for the teaching of values in school textbooks should not be given.
4. the concept of the sanctity and integrity of the nation, Social Information, Turkish, democracy and human rights, sociology, geography and History lessons should take place in, and these are all fields should be placed into the lessons.
5. the Turkish social structure women were men such as v on protection and ownership stance and courage at the point of the protesters should be given weight to the topics